

Leto 2015 je bilo leto križpotij in odločitev

Teklo je leto 2015

Zbirka elektronskih novic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje,
združenja za izobraževanje in družbeno vključenost

Ljubljana, januar 2016

Teklo je leto 2015

Zbirka elektronskih novic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje,
združenja za izobraževanje in družbeno vključenost

Ljubljana, januar 2016

Teklo je leto 2015

Zbirka elektronskih novic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje

Uredila Dušana Findeisen

Oblikovala Tamara Jare

Izdala Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, združenje za
izobraževanje in družbeno vključenost
Poljanska cesta 6, SI-1000 Ljubljana

Tisk Stanko Pančur s.p., Ljubljana

Naklada 100 izvodov

ISSN 18855-8569

Bralkam in bralcem,

Fotografija na naslovni strani ni izbrana naključno, zaradi lepote motiva ali drugačne kakovosti posnetka. V naših očeh simbolizirala leto 2015, leto polno sprememb in pomembnih križpotnih odločitev.

V približno petnajstih letih smo v poprečju na leto vodili tri mednarodne projekte, se udeležili vsaj šestih konferenc, kjer smo pripomogli k razumevanju/odločanju o usodi izobraževanja (starejših) odraslih. Postali smo ustanovni člani mednarodnih združenj in mrež (EMIL, ForAge, DANET, Danube Civil Society Forum). Vodili smo Mednarodni festival znanja in kulture starejših, koordinirali dve mreži v izobraževanju starejših odraslih ob pomoči Evropskega socialnega sklada in Ministrstva za javno upravo RS. Uvedli smo številne nove izobraževalne programe in povsem nova polja delovanja. Vse v dobro posameznikov in družbe.

V letu 2015 so še zmeraj potekali naši mednarodni projekti. Skozi njih in skozi srečanja z izvedenci iz različnih evropskih držav smo v trinajstih številkah elektronskih novic, na naši strani Facebook in na svoji prenovljeni spletni strani spremljali dogajanja doma in v Evropi. O njih smo poročali strnjeno, tehtno, upamo, da tudi dovolj kritično, v mislih na različne skupine bralk in bralcev, v mislih na vaša pričakovanja, življenjske in profesionalne potrebe. Želeli smo dati dovolj mesta dogodkom v mreži Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje. Vesti, ki so nam jih pošiljali člani različnih univerz za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji smo vsakokrat spremenili v komentirano vest. Vsem, ki ste nam posredovali novice in misli, se za sodelovanje zahvaljujemo.

Spremljali smo torej novice Mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, pa tudi tiste, ki jih je navdihnili delo partnerskih in sorodnih ustanov ter organizacij. Pretresle so nas usode nekaterih med njimi, tistih najboljših, za katere nenadoma vlade niso imele več posluha. Vse v imenu javnega dolga, popravljanja napak neučinkovitih in zapravljivih finančnih trgov.

Posebno mesto smo namenili pregledu književnih del in filmov, ki se kakor koli ukvarjajo z vprašanjem starosti in staranja. S tem smo želeli opozoriti na to, da odgovorov ne najdemo le v strokovni in znanstveni literaturi, pri strokovnjakih in pri nosilcih političnega odločanja, marveč jih velja izluščiti tudi iz umetniških stvaritev.

Poročali smo torej o našem izobraževanju za in o starejših, o usposabljanju mentorjev in animatorjev, o svojih raziskovalnih spoznanjih in spoznanjih drugih. Zanimale so nas dobre prakse, tiste, ki najuspešneje razbijajo stereotipe o socialnih vlogah starejših ali tiste, ki potrjujejo našo usmeritev;boljšanje življenja starejših in vseh generacij za boljšo, trdnejšo, bolj urejeno družbo. Prikazali smo domače pa tudi tuje dobre prakse, za katere bi želeli, da bi jih kdo razširil med nas.

Pred vami je torej nova zbirka E- novic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, tokrat v papirnati obliki. "Teklo je leto 2015" smo jo poimenovali. Leto 2016 bo za naše elektronske novice jubilejno, deseto po vrsti. Potrudili se bomo, da bo kljub težavam plodno.

Urednica

Univerza za tretje življenjsko obdobje **31** let

Z izobraževanjem za svobodo izražanja, proti religioznemu fanatizmu in slepemu nasilju

Mesto, ki v njem živimo. Enajsta šola v knjigarni širi krog obiskovalcev

Ljubljana, 6. januar 2015

Okrogla miza v okviru *Enajste šole v knjigarni*, ki so jo v knjigarni Konzorcij pripravile arh. Meta Kutin in študentke UTŽO Vida Vilhar Pobegajlo, Ivica Žonta in Mateja Rebolj, je zbudila zanimanje mnogih. "Branje" mestnih prostorov in stavb je cilj študijskega krožka *Trgi, ulice in stavbe okoli nas*. Kako je nastajal trg in kompleks Maximarket, kako in zakaj se tam na isto arhitekturno temo izmenjujejo materiali, kaj naredi, da kamen na pročelju Maximarketa deluje kot mehka zavesa, kaj pomeni baldahin nad vhodom v Cankarjev dom, zakaj je osrednji del trga poglobljen, pa tudi spomini na njegovo nastajanje ... 6000 ljudi je nekoč na ploščadi nestrpno čakalo, da se blagovnica odpre. Predsedniku države so podarili brivski čopič. Prikazane avtorske fotografije *Vide Vilhar Pobegajlo* so ujele stavbe, konstrukcije, fragmente in ljudi okrog nas. Naslednje srečanje enajste šole v knjigarni bo prvi torek v februarju, mesecu kulture.

Vir: gledališče Gavella, Zagreb

Umetnost staranja, prvi evropski festival gledališča in znanosti bo od 16. - 19. aprila 2015 v Temišvaru (angl. The Art of Ageing and Scientific Festival)

Kakšen je vpliv javnih kulturnih ustanov na védenje o starosti in generacijah bo osrednje vprašanje festivala. Nanj bodo odgovorili s petimi gledališkimi koprodukcijami, gledališče pa bo postavljeno tudi v širši znanstveni in izobraževalni okvir. Tam bodo tekale okrogle mize, javni nastopi in simpozij, ki bodo umetnikom, javnosti, podjetjem in politikom, raziskovalcem, filozofom, sociologom, ekonomistom in drugim ponudili priložnost, da se srečajo in pogovorijo o starajoči se družbi. V središču pozornosti bo vloga umetnosti in javnih kulturnih ustanov ter njihov vpliv na stare in mlade. Več: <http://www.artofageing.eu/>

Tečaj CINAGE združuje generacije

Ljubljana, 7. januar 2015

Fotografija je bila izhodišče za gradnjo filmske zgodbe. *Maja Križnik, Andrej Avanzo, Katarina Morano, Jerca Jerič* in *Max Sušnik*, študenti Akademije za gledališče, radio, film in televizijo, vodijo filmski del tečaja CINAGE, ki se ga udeležujemo študenti UTŽO, izobraževalci odraslih, kolegi iz sorodnih organizacij starejših, mentorji UTŽO. V tečaju smo vsi študenti in učitelji hkrati. Ogledali smo si vrsto kratkih filmov, razpravljali o njih, odkrivali njihovo vrsto, zgradbo, sporočilo. Metode tečaja so uporabljive tudi v drugih študijskih programih (denimo v jezikovnem izobraževanju). Iz gornje fotografije, denimo, so se zapisale povsem različne zgodbe, odvisno od pisca in njegovega referenčnega okvirja. Kratki film, ki ga najdemo na naslovu <http://youtu.be/zo5UOAkraHw>, bo zgovorno nagovoril študente francoskega jezika. Pa še to: tečaj CINAGE je deležen finančne podpore Evropske komisije. (Vir: Meta Žgur)

Svetovalni center za dejavno staranje. Postajajo nekaj, kar prej niso bili

Ljubljana, januar 2015

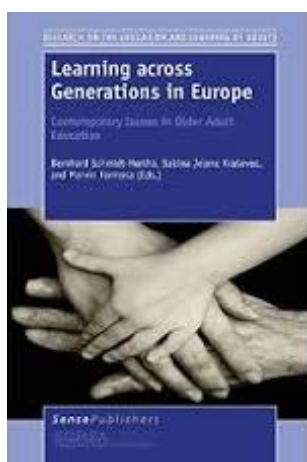
Svetovanje za dejavno staranje je že dolga leta ena od dejavnosti UTŽO v Ljubljani. Starejši imajo velike potrebe po informiranju in svetovanju, včasih tudi po občasnem vodenju v osebnih krizah, bodisi psiholoških, socialnih ali ekonomskih. Dejavno staranje omogoča samostojno življenje starejših. Razbremenijo mlajše generacije in družbo. Pomaga ohranjati zadovoljstvo, postavljati nove cilje in preizkušati sposobnosti na novih področjih. Starejši tako postajajo nekaj, kar prej niso bili! Se sploh zavedamo, koliko novih možnosti za starejše nudi informacijska družba, pa tudi, kako bogat je njihov socialni in človeški kapital. Oseba za stik: *Urša Kramberger*, (01) 433 20 90, info@univerzatri.si (Vir: Ana Krajnc)

Zaposlovanje starejših in pokojninska reforma v središču prozornosti. Je koncept službe zastarel? AHA.SI v Ljubljani

Ljubljana, 8. januar 2015

Active and Healthy Ageing (slov. *Dejavno in zdravo staranje*) AHA.SI je projekt Nacionalnega inštituta

za javno zdravje. V Ljubljani se je tako odvil že drugi delovni posvet s številnimi deležniki in udeleženci. Vtis? Veseli nas, da se je področje starejših v tridesetih letih, kar ga spremljamo in sooblikujemo, razvilo v področje, ki je vidno in v središču pozornosti. Ugotavljamo pa, da je družbene tokove resnično težko oblikovati, da je potrebno veliko energije zgolj za ohranjanje doseženega, da se ukvarjamo vsakokrat, tako pri nas kot v mednarodni Evropi, s starimi vprašanji (menjajo se le ljudje, bolj ali manj ista vprašanja ostajajo bolj ali manj slabo odgovorjena, prav tako informiranost). Največ pozornosti so požela vprašanja, ki se dotikajo hkrati srednjih in starejših generacij, pa tudi mladih: zaposlitev, dolžina delovne dobe. A kaj, ko celotna strategija temelji na zastarelem konceptu službe in na neustreznem obdavčenju plač! Kaj, ko napovedujemo zapleteno ugotavljanje primernosti višine pokojnin! »Z vidika prakse in življenja v mestu je stvar jasna. Vse, kar je manj kot 700 evrov, je premalo!« je povedal eden od udeležencev.

Učenje skozi generacije. Sodobna vprašanja izobraževanja starejših v Evropi (angl. Learning across Generations in Europe: Contemporary Issues in Older Adult Education) ISBN E-Book: 9789462099029, 232 strani

Gre za *open Access book* ali knjigo, do katere je moč dostopati brezplačno.

Delo urednikov Bernharda Schmidt-Herthe, Sabine Jelenc Krašovec in Marvina Formose je pomembno za oblikovanje študijskega področja in prakse izobraževanja in učenja starejših, saj daje pregled različnih konceptov, zamisli, pomenov v povezavi z izobraževanjem starejših in medgeneracijskim učenjem. Prispevki avtorjev so poglobljeno teoretski, podprti z empiričnim raziskovanjem, delo pa prinaša tudi preučevanje političnih smernic, ki v marsičem krojijo izobraževanje starejših in medgeneracijsko učenje. Delo je v evropskem in nacionalnem okolju izjemnega pomena, zato ga toplo priporočamo v branje. Dodati bi morebiti veljalo tudi *izobraževanje o generacijah*, področje, ki se še ni izoblikovalo, je pa nujno, če želimo v današnji fragmentirani družbi povečati trdnost življenja v skupnosti.

ANDRAGOŠKA SPOZNANJA
The Andragogic Perspectives

**Novo v Andragoških spoznanjih - reviji za izobraževanje in učenje odraslih
Ljubljana, december 2015**

V dvajsetem letniku Andragoških spoznanj (kaj res že tako dolgo?) na naslovnici najdemo naslove člankov: Sociokulturna animacija v bolnišnici in pravica do kulture. Dejavniki vključenosti aktivne populacije v programe formalnega in neformalnega izobraževanja. Načrtovanje kariere invalidov.

Dvajset let refleksivne prakse je naslov uvodnika doc. dr. *Nives Ličen*. Prof. dr. *Ana Krajnc*, ki je skozi dve desetletji bila glavna in odgovorna urednica te revije, je sogovornica v intervjuju dr. *Polone Kelava*: Učenje najdemo povsod! Revija naj to odslikava!

Poslušali smo

Izobraževanje naj bo manj zapleteno, krajše, a nujno mora biti boljše in za vse

Pariz, januar 2015

Esther Dufflo je ekonomistka francoskega porekla, univerzitetna profesorica, Obamova svetovalka za pomoč revnim in razvoju. "Se vam zdi normalno, da v bogatih državah srečujemo brezdomne berače?" "Revščina je vprašanje distribucije dohodka, pa tudi posledica delovanja države, trga, cene nepremičnin. V demokratičnih državah je ustrezno stanovanje odgovornost države. Biti reven v revni državi pomeni, da človek lahko umre, preden je star leto dni, da dobi aids itd. Biti reven v ZDA je res hudo. Tam je to vprašanje družbenih razredov. Tisti v sredini živijo v iluziji, da morajo narediti vse sami, zato ni dovolj solidarnosti. Revščina ni le vprašanje pomanjkanja denarja! Ko je nekdo reven, je zanj vse slabše: slabše dostopa do izobraževanja, do zdravja, do političnega odločanja, do kreditov. Za revne v bogatih in revnih državah je značilen "krog ujetosti". Tudi ideologija lahko naredi, da smo revni. V Afriki, denimo, greo danes vsi otroci v šolo, a ideologija narekuje, da mora izobraževalni sistem vzgojiti zgolj izbrance in ne vseh. Izobraževanje je dolgo, komplicirano, neuporabno. Otroci pridejo iz šol brez znanja, zato so tudi kot odrasli revni. Izobraževanje mora biti manj zapleteno, krajše, vendar mora nujno biti boljše in za vse". (Vir: RTL)

EPALE je platforma za vse nas. Podpira izobraževanje odraslih za življenje in več

Bruselj, januar 2015

Živa je zdaj platforma Evropske komisije EPALE, ki je specializirana za izobraževanje odraslih. Prizadeva si za razvoj in nenehnoboljšanje področja. Prinaša novice o relevantnih politikah, predvsem pa o izobraževalnih dogodkih, raziskovanju in javnih razpisih. Stran je namenjena učiteljem, izobraževalcem, univerzitetnemu osebju, politikom, skratka vsem, ki igrajo poklicno vlogo v izobraževanju odraslih. Približno 2000 oseb in organizacij je prispevalo odgovore v začetni anketi, med njimi Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje. Tisti, ki smo odgovarjali na anketo, smo, videti je, dali prednost učenju in izobraževanju za življenje, v nasprotju z uradnimi politikami, ki dajejo poudarek izobraževanju za delo. Uredniška politika EPALE je vir novega vedenja [full editorial policy statement here](#) (PDF, 135.1 KB).

Več: <https://ec.europa.eu/epale/>

Komentar bralke s spletne strani Help AGE, ki si prizadeva v dobro vseh starejših tega sveta

Zahvalo za to, da obstajamo, dolgujemo prednamcem, tistim, ki so nam utrli pot, skrbeli za nas. Zdaj

moramo mi (posamezniki, država) poskrbeti za njih.

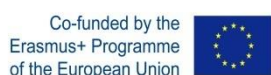
Napovedujemo, vabimo

ODLOČITE SE, PRIJAVITE SE PRAVOČASNO

Bojim se, da se zdaj poznava, četrtek, 5. februar, ob 19.30 uri, Zagreb, Mestno dramsko gledališče Gavella, Frankopanska 4. Novo dramsko besedilo mladega uspešnega hrvaškega dramatika Ivora Martinića, rezultat sodelovanja gledališča Gavella in gledališča ter orkestra Heidelberg, kot del evropskega projekta "Umetnost staranja". **Organiziramo skupno potovanje z vlakom in vstopnice po nižji ceni. Strošek približno 25 €.** Prijave sprejema *Urša Kramberger* do 30. januarja: (01) 433 20 90, info@univerzatri.si

Grosuplje, Mestna knjižnica, 17. januar, ob 18.00 uri. Sakralna arhitektura - oblikovalka življenjskega okolja. Predavanje prof. dr. Petra Fistra.

Digitalna Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, 25.-27. januar, UTŽO Ljubljana. Predavanja in predstavitve v okviru Erasmus+ in projekta Digital Danube, ki je deležen podpore Evropske unije. Vabljeni mentorji UTŽO, do zasedbe mest. Prijave zbira Tamara Jare, institut.univerza@siol.net ali 031 58 58 54

Univerza za tretje življenjsko obdobje Piran, 28. januar, ob 9.30 uri. Animator – srce študijskega krožka. Usposabljanje za prostovoljce - animatorje v okviru projekta *Slovenska mreža za izobraževanje starejših in medgeneracijsko sodelovanje*, ki je deležen finančne podpore MJU in ESS. Prijave: *Karina Sirk*, (01) 427 27 90, karina.sirk@univerzatri.si

Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, 3. februar, ob 15.00 uri. Wikipedija. Program bo študente UTŽO usposabljal za javne objave prispevkov na spletni enciklopediji Wikipedija. Mentorica *Ljuba Brank*, prva ambasadorka Wikipedije na UTŽO. Udeležba v programu je brezplačna, program sofinancira Mestna občina Ljubljana. Prijave: *Alenka Gabriela Čeh*: (01) 433 20 90, univerza3@siol.net

Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, 4. februar, ob 10.00 uri. Rastline in njihov pomen za človeštvo. Četrto v nizu javnih mesečnih predavanj na UTŽO Ljubljana. Predava *Barbara Vilhar*, doktorica bioloških znanosti, ki nam bo predstavila spoznanja sodobne biološke znanosti o delovanju rastlin in njihovi povezanosti z drugimi organizmi našega planeta. Prijave: *Urša Kramberger*: (01) 433 20 90, info@univerzatri.si

Novice U3-2 2015

Filmska ekipa

Oglašamo se z lokacije ... Pozor, luč, kamera, akcija!

Ljubljana, 13. do 16. februar 2015

Študenti UTŽO, udeleženci tečaja CINAGE - evropski film za dejavno staranje - so zaključili snemanje treh kratkih filmov. Sprejeli so različne vloge v svojih avtorskih filmih, bili vse od scenaristov, tajnikov režije, asistentov režije, kustomografov itd. Zdaj jih čaka še postprodukcijska faza. Študenti in diplomanti AGRFT Maja Križnik, Katarina Morano, Jerca Jerič, Max Sušnik, Andrej Avanzo so bili naši mentorji. Zapomnite si njihova imena! Srečevali jih boste na filmskem platnu. Filmi starejših o njih samih nastajajo hkrati še v Veliki Britaniji, Italiji in na Portugalskem. Evropski projekt CINAGE sofinancira Evropska komisija.

Mentorji in študenti vodijo pogovor o filmu v Srečamo se v kinu

Ljubljana, 24. februar 2015

Butler, drugi film v abonmaju Srečamo se v kinu, je pritegnil še več gledalcev. "Samo velik ekran in popolna reprodukcija zvoka ponujata očarujočo izkušnjo filma. Dejstvo, da se v družbi drugih poskušamo globoko vživeti v tematiko filma, pomeni biti v stiku s svetom", je nekoč dejala filmska pedagoginja *Mirjana Borčič*. Za stik so tokrat poskrbeli tudi dr. Filip Breskvar, mentor zgodovinar dr. Boštjan Plut in novinarka Mirjam Bevc Peressutti, študentka UTŽO in seveda vsi drugi študenti v dvorani s svojimi vprašanji in komentarji. Analiza filma je potekala na treh ravneh: nastanek filma, okoliščine snemanja, predstavitev glavnih junakov; zgodovinski okvir borbe temnopoltega

prebivalstva za enakost; odnosi v družini. Naslednji film: Gozdovi so še vedno zeleni. Kdaj? Zadnji torek v mesecu marcu.

V razgovoru tudi med odmorom, v prostorih Narodnega muzeja

Mednarodno srečanje Digitalna Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje Ljubljana, 25.-27. januar 2015

V Ljubljani se je zaključil prvi v nizu srečanj partnerjev v Erasmus+ K1 projektu Digitalna Donava, ki ga sofinancira Evropska unija. Partnerjem smo predstavili delo Slovenske UTŽO, skupaj smo načrtali prihodnje projekte. Sprehodili smo se po poteh ljubljanskih kavarn z vodniki iz študijske skupine Trgi, ulice in stavbe okoli nas. Dogovorili smo inovativne skupne dejavnosti, kot denimo skupne konference naših študentov po Skypu, projektno temo *Tu je bila nekoč tovarna*, pa temo industrijske dediščine, temo o povojnem vsakdanjem življenju v Evropi itd. Predstavili smo tekoče evropske projekte CINAGE in ECIL. Nasvidenje v Zagrebu in Sofiji!

Križanke v očeh Vide Vilhar Pobegajlo

Slike z razstave, zvoki z Radia Slovenija 1. Oddaja o Vidi Vilhar Pobegajlo Ljubljana, 21. januar 2015

Že polnih petnajst let je študentka in prostovoljka na UTŽO v Ljubljani. Prvotni študij angleščine in umetnostne zgodovine je zdaj dopolnila s študijem arhitekture in urbanizma. Njena študijska skupina se pogosto sprehaja po Ljubljani, z odprtimi očmi. Arh. Peter Gabrijelčič mlajši jim je predstavil najnovejši ljubljanski most, katerega so-avtor je. Skupina si je ogledala tudi Prelovškovo vilo izpod ustvarjalnega svinčnika Jožeta Plečnika. »Znanost in tehnologija se silno hitro razvijata«, pravi Vida Vilhar Pobegajlo, »in upokojenim strokovnjakom je do tega, da spremljajo novosti, kar na UTŽO ni težko«. Vida Vilhar Pobegajlo je tu dobila priložnost, da konceptualizira samostojno razstavo arhitekturne fotografije. Kaj jo še zanima? Veliko stvari. Akcijski filmi, denimo, da vidi, kako je napredovala filmska tehnologija. Več:

<http://novice.najdi.si/predogled/novica/d5b48f6db5e6194116b39bf3950463c1/seniorji-info/Kultura/Stor%C5%BE-Ida-Vilhar-Pobegajlo>

Alenka Blazinšek (Nefiks) v animaciji udeležencev

»Ostajamo v stiku do naslednjega srečanja!« Medgeneracijsko srečanje Svoboda sodelovanja, izzivi povezovanja generacij

Ljubljana, 18. februar 2015

Medgeneracijsko srečanje: Svoboda sodelovanja, izzivi povezovanja generacij je naslov posveta, ki sta ga skupaj pripravila Slovenska mreža UTŽO in MISSS, Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije, partnerja v projektu »Mreža za izobraževanje starejših in medgeneracijsko sodelovanje«, ki je deležen podpore Evropskega socialnega sklada in Ministrstva za javno upravo RS. Namen posveta? Skupaj odkriti vsebinska področja in možnosti za sodelovanje generacij in delovanje v praksi.

Udeleženci so bili zadovoljni s teoretičnim uvodom v posvet, s posebej pripravljenim reportažnim filmom o prostovoljstvu mladih, z delavnico, kjer so udeleženci delali v majhnih skupinah, odkrivali posebnosti naših praks in podali številne zamisli za sodelovanje. Med nami so bili predstavniki mladinske organizacije in starejši, predsednice in študentje slovenskih UTŽO z izkušnjami v medgeneracijskem sodelovanju: Ana Krajnc (Slovenska UTŽO), Matjaž Medvešek (MISSS), Barbara Goričan (Slovenska filantropija) in Alenka Blazinšek (Zavod Nefiks). (Vir: Ana Krajnc)

Pozornost je temelj učenja. Usposabljanje animatorjev

Animatorji so hrbtenica mreže Slovenska UTŽO. Usposabljali so se že drugič Lucija, 28. januar 2015, Nova Gorica, 11. februar 2015

ESS in Ministrstvo za javno upravo RS podpirata razvoj civilne družbe, tako tudi mrežo Slovenska UTŽO in letos že drugo usposabljanje prostovoljnih animatorjev študijskih krožkov. Ti so hrbtenica mreže. V Sloveniji je teh prostovoljcev že več kot 1700. Podpirajo občudnijske dejavnosti, odkrivajo možnosti za učenje po neformalnih poteh (ogled razstav, TV oddaj, filmov, poslušanje radijskih oddaj, branje knjig). Animirajo (navdušujejo, povezujejo, informirajo) študente, člane študijskega krožka, za prepletanje učenja z življenjem, ki tedaj postane način življenja. Skrbijo za dobro razpoloženje vseh, rešujejo konflikte, so »informacijski center« za sporočila s sedeža UTŽO. Že drugič letos je potekalo regijsko usposabljanje, tokrat za primorske UTŽO. Polna udeležba in živahna diskusija ob predavanjih Ane Krajnc in Slavice Ravnik je obogatila kompetence navzočih. Izvedbo posveta je prevzela UTŽO Nova Gorica. (Vir: Ana Krajnc)

Duša Jesih (mentorica na UTŽO v Ljubljani): Brez naslova

Sporazum o prosti trgovini med ZDA in Evropo lahko za dolgo spremeni ekonomske in družbene odnose. Lahko smo prvi, če imamo kompetence

Ljubljana, 13. februar 2015

Javno razpravo o tej temi je v Državnem svetu sklical dr. Igor Šoltes, evropski poslanec. Slovenska UTŽO je eno od petih nacionalnih strokovnih združenj na področju izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji. Njena delegacija se je razprave udeležila, saj sporazum pomeni tudi liberalizacijo (izobraževalnih) storitev. Dr. Igor Šoltes in drugi govorniki so dali svoj prispevek, vprašanja za razmislek je odprl agrarni ekonomist *prof. dr. Aleš Kuhar* z Biotehniške fakultete. Ameriški izvoz v Evropsko unijo je manjši kot obratno. Glavnina izvoza EU so transport, zdravila, kemija, avtomobili, oprema za energetiko. Združene države pa EU zalagajo s storitvami, kot so patenti ali licence. Zakaj? Predsednica Slovenske UTŽO *prof. dr. Ana Krajnc* se je na razpravo odzvala in hkrati predstavila družbeno vlogo mreže univerz za tretje življenjsko obdobje. "Čeprav majhna država, smo po delovanju in dosežkih na področju izobraževanja starejših prvi v Evropi (EUROSTAT). Tudi na drugih področjih lahko pridemo med prve, lahko prodajamo patente in licence, a le, če bomo gradili na razvoju ustreznega človeškega kapitala in kompetenc vseh ljudi.

(Vir: Ana Krajnc)

Prebrali smo, gledali smo, poslušali smo

Henry Moore

Reprezentacije telesa in osebna identiteta so v povezavi s pričakovanji okolja

Pariz, februar 2015

Študij staranja skozi reprezentacije telesa. Avtorica, sociologinja Raymonde Feillet, podobo telesa tematizira z vidika sociologije, psihologije, fenomenologije. V poznejših letih so nam mnogim pomembne telesne dejavnosti. Zakaj? Le zato, ker so zdrave ali tudi zato, ker nam dajejo osebno vrednost, nam spreminjajo identiteto? Podoba telesa, zaznavanje samega sebe, občutenje samega sebe se povežejo s pričakovanji okolja. Da bi ustrezali pričakovanjem, da bi ustrezali normam, se zatekamo v telesne vaje. Študije (Feillet, Roncin, 2001) so pokazale, da se bolj bojimo svoje starosti kot, denimo, avtomobilske nesreče. Vsekakor se nam zdi starost nevarnejša in bolj tvegana. Paradoksalno pa je, da starejši nemalokrat tvegajo s telesnimi vajami, če te prekašajo njihove zmožnosti. Kaj je nevarno, kaj je tveganje v današnji družbi in življenju posameznika? O tem nas učijo institucije, politične, znanstvene, medijske, športne itd.

55+ Predstavo si je ogledalo več kot 2000 ljudi

Gledališče mora delovati za skupnost. Kar so povedali starejši, velja za vso družbo. Staranje je možnost gospodarskega razvoja za mlade.

Kako preživeti na Hrvaškem po 55-tem letu? je naslov oddaje z družbeno kritično, žal tudi cinično, pisateljico Vedrano Rudan in režiserjem Borutom Šeparovičem. »Mladost je lepa, nostalgичno se je spominjam ... toda imperativ napete kože je žaljiv tako za mlade kakor za stare. Solidarnost ne prihaja od zgoraj, moramo jo ustvarjati. Položaj starejših vpliva na celotno družbo. Kdor ne uspe, je za stanje kriv sam, je neoliberalna krilatica. Gledališče deluje za skupnost«, to je le nekaj misli, izluščenih iz oddaje. Režiser Borut Šeparovič (Montažstroj, gledališče med umetnostjo in aktivizmom) je povabil sto starejših, da povedo svoje zgodbe v toliko sekundah, kot jim je let. Predstavo si je ogledalo več kot 2000 ljudi.

Več: <https://www.youtube.com/watch?v=EHLnLKeTxpk>

Angleščina je v mavričnih barvah Dušice Kunaver Ljubljana, februar 2015

Da imajo barve pomen v učenju jezikov, smo spoznali že pri dr. Lozanovu, očetu sugestopedije. Dušica Kunaver - le kdo je ne pozna - pa z barvami ubere bližnjico do obvladovanja angleške slovnice. Sedem elementov jezika obarva, tako rekoč nariše. To je še posebej pomembno za tiste, ki imajo močno vizualno predstavo. Glagolske čase postavi na daljico in še marsikaj. Vse pregledno, logično, prijetno. (Kunaver, Dušica: Angleščina z rokami, ta novi, in drugi priročniki).

Napovedujemo, vabimo

Ljubljana, 4. marec 2015, ob 10.00 uri, Poljanska 6, dvorana v pritličju levo. Prof. dr. Mirjana Ule: Kaj danes pomeni biti mlad?

Da bi razumeli sebe, moramo razumeti mlade. Je mladost življenjska doba, stanje duha in telesa, sanjarjenje ali zavzetost, da bi našli sebe in sebe v svetu? Včasih so mladi bili naša prihodnost, danes je mladost čas negotovosti. Problemi mladih so izobraževanje, zaposlovanje, ustvarjanje partnerske skupnosti, načrtovanje starševstva. Sredi negotovosti pa se zmanjšuje sodelovanje mladih z vrstniki. Prosimo za prijavo na e-naslov info@univerzatri.si ali na tel. št. (01) 433 20 90. Oseba za stik: Urša Kramberger. Udeležba je brezplačna.

Ljubljana, 4. marec 2015, ob 11.30 uri. Oddaja Storž, Radio Slovenija 1.

Prisluhnite Urošu Trampušu, Katarini Morano in Meti Žgur. Zvedeli boste, kaj vse so doživeli ob snemanju filmov CINAGE.

Pivka, 4. marec 2015, 2. regionalno posvetovalno srečanje za širšo primorsko regijo
v projektu Mreža za izobraževanje starejših in medgeneracijsko sodelovanje

Bruselj, 9. do 10. marec 2015, Evropski vrh o inovacijah za dejavno in zdravo staranje (ang. European Summit on Innovation for Active and Healthy Ageing). Spremljajte ga na Twitterju <https://twitter.com/search?q=%23AgeingSummit&src=typd> ali pod oznako Ageing Summit.

Ljubljana, UTŽO, Poljanska 6, 18. marec 2015, ob 9.00 uri. Svoboda sodelovanja: 2. medgeneracijsko srečanje v projektu Mreža za izobraževanje starejših in medgeneracijsko sodelovanje.

Žalec, 24. marec 2015, 3. regionalno posvetovalno srečanje za štajersko regijo v projektu Mreža za izobraževanje starejših in medgeneracijsko sodelovanje

Kino Komuna, 31. marec 2015, ob 10.00 uri
Gozdovi so še vedno zeleni: tretja filmska predstava v abonmaju Srečamo se v kinu

Ljubljana, 1. april 2015, ob 10.00 uri, Poljanska 6, dvorana v pritličju levo. Naš Ambrož je odrasel. Predavanje in predstavitev knjige avtorice Naš Ambrož je odrasel avtorice Alenke Vojska Kušar, dr. med., ki bo predstavila zgodbe in doživlja svojega odraslega avtističnega sina Ambroža. Skozi nize prilog svojega sina približa avtizem in odstira, kako avtistična oseba doživlja svet ali, kot pravi avtorica: »Vaš svet ni naš svet in naš svet ni vaš svet«. Prosim za prijavo na e-naslov info@univerzatri.si ali na tel. št. (01) 433 20 90. Oseba za stik: Urša Kramberger. Udeležba je brezplačna.

Velenje, 15. april 2015, 3. mednarodni festival znanja in kulture starejših (ang. 3rd International Festival: *Knowledge and Culture in Later Life*) v sodelovanju z Univerzo za tretje življenjsko obdobje Velenje. Dogodek poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

Novice U3-3 2015

Anketa: Kakšen starejši bi radi bili? V kakšnem svetu bi radi živeli? Pošljite nam svoja razmišljanja!

Ura klavirja, Odessa. Foto: Elliott Erwitt

Svoboda sodelovanja, niz srečanj na temo medgeneracijskega učenja Ljubljana, februar-maj 2015

V sodelovanju z MISSS, Mladinskim informativnim svetovalnim središčem Slovenije, vodi Slovenska UTŽO medgeneracijska srečanja za pridobivanje kompetenc za delo in zaposlovanje mladih. Kaj so teme? Vprašanja dela in zaposlovanja mladih in ključne kompetence za vseživljenjsko učenje. Prispevek starejših k zaposljivosti mladih. Prednosti, ki jih starejši odkrijejo v sodelovanju in skupnem učenju z mladimi. Še več, v okviru svojega 3. mednarodnega festivala znanja in kulture starejših (15. april 2015 v Velenju, v sodelovanju z UTŽO Velenje) bo Slovenska UTŽO predstavila potrebo po medgeneracijskem računalniškem usposabljanju na temelju ugotovitev rezultatov raziskave "Potenciali razvoja medgeneracijskega učenja".

Erik Bulatov: Živim, vidim

Slikarske skupine na potovanju od Ljubljane do vile Manin. Priporočamo! Italija, marec 2015

V Furlaniji Julijski krajini, Paladijevi vili Manin, je postavljena razstava "Neobjavljena umetnostna pričevanja glavnih akterjev ruske avantgarde v dvajsetih letih" (ital. Inediti documentari d'arte dedicati ai protagonisti delle avanguardie russe degli anni Venti). Gre za zbirko Georga Costakisa, "največjega zasebnega zbiralca Sovjetske zveze". Na razstavo so se podale slikarske skupine mentorice mag. Duše Jesih z UTŽO Ljubljana. Udeleženci študijskega izleta so spoznali obsežnost in raznolikost ruske avantgarde, ki jo navadno istovetimo predvsem z nekaj imeni: režiserjem Sergejem Eisensteinom (kinematizacija množic), slikarji Vasilijem Kandinskim, Erikom Bulatovom, Kazimirjem Malevičem (od kubizma do polne abstraktnosti), pesnikom Vladimirjem Majakovskim, fotografom Aleksandrom Rodčenkam (ruski konstruktivizem). Zmotno razmišljam, da se je to gibanje na prelomu v dvajseto stoletje razvilo kot državno gibanje. Ni bilo tako! Je pa barvita ali črno bela hvalnica industrializaciji in novemu načinu življenja.

Henrika Langus: Josipina Turnograjska

Študij slovenske ženske umetnosti jim dviga samozavest Ljubljana, marec 2015

Mesec marec na Univerzi za tretje življenje obdobje v Ljubljani mineva v znamenju žensk. V študijskih krožkih umetnostne zgodovine pod mentorstvom dr. Rajke Bračun Sova so študenti spoznali Henriko Langus (1836-1876). (Mentorica si prizadeva za čim več slovenske umetnosti v programu). Nova spoznanja o prvi poklicni slikarki na Kranjskem je v obsežni monografiji o likovnih ustvarjalkah prve

polovice 19. stoletja »Vzporedni svetovi« (Modrijan, 2014) prispevala dr. Lidija Tavčar. V preteklosti likovne ustvarjalke niso imele enakih možnosti likovnega izobraževanja kot moški, saj so bila vrata likovnih akademij odprta le njim. Henrika je znanje dobila pri svojem stricu Matevžu Langusu, po njegovi smrti pa se je študijsko izpopolnjevala na Dunaju, v Dresdnu in Benetkah. V Ljubljani je bila učiteljica risanja na učiteljski pripravnici, risanje in slikanje pa je poučevala tudi zasebno. Najbolj je znana po portretih znanih osebnosti takratnega časa. (Vir: Rajka Bračun Sova)

UTŽO na okrogli mizi XVII. strokovnega posveta pomočnikov ravnateljev Portorož, 4.-5. marec 2015

Mag. Olga Paulič, mentorica študijske skupine Spoznajmo svoje mesto in domovino, je sodelovala na okrogli mizi, v razpravi o treh področjih učenja: učenje starejših v tretjem življenjskem obdobju, učenje mladih in učenje v športu. Poudarek je bil na vlogi mentorstva pri vseh treh ciljnih skupinah. V postmoderni družbi, kjer je učenje vse bolj individualizirano, je razumljivo, da pomen mentoriranja in svetovanja raste, pa tudi mentorskega razmerja in odnosa. Pri udeležencih posveta je izzval presenečenje podatek, da je v izobraževanje na Slovenski UTŽO vključenih več kot 20.000 študentov v 1260 študijskih skupinah in da je od tega v Ljubljani 3500 študentov v 289 študijskih krožkih. (Vir: Olga Paulič).

Izobraževanje in učenje v poznejših letih življenja ima lahko veliko pozitivnih učinkov Izteka se projekt ForAge

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je partnerica v tem obsežnem evropskem projektu, ki je postal evropska referenca za to področje. Nastale so publikacije, baza podatkov za različne ciljne skupine, organizirane so bile tri velike konference, posredovanih je bilo petnajst elektronskih biltenov itd. Predvsem pa, vzpostavila se je mreža vidnih raziskovalcev in strokovnjakov, ki s sodelovanjem nadaljujejo. Projekt in nastajajočo mrežo je sofinancirala Evropska komisija.

Glosar s področja učenja v poznejših letih življenja (angl. Later-Life Learning: Lexicon of Terms)

Glosar 110-ih angleških izrazov je eden od rezultatov prizadevanj članov projekta ForAge (angl. ForAge for later-life learning: building on European experience, 2012-2015), ki je bil deležen podpore Programa vseživljenjsko učenje Evropske unije (glej: <http://www.foragenetwork.eu/en/>). Glosar

vsebuje opredelitve izrazov, mestoma pa tudi komentarje o tem, kako se uporabljajo. Zbiranje gesel je vodilo britansko Društvo za izobraževanje in staranje (angl. Association for Education and Ageing, AEA, UK). Glosar je nastal na temelju več osnutkov in pripomb partnerjev iz 14-tih držav. Četudi je glosar osredotočen na angleško rabo in v angleškem jeziku, vendarle lahko rečemo, da je prestal kritičen mednarodni pogled in vpogled.

Več: [slovar](#)

Je radio medij "starih"? Kako mladi razmišljajo o medijih? Informacije odkrivajo na socialnih omrežjih. Starejši mladim lahko pomagajo odkriti stare medije **Pariz, marec 2015**

Radio France culture je povabil mlade, da razmišljajo o ustreznosti medijev. "Radio je zame vir glasbe. Poslušam radijski dnevnik. Radio mi je všeč, ker se rada osredotočim le na eno stvar in radio to omogoča. Po tistem pa počnem več stvari hkrati". "Rada berem časopise, proti večeru, na terasi (...) Televizija je bolj dostopna. Tam je zvok in so slike, vse je neposredno. Napovedovalec pove: To se je zgodilo tako in tako. Na radiu pa so intervjuji, mnenja". "Nimam rada internetnih strani časopisov! Branje teh me ne sprošča". "Uporabljam Twitter za informacije. Radio poslušam le v avtu, skupaj s starši". "Jaz postanem žalostna, če poslušam radio. Rada poslušam glasbo, ki jo izberem sama". "Poslušam nacionalne radijske postaje, skupaj z očetom. Informacije pridobivam preko socialnih mrež".

Vremena so se zjasnila. Medskupina na temo staranja in vzajemnosti generacij znova v Evropskem parlamentu **Bruselj, 2015**

Medskupina evropskih poslancev (angl. Intergroup on Ageing and Intergenerational Solidarity), sestavljena iz predstavnikov različnih političnih strank, preučuje staranje in solidarnost med generacijami, kar je dobrodošlo sredi starajoče se družbe. Sredi novih neo-liberalnih usmeritev je že kazalo, da je ne bo! "Gre za vprašanja starajoče se družbe, ki se dotikajo vseh generacij, kajti te vse tvorijo družbo", trdijo pri Age Platform Europe. Tudi predsednik Juncker je prepričan, da "Evropa še ni naredila dovolj za starejše". Če se skupini, ki obravnava staranje, medgeneracijsko solidarnost in vprašanja družine, poslanci pridružijo, lahko odigrajo bistveno vlogo za vzpostavljanje vizije družbe za

vse starosti, dejavnega sodelovanja starejših v družbi,boljšanja ekonomske rasti, družbene pravičnosti in trdnosti ter za krepitev prednosti in pravic vseh generacij. Age Platform Europe si želi vašega sodelovanja na strani, imenovani "Towards an Age-Friendly European Parliament". Več: <http://towardsanagefriendlyep.com/>

Javni razpis: Obzorje 2020 je na sotočju generacij

Rok oddaje: Bruselj, 28. 5. 2015

Tema: Mladi kot gonilo družbenih sprememb. Glavni steber: Družbena vprašanja (Societal challenges). Razpisana sredstva: 9.450.000 evrov. Raziskava bo analiza norm, vrednot in odnosa mladih v Evropi, njihovih pričakovanj in odnosa do javnih politik ter do organizacije ekonomskega, socialnega in zasebnega življenja, pa tudi urbanega in naravnega prostora. Raziskava se bo nanašala na mlade iz vseh socialnih okolij, na posamezne mlade in mlade družine. Predmet raziskovanja bo vpliv kulturnih vrednot na ustvarjanje vključujoče in trajnostne družbe. Prispevek formalnega in neformalnega izobraževanja, digitalnih in tradicionalnih medijev k premagovanju težav in odkrivanju inovativnih rešitev, kjer bodo akterji mladi ljudje. Na temelju primerjave s starejšimi generacijami bo raziskava pokazala generacijske razlike glede organizacije ekonomskega, družbenega, političnega in zasebnega življenja v Evropi in dala podlago nastajanju ustreznih politik. Več: [The Young Generation in an Innovative, Inclusive and Sustainable Europe](#)

Henri Fantin Latour: Branje (1836)

Prebrali smo, gledali smo, slišali smo

Pismenost leta 1921, funkcionalna pismenost danes

Od skupnega števila prebivalstva, starejšega od dvanajst let, je bilo leta 1921 nepismenih 51,5 %. Nepismene so bile predvsem vasi, a ker so bile samozadostne in zaprte, se potreba po knjigi in pisani besedi ni čutila. Pismenost (danes funkcionalna pismenost) je eno temeljnih meril kulturne razvitosti. Leta 1921 je bilo v Makedoniji 83,86 %, Bosni in Hercegovini 80,55 %, Črni Gori 67,02 %, Srbiji 65,43 %, Dalmaciji 49,48 %, Hrvaški, Medžimurju in Slavoniji 32,15 %, Bački, Banatu in Baranji 23,31 % in Sloveniji 8,85 % nepismenih. Pismena je bila komaj vsaka sedma ženska. Obča higiena in zdravstvene razmere pa so bile v neposredni povezavi s stopnjo zdravstvene prosvetljenosti. Ti podatki so pokazali, da mora nova država (Kraljevina Jugoslavija) stanje prerasti. Pa danes? Svojo kulturno razslojenost in posledično funkcionalno nepismenost (tudi zdravstveno) morajo države premagati, če želijo biti uspešne.

(Vir: Dimić, L: Kulturna politika u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca)

V marcu 2015 Festival Bealtaine slavi ustvarjalnost starejših

Več kot 12000 obiskovalcev se je doslej udeležilo Festivala Bealtaine. Od plesa do filma, od slikanja do gledališča, Bealtaine je prikaz talenta in ustvarjalnosti amaterskih in profesionalnih starejših umetnikov. Je priložnost za prikaz in prenos tradicije na mlade. Je priložnost, da se zbudita dolgo

speča želja in talent. Sleherno leto Age&Opportunity povabi občine, umetnostne centre, knjižnice, skupine upokojencev, zdravstvene ustanove, klube in združenja, da se pridružijo festivalu. V letu 2014 je bilo 647 organizatorjev. Festival Bealtaine je vzpostavila organizacija Age&Opportunity. Delno ga financira Svet za umetnost (angl. Arts Council), izvaja pa ga na stotine organizacij iz celotne države. Več: <http://bealtaine.com/>

Napovedujemo, vabimo

Gledališče ob petih. Nora Gregor - skriti kontinent spomina

Četrtek, 26. marec 2015, ob 17.00 uri, Slovensko mladinsko gledališče, Vilharjeva 11, Ljubljana

Partnersko sodelovanje Slovenskega mladinskega gledališča in Univerze za tretje življenjsko obdobje. Vstopnice: prodajna galerija SMG, Trg francoske revolucije 5, od pon. do petka, od 12.00 do 17.30 ure, tel: (01) 425 33 12, ali uro pred predstavo v SMG, Vilharjeva 11.

Več: <http://www.mladinsko.com/nakup2/abonmaji/abonma-gledalisce-ob-petih/>

Srečamo se v kinu: Gozdovi so še vedno zeleni

Torek, 31. marec 2015, ob 10.00 uri, Kino Komuna

Po ogledu filma sledi pogovor, ki ga vodi dr. Filip Breskvar. Gostja pogovora bo Tamara Jare, odgovorna za evropske projekte, UTŽO Ljubljana, in pranečakinja Albina Mlakarja, udeleženca soške fronte, ki je kot avstro-ogrski vojak v 1. svet. vojni pisal dnevnik in ga po vojni tudi objavil v delu Zgodbe topničarja neke baterije v svetovni vojni 1914-1918.

Naš Ambrož je odrasel. Šesto v ciklu javnih mesečnih predavanj na UTŽO Ljubljana

Sreda, 1. april 2015, ob 10.00 uri, Poljanska 6, dvorana v pritličju levo

Predavanje in predstavitev knjige Naš Ambrož je odrasel avtorice Alenke Vojska Kušar, dr. med. in predsednice slovenskega Društva za avtizem – DAN, ki nam v svoji knjigi predstavlja zbirko zgodb in doživljajev svojega odraslega avtističnega sina Ambroža. Prosimo za predhodno prijavo:

info@univerzatri.si, tel. (01) 433 20 90, oseba za stik: Urša Kramberger

Enajsta šola v knjigarni

Torek, 7. april 2015, ob 11.00 uri, Knjigarna Konzorcij, Mladinska knjiga, Slovenska cesta 29, Ljubljana

Dr. Arne Bratkič vas bo na šestem srečanju v nizu popeljal v svet bakterij, dobrih in slabih. Vabljeni!

3. mednarodni festival znanja in kulture starejših

Sreda, 15. april 2015, Kulturni dom Velenje

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje v sodelovanju s soorganizatorico in gostiteljico UTŽO Velenje vabi na [3. mednarodni festival znanja in kulture starejših](#), na katerem bodo svoje dosežke na

področju izobraževanja in ustvarjanja v kulturi predstavile slovenske UTŽO Velenje, Murska Sobota, Žalec, Ljubljana in Slovenj Gradec, UTŽO iz Zagreba in društvo Šečerlije iz Tuzle. V popoldanskem delu bo potekalo 3. medgeneracijsko srečanje Znaš, nauči drugega: svoboda učenja in povezovanja med generacijami v okviru projekta Slovenska mreža za izobraževanje starejših in medgeneracijsko sodelovanje.

Za slušatelje in mentorje UTŽO Ljubljana organiziramo obisk festivala v Velenju z avtobusom.

Prosimo za predhodno prijavo: info@univerzatri.si, tel. (01) 433 20 90, oseba za stik: Urša Kramberger.

Dogodek poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

Novice U3-4 2015

Milena Kožuh, in memoriam

Ko umre človek, je tistim, ki ostanejo, težko. Ko umre učitelj, je tistim, ki ostanejo, težko, a ostanejo bogati. Profesorica Milena Kožuh je v osemtridesetih letih vzgojila več tisoč srednješolcev, v domala treh nadaljnjih desetletjih več tisoč starejših študentov na UTŽO Ljubljana. Učila jih je gledati, ljubiti in razumeti umetnost v vseh njenih podobah. Veliko in dovolj, da se je njeno življenje izteklo v občudovanju lepote, mirno in dostojanstveno, v krogu tistih, ki jih je imela najraje; njenih bližnjih in njenih študentov. Tiho zdaj stopajo Žametni copatki. Žalna slovesnost bo v sredo, 22. aprila, ob 18.00 uri v prostorih Narodne galerije v Ljubljani (glavni vhod s Prešernove ceste).

Tudi vse drugo je lahko vir novega znanja. Dogajanja v projektu Zagreb, marec 2015

V programu Erasmus+ K1, ki spodbuja medsebojno učenje in mobilnost osebja ustanov za izobraževanje odraslih, poteka projekt Digitalna Donava (finančno ga je podprla Evropska unija). V njem sodelujejo Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje in Ljudska univerza Zagreb, pa tudi

tiha partnerja, Zawiw, Univerza v Ulmu in Državna univerza za tehnološke znanosti iz Sofije. Glavna tema projekta so digitaliziranost in digitalizacija izobraževalnih programov, spoznavanje transnacionalnih projektov in njihove digitalne vsebine. Srečanja v Ljubljani, Zagrebu in Sofiji so posvečena tem temam, pa tudi pripravi novih projektov, ustanovitvi univerze za tretje življenjsko obdobje v Sofiji. Ob tem se rojeva še veliko novih in vrednih zamisli. V Zagrebu so nam tudi predstavili delo *Bernarda Bernardija*, hrvaškega arhitekta in dizajnerja, ki je okrog leta 1960 celovito opremil prostore Ljudske univerze Zagreb. Razmišljal je, kako v prostor in oblikovanje pohištva prevesti specifično naravo izobraževanja odraslih. Tema je povsem nova, čeprav v izobraževanju odraslih posvečamo veliko pozornost prostoru (Malcolm Knowles). Zdaj bi radi preučili opremljenost ustanov za izobraževanje odraslih in skupaj z arhitekti podali zamisli za to, kako naj bodo prostori opremljeni. To bi bila tudi odlična interdisciplinarna doktorska razprava.

(Vir: Alijana Šantej)

Gozdovi so še vedno zeleni - boj za človečnost in dostojanstvo Ljubljana, marec 2015

To je bila tretja projekcija v nizu Srečamo se v kinu. Plod partnerskega sodelovanja s kinom Komuna. Avgust, 1917. Avstro-ogrsko monarhija, zaveznica centralnih sil, na soški fronti bije bitko proti Kraljevini Italiji, ki je na strani Antante. Stotnik je hudo ranjen, ob njem je mlad, neizkušen vojak, ki je bil na fronto vpoklican šele pred kratkim. Odvija se enajsta soška bitka in grozi jima naslednji val napadov italijanske vojske, vendar strateško pomembne opazovalnice ne moreta zapustiti. Globok razmislek o življenju, absurdu, razmerjih ponuja ta "nizko proračunski film", slovensko avstrijska koprodukcija, ki mu je dal podlago Dnevnik Albina Mlakarja. Gostja projekcije je bila Tamara Jare, njegova pranečakinja.

Josipina Turnograjska

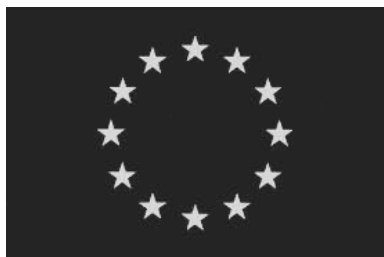
Od 1623 jih le 48 nosi žensko ime. Čemu je danes potreben feminizem?

Čemu je danes potreben feminizem? Zato, da bi uspeli tam, kjer je ekonomska enakost spolov zatajila.

Da bi uspeli tam, kjer še zmeraj vlada patriarhalna kultura. Feminizem ima, kot vemo, veliko obrazov. Študijska skupina na UTŽO Ljubljana pod vodstvom arh. Mete Kutin se zaveda, da urbani prostor odslikava družbena razmerja in vrednote. "Kako je z ženskami v urbanem prostoru?" so se vprašale članice tega študijskega krožka. "Kako se kaže njihov družbeni položaj v tem prostoru? Je feminizem potreben? Je iz naše družbe izginila patriarhalna kultura?" Če si želite na slednje vprašanje odgovoriti z da, je odgovor zmoten? Od 1623 ljubljanskih ulic jih le 48 nosi žensko ime in celo med njimi prevladujejo imena vojnih heroin (njihova imena bolj slavijo odporniško gibanje kot njihove osebne zasluge). Med vsemi je le Josipina Turnograjska našla prostor v centru mesta. Luiza Pesjakova, Alma Sodnik in druge so na mestnem robu ali celo z njihovim imenom ne poimenujejo ulice, marveč brezoblični prostor med stanovanjskimi bloki. Veliko vprašanj za razmišljanje. Uradna otvoritev razstave bo v sredo, 8. aprila, ob 13.00 uri, Poljanska 6, dvorana, pritličje levo. Vabljeni.

V Celju so si nastavili ogledalo. Izobraževanje iz vljudnosti in lepih navad Celje, april 2015

Vsi znamo reči "dober dan", "hvala" ali "oprostite", a to ni dovolj! Kako se brez hrupa in v pravem trenutku posloviti? Kako se izraziti, da si ne prisvojimo pogovora? Kako uporabljati nazive? Kako zaključiti pismo? Kako razporediti goste za mizo? Kako je bilo z bontonom skozi zgodovino? Kako se razlikujejo pravila lepega obnašanja med posameznimi deželami? Vsakdo si slej ko prej postavi katero od teh vprašanj. Še več, drugi nas sodijo po načinu govora, tonu glasu, glasnosti, po tem, ali smo preveč ali premalo v ospredju. V današnji družbi se vedenjski vzorci spreminjajo povsod: v družini, podjetju, na potovanju, za volanom, na ulici, v gosteh, v družbi. Udeležencem izobraževanja o lepem obnašanju, ki so ga pod vodstvom mentorice Darije Cvikel priredili na UTŽO Celje - ta deluje v okviru Osrednje knjižnice Celje - se je, denimo, zdelo posebej zanimivo spoznavati pravila obnašanja na svetovnem spletu itd. (Vir: Zinka Kerhlanko)

Družba in življenje naj bi bila organizirana z zorišča celote življenja Bruselj, 2015

Pogledi državljanov in oblikovanje politike vodenja prebivalstvenih sprememb (angl. HPSE-CT-2002-00153 The Viewpoint of Citizens and Policy Actors Regarding the Management of Population Related Change). V končnem raziskovalnem poročilu, pripravljenem za Evropsko komisijo, pisci poudarjajo, da državljani še zmeraj vidijo starejše kot "družbeno koristne" (ti so vir informacij, modrosti, tradicionalnih vrednot). Družbe so še zmeraj močno stratificirane (dejavnosti, družbene vloge, odgovornost) glede na starost, življenjski prehodi se ne odslikavajo v načinu, kako je družba organizirana, pa tudi posamezniki sami se jih ne zavedajo prav dobro. Mladi, denimo, ne razmišljajo o prihodnjih obdobjih življenja. Zdravo državljani živijo šele, ko jih telo prične opozarjati, da nekaj ni v redu, a ne mislijo o prihodnosti. Družba naj bi bila organizirana z zorišča celote življenja, oblikovalcem politike sporočajo državljani.

Prof. dr. Zoran Jelenc. Desetletja dolgo prizadevanje za znanstveno utemeljeno in družbeno priznano izobraževanje odraslih

Doživeti osemdeset let je samo zase dosežek, pravijo. Na UTŽO smo prepričani, da je pravi dosežek vse drugo, kar nekdo ustvari, daruje, preda. In tega je bilo v življenju Zorana Jelenca veliko. Iz vsega naj izločimo za nas pomembno podporo delovanju Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje v prvotnem okviru Andragoškega društva Slovenije, v času, ko je bil prvič njegov predsednik. Ne omenjamo jih, a cenimo tudi vsa njegova druga in številna prizadevanja. Ob življenjski obletnici mu izrekamo najboljše želje.

Ali tapete, ali jaz

Nič ni bolj živega kot slovar zgodovinarke Isabelle Bricard, ki popiše zadnje četrte ure življenja slovitih mož od antike do današnjih dni. Pa tudi nič ni tako raznolikega, kajti umira se na različne načine: v postelji, na bojnem polju, v nesrečah, tako, da vas umorijo itd. Zadnje besede velikih so neke vrste zadnja stvaritev. V svoji sloviti pozi (najbolj bistveno je, da človek nastopa, da ima pozo) je Oscar Wilde, ki ga je življenje zapustilo v zanikrnem cenenem hotelu de l'Alsace v Parizu, dejal: "Ali te grde tapete, ali jaz ... Umiram tako, kot sem živel, daleč nad svojimi zmožnostmi." Čehov je umrl tako, da je s sabljo odbil zamašek šampanjca. Pisatelj Stendhal, pisec Rdeče in črno, je umrl hodeč, De Gaulle tako, da je dejal: "To je uspeh". Marcel Proust je dejal: "Mama". Eric Berne pravi - študentje transakcijske analize to vedo - da je način, kako umremo, del našega življenjskega scenarija, ki si ga načrtamo zelo zgodaj.

Napovedujemo, vabimo

Odpiramo novo razstavo "48 od 1623"

Ljubljana, Poljanska 6, dvorana v pritličju

Sreda, 8. april, ob 13.00 uri

Razstava je o urbanem prostoru in položaju žensk v družbi

Otvoritev razstave članov študijskega programa Trgi, ulice in stavbe okoli nas (mentorica arhitektka

Meta Kutin) o ljubljanskih ulicah, poimenovanih po ženskah. Na otvoritvi bodo avtorice Nadja Agrež, Francka Bizilj, Ana Zalar, Vida Vilhar Pobegajlo in Meta Kutin predstavile svoj projekt raziskovanja poimenovanja ljubljanskih ulic.

**Vabimo vas na 3. mednarodni festival ZNANJA IN KULTURE STAREJŠIH
Sreda, 15. april, ob 9.30 uri, Kulturni dom Velenje, Titov trg 4, Velenje**

Gostiteljica festivala je Univerza za tretje življenjsko obdobje Velenje.

P r o g r a m

9.30 do 9.45 Glasbena dobrodošlica

(ploščad pred Kulturnim domom Velenje)

Godba na pihala - veterani, dirigent prof. Aljoša Pavlinc, UTŽO Velenje

9.45 do 10.00 Registracija udeležencev

10.00 do 10.10 Tretjemu festivalu znanja in kulture starejših na pot

Pozdrav predstavnika Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport

10.10 do 10.20 Dobrodošli v Velenju

Bojan Kontič, župan Mestne občine Velenje

10.20 do 10.30 Znanje in ustvarjalnost starejših brez meja

Prof. dr. Ana Krajnc, predsednica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje

10.30 do 10.50 Umetniška fotografija in gradovi Pomurja

Zdenka Ščančar, UTŽO Murska Sobota

10.50 do 11.10 Filmi govorijo. CINAGE - evropski film za dejavno staranje

Silva Reiner, Ivan Korelc, dr. Dušana Findeisen, Meta Žgur, UTŽO Ljubljana

11.10 do 11.30 Šečerlije: kultura medsebojnih odnosov in delo za skupnost

Prof. dr. Edina Šarić, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerze v Tuzli

11.30 do 11.50 Med kulturo in izobraževanjem

UTŽO Slovenj Gradec

11.50 do 12.10 Česa smo se naučili v evropskem projektu CLICK

Marija Olić, UTŽO Zagreb

12.10 do 12.30 Žalec v objemu hmelja

Študijski krožek Po poteh kulturne dediščine, UTŽO Žalec

12.30 do 12.45 Ob zaključku prvega dela festivala

Marija Vrtačnik, predsednica UTŽO Velenje

12.45 do 13.00 Glasbeni pozdrav

Petje v skupini, zborovodkinja prof. Tadeja Cigale, UTŽO Velenje

13.00 do 14.00 Odmor s pogostitvijo

14.00 do 17.00 Znaš, nauči drugega: svoboda učenja in povezovanja med generacijami

(medgeneracijsko srečanje)

Kulturni dom Velenje, pred dverje male dvorane, ob 14.00 uri

Obisk Muzeja premogovništva Velenje

Zbirno mesto pred Kulturnim domom Velenje, ob 14.00 uri

Obisk Velenjskega gradu

Zbirno mesto pred Kulturnim domom Velenje, ob 14.15 uri

Fotografska razstava **Velenje, moje mesto** v očeh študentov UTŽO Velenje

Avla Kulturnega doma Velenje

Program povezujeta Tjaša Jeraj in Drago Karl Seme.

Dogodek poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

CINAGE projektno srečanje

UTŽO Ljubljana, 16. in 17. april

V Ljubljani bo potekalo četrto srečanje v projektu CINAGE. Srečanje bo priložnost za živ stik med tistimi, ki so projekt zasnovali in filmskimi ustvarjalci, starejšimi udeleženci tečaja in filmske delavnice.

Digitalna Donava (ang. DIGITAL DANUBE), tretje srečanje v Bolgariji

Sofija, 17. - 19. april

Noč knjige na UTŽO v Ljubljani ne bo temna

Svetovni dan knjige. Od branja do pisanja

Ljubljana, Poljanska 6, dvorana v pritličju

Četrtek, 23. april, od 16.00 do 18.00 ure

Na svetovni dan knjige se pridružujemo vseslovenskemu in mednarodnemu dogodku Noč knjige. Pridružite se nam ob literarnem programu študijskih skupin UTŽO Ljubljana in predavanju mentorice Slavice Ravnik.

Program: http://www.slovenska-univerza3.si/docs/NOC_KNJIGE_NA_UTZO.pdf

Zdravje in zdravstvena pismenost v izobraževanju odraslih v Evropi

(angl. Health and Health Literacy in Adult Education in Europe)

Oporto, 22. junij 2015

Ta konferenca EAEA se bo odvila na Portugalskem. Program? Delavnica na temo zdravja in zdravstvene pismenosti. Plenarna predavanja na dano temo. Pregled primerov dobre prakse. Tematske razprave na temo duševnega zdravja in izobraževanja odraslih, koristnost izobraževanja odraslih za zdravje, ključne kompetence in zdravstvena pismenost. Oseba za stik: [Raffaela Kihrer](#)

Novice U3-5 2015

Intelektualna rast traja do smrti. Albert Einstein

Meščani, igrala je godba UTŽO Velenje /Ničesar ne obžalujejo/ Gradovi Pomurja/ Zlato je bilo zeleno

Umetnost, znanje, lepota in medgeneracijskost na 3. mednarodnem festivalu znanja in kulture starejših

Velenje, 15. april 2015

V organizaciji Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje in Univerze za tretje življenjsko obdobje Velenje se je odvil, tokrat že tretji, bienalni Mednarodni festival znanja in kulture starejših (angl. 3rd International Festival of Knowledge and Culture in Later Life) ob podpori Evropskega socialnega sklada in Ministrstva za javno upravo RS. Festival je edinstven v naših prostorih, daje pa posebno mesto raziskovanju in umetnosti starejših, denimo arhitekturni fotografiji, s katero so domačini dokumentirali svoje mesto Velenje, ali tisti, ki prikaže gradove v Pomurju (UTŽO Murska Sobota), njihovo preteklost in razvojne zmožnosti. Prikazana je bila filmsko dokumentirana preteklost pridelave hmelja in življenja "z jerbasi" deklet, ki so se v bogato Savinjsko dolino prisožile, tja prinesle svojo kulturo (UTŽO Žalec). Prikazana je bila dramska umetnost UTŽO Slovenj Gradec. Zazveneli so zvoki citer in petja, tradicionalne slovenske umetnosti. Člani projekta CINAGE (podpira ga Evropska komisija) so sodelovali v okrogli mizi na temo filma, filmske ustvarjalnosti ter dejavne starosti. Obiskovalci festivala so dobro sprejeli projekcijo dveh kratkih igranih filmov Ples limon in Nalezljivo veselje, ki so jih člani evropskega projekta CINAGE posneli v preteklih štirih mesecih. Na ploščadi pred Kulturnim domom je več sto obiskovalcev prisluhnilo koncertu godbe na pihala UTŽO Velenje. Spoznali so tudi Velenjski grad in Muzej premogovništva. (Alijana Šantej)

Festival se je odvil pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

Več: <https://www.facebook.com/SENIORJI/videos/10152947464046977/?pnref=story>

Alenka Blazinšek: mentor/ica se mora istovetiti z udeleženci

Svoboda sodelovanja in medgeneracijsko učenje - tretje v nizu srečanj

Velenje, 15. april 2015

Beseda je tekla o pomenu dialoga med starejšimi in mlajšimi za individualni in družbeni razvoj, pridobivanju digitalnih spretnosti in razvijanju modelov medgeneracijskih praks. Potrebno je podpreti razvoj elektronske pismenosti, uporabiti spletne vsebine, ki ustrezajo kulturi različnih generacij. *Meta Žgur* (UTŽO) je zbrane uvedla v *Znaš, nauči drugega*, model medsebojnega računalniškega opismenjevanja in gibanja, ki ga Slovenska UTŽO razvija že od leta 2009. *Matjaž Medvešek* (MISSS) v informacijski pismenosti vidi priložnost za obrobne družbene skupine in demokratizacijo izobraževanja, v nasprotnem primeru se bo digitalni razkorak med generacijami še večal. V delavnici - vodila jo je andragoginja *Alenka Blazinšek* - se je odvil zanimiv razmislek o krepitvi digitalnih kompetenc ob prepletu mladih in starih. Poudarjena je bila vzajemnost, kajti znanje ni zgolj na eni ali drugi strani, ni lastnika znanja. Potrebujemo raziskovanje, modele za razvoj praks medgeneracijskega učenja in poglobljeno teorijo, so poudarili. (Maša Bizovičar)

Osredotočena pozornost

CINAGE in filmi "pred ciljno ravnino". Mednarodno projektno srečanje v Sloveniji Ljubljana, 16.-17. april 2015

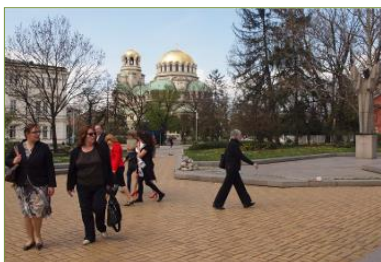
Vrh tega srečanja - deležen je bil podpore Evropske komisije - je bila nedvomno projekcija dvanajstih kratkih igranih filmov, ki smo jih starejši ustvarili v štirih državah, z njimi pa osvetlili kompetence dejavnega staranja (finančno-ekonomska, emocionalna, učna, tehnološka kompetenca, kompetenca dejavnega državljanstva itd). Kaj pravzaprav kompetenca je, ta sodobni izraz, ki ga srečujemo vsepovsod? Nič drugega kot znanje, ne tisto papirnato, marveč tisto, ki ga prelijemo v dejanja in delovanje. Filmi niso bili avtobiografski, življenjske zgodbe na platnu ne bi bile filmske zgodbe, če bi bilo temu tako, tega smo se naučili. V nekaterih deželah so dali poudarek filmski zgodbi, v Sloveniji smo želeli upodobiti našete kompetence. Pravijo, da smo uspeli. V začetku junija pripravljamo strokovno srečanje v Slovenski kinoteki na temo filma in dejavnega staranja.

Laurent de la Hire (1650): Alegorična podoba slovnice: Vox literata et articulata

Misel je skrita v slovnici. Pogovor z mentorico, francistko Lučko Cizelj

»Brez slovnice ni mogoče uporabljati jezika, kajti misel se skriva v slovnici in slovnica odslikava razmerja in odnose. Npr. "se sprejme zakon, zakon je sprejet, sprejeli so zakon ...". Te tri povedi kažejo odnos in namen govorca, razmerja, poudarke. Pravijo, da ni vredno poučevati latinščine, češ, da je težka in elitistična, da bi bilo bolje poučevati antično kulturo in civilizacijo, kar bi bilo lažje za vse. A ne gre! Če ne poučujemo jezika, je tudi vse drugo izgubljeno, tudi zmožnost razmišljanja! Od kod ta zmožnost? Nastaja iz obvladovanja maternega in tujih jezikov. Predvsem materni jezik velja gojiti, sicer v vseh jezikih ostanemo na ravni "angleščine brez težav". Pomemben je jezik! Bratje Karamazovi, denimo, do petdesete strani se v tem romanu ne zgodi nič, prav nič. Do petdesete strani namreč kraljuje jezik. Na stoti strani razumemo, zakaj je junak tako dolgo govoril (...) Razumemo dejanja zato, ker razumemo jezik, ki pove vse. Vloga mentorja, učitelja? Da budi veselje in prenaša kulturo na tiste, ki se učijo.«

Nevska bazilika v ozadju. Foto: Meta Kutin

Kaj veste in česa ne veste o Bolgariji in Sofiji? Enajsta šola v knjigarni Ljubljana, 5. maj 2015

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje in Knjigarna Konzorcij sta priredila sedmi dogodek v okviru niza predstavitev *Enajsta šola v knjigarni*. Bolgarijo in Sofijo so udeleženci spoznali skozi oči tistih, ki so tam bili nedavno v okviru evropskega projekta v programu Erasmus+, projekta, ki nosi obetaven naslov *Digitalna Donava*. Okroglo mizo in uvodne teme (zgodovina Bolgarije, prebivalstvena slika in ura, tranzicija, arhitektura, vsakdanje življenje, položaj starejših) so pospremili s fotografijami s poti. Okroglo mizo je moderirala dr. Dušana Findeisen. Sodelovali so: Tamara Jare, Neva Železnik, Robert Mlakar, Meta Kutin, Marija Cizelj in Neva Železnik. Dogodka se je udeležila tudi Julia Tzerova, svetovalka Veleposlaništva Republike Bolgarije, ki je UTŽO podarila slovenske študije o bolgarski književnosti. Projekt *Digitalna Donava* je deležen finančne podpore Evropske unije.

Izšla je raziskava Slovenske UTŽO "Dejavno staranje v Sloveniji" Ljubljana, april 2015

Raziskava Slovenske UTŽO daje pregled zakonske podlage v podporo razvoju različnih kompetenc dejavnega staranja pri nas. Predstavi prebivalstvene podatke, najpomembnejše zakone, strategije in akcijske načrte v podporo starejšim. Nekaj prebivalstvenih podatkov: pričakovana življenjska doba ob rojstvu je za moške 76,6 in za ženske 82,9 let (SURS 2012). Leta 2012 je 585.408 oseb prejelo pokojnino. V primerjavi z letom 2011 se je število teh povečalo za 2,7 %. Število upokojenih je leta 2012 naraslo za 15.379, torej za 4 %. Za to dejstvo obstaja več razlag: napovedana je bila pokojninska reforma, zavlada je ekonomska kriza, večje število delavcev je bilo odpuščenih in v pokoj je začela prihajati generacija baby boom. Število delno upokojenih je naraslo na 46 (prav ste prebrali!), torej za 13,1 % (ZPIZ Letno poročilo 2012). Številka se zdi nenavadna, a je resnična! Iz povedanega sledi, da delno upokojevanje - ukrep dejavnega staranja - ni deležno podpore, javne kampanje itd.

Več: http://www.slovenska-univerza3.si/docs/Dejavno_staranje_v_Sloveniji_.pdf

Karmin, cerkveni stolp

In vendar se vrtil. Nadaljevanje sodelovanja med Slovenijo in Italijo Ljubljana, april 2015

Študijski krožek UTŽO Ljubljana pod vodstvom mentorice Katarine Koren je nedavno gostil študente z

L'Università per la terza età di Cormons – Krmin. Poleg drugih dejavnosti imajo tam tudi oddelek za slovenski jezik. Skupaj so pogledali na živilski trg, občudovali velikonočne butarice, obiskali baročno knjižnico v bližnjem Bogoslovnem semenišču. Prislunili so razlagi - v lepi italijanščini - zgodovine knjižnice, ki so jo zgradili učeni člani združenja »Akademije delovnih«. Leta 1725, ko je bila dokončana, je čitalnica služila javnosti in študiju tedanjih študentov teologije. Najlepši del knjižnice pa so vsekakor freske na stropnem oboku, bogastvo in paša za oči. Ogledali so si še film o zgodovini ljubljanskega gradu, kamor so se skupaj povzpeli. Italijanskim kolegom so - kaj bi drugega - podarili slovensko potico in nekaj steklenic slovenskih vin. Jeseni se znova srečajo v Krminu. (Majda Samaluk Ankele)

Cilj je komunikacija in tekoče branje

Ljubljana, februar 2015

Tanja Miklič je na vzorcu 218 vprašanih različnih starosti raziskovala jezikovno izobraževanje na UTŽO Ljubljana. Največ vprašanih (32 %) je v starosti od 61 do 65 let (povprečna starost se je s pokojninskimi reformami dvignila!). Prav malo študentov je v starostni kategoriji do 55 let. Za jezikovne skupine sta značilna predvsem dva motiva za vključitev v izobraževanje: novo znanje in vzdrževanje kratkoročnega spomina, pa tudi generativnost, pomoč naslednjim generacijam (17 %). Zakaj se učijo? Učenje jih veseli (41 %), potrjujejo osebnost (21 %), spoznavajo kulturo in civilizacijo (20 %). Kaj želijo doseči? Ustno sporazumevanje (82 %), tekoče branje (67 %). Vprašanja so zanimiva, a mestoma omejujoča in formulirana tako, da iz njih diha stereotip. Med motivi za učenje tako ne najdemo dela, druge kariere, dejavnega državljanstva, denimo. Večina (51 %) se izobraževalnih srečanj udeležuje zmeraj, nekateri so občasno, a zelo redko odsotni (32 %). Starejši študenti uporabljajo jezikovni program na telefonu ali tablici (21 %). Uporabljajo ju včasih, če je kaj zanimivega (21 %). 30 % jih uporablja prevajalnik. 40 % nima pametnega telefona. 50 % jih svojega znanja ne izpopolnjuje zunaj izobraževalnih srečanj. To je pomembno spoznanje za mentorje, ki stanje lahko spremenijo tako, da študente navajajo na učenje med srečanji. "Ste v preteklem tednu odkrili, spoznali karkoli španskega, francoskega?" Študente motijo neprimernost vsebin (tam, kjer uporabljajo učbenik), premajhna povezanost učenja z življenjem ali pretežka besedila (didaktična nespretnost mentorja), nepoznavanje ali neupoštevanje značilnosti starejših. Analiza anketnega vprašalnika nam bo v pomoč pri načrtovanju izobraževanja za mentorje.

Mladi iščejo oporo drug v drugem, zavzetost za družbo jim ni tako blizu

Ljubljana, februar 2015

Daša Helena Kobe, Tanja Miklič in Špela Jerala so se letos udeležile prakse na UTŽO Ljubljana pod mentorstvom andragoginje Alijane Šantej. Zanimivi so pogledi Daše Helene Kobe na razvejanost izobraževalnih, svetovalnih, raziskovalnih in mednarodnih dejavnosti UTŽO. Poleg spoznavanja teh in zgodovine UTŽO Daša Helena Kobe poudarek daje izobraževalnim temam, medsebojnim odnosom v skupini, skupinski dinamiki, funkciji druženja, slabše zagleda močno in negovano družbeno in politično vlogo UTŽO. "Člani zdajšnjih generacij iščejo oporo drug v drugem, zato so medsebojni odnosi zanje najpomembnejši", opozarjajo sociologi. Spoznanja Špele Jerala bomo predstavili prihodnjič.

Režiser Manoel de Oliveira

Ustvarjal je do poslednjega dne svojega dolgega življenja

Lizbona, april 2015

Tako kot mnogi drugi je Manoel de Oliveira, portugalski režiser, scenarist in filmski producent delal do poslednjega dne življenja. Dopolnil je 106 let. Rodil se je v Oportu, kjer je naredil tudi svoje prve filme (1927). Ni čudno, da je to mesto dajalo okvir njegovim prvim filmom, tudi povsem prvemu filmu o prvi svetovni vojni. Od leta 1990 do leta 2015 je trajala njegova mednarodna filmska pot. Samostan (port. Il convento) z Johnom Malkovichem in Catherine Deneuve v glavnih vlogah (faustovska tema borbe dobrega napram zlu). Njegova stvaritev je tudi film Vračam se domov (fr. Je rentre à la maison) z Michelom Piccolijem. Zgodba ostarelega igralca, ki mu igranje ne gre več od rok, torej ... Film smo spoznali tudi v projektu CINAGE. *Oglejte si De Oliveirov plesni nastop pred letom dni:*

<https://www.facebook.com/171463046209195/videos/936448003044025/?pnref=story>

Age Platform Europe se strinja z enotnim digitalnim trgom, a naj bo trg za vse

Bruselj, april 2015

Evropska komisija je odločena, da bo spodbudila evropsko digitalno gospodarstvo z ustvarjanjem skupnega digitalnega trga (angl. digital single market), zato namerava sprejeti ambiciozno strategijo DSM, strategijo enotnega digitalnega trga. A prav lahko se zgodi, da bo strategija pustila ob strani 190 milijonov starejših prebivalcev Evrope! Tehnologija pa lahko omogoča dostop do trga delovne sile le pod pogojem, da je dosegljiva za vse. Vedeti moramo, da je med neuporabniki računalnika 69 % onih, ki so starejši od 55 let, ki nimajo dovolj računalniških in drugih tehnoloških spretnosti. Pisci načrtovane strategije za zdaj nanje ne mislijo. Pa bi morali zdaj, v začetku. Spletne strani naj postanejo dosegljive vsem, enake možnosti naj veljajo pri izboru telekomunikacijskih aparatov itd. Pomagati je treba tistim, ki uporabljajo čitalce zaslona in potrebujejo povečanje zaslona itd. (Vir: Age Platform Europe).

Participativna namesto reprezentativne demokracije starejših. V razmislek

Pariz, april 2015

Kako narediti konec »zastopanju starejših« in omogočiti, da starejši sami pridejo do besede, da sodelujejo pri oblikovanju javnih politik? Po stopinjah sociologa Marcela Maussa so ponekod vzpostavili dialog s posamezniki, ugotovili, kaj so njihove bistvene teme, jih nato povabili v tematske skupine. Drugod so ustvarili *kavarne državljanov* (za razpravo z mestnimi svetniki). V devetem pariškem okraju so pripravili dan »Prijetno staranje v devetem« (fr. Bien vieillir dans le 9^eème). V razpravo okrog štirih tem (tudi pravice starejših) so povabili starejše državljane, nevladne organizacije, podjetja, javne službe.

Jasne misli UTŽO

Čemu sploh še služi kultura, če se svet danes deli na zgolj dve kategoriji: mi je všeč, mi ni všeč /mi ni več všeč. Kdo je kultiviran? Tisti, ki zna to in ono? Ne, tisti, ki ima strast, da se uči, da zve (...) Današnja

demokracija lovi ravnotežje na ledu, ki lahko vsak čas poči. Prostor dajemo poročilom o izginotju polžev, o tem, da si je ta ali oni igralec dal operirati nos, črno-belim slikam posameznih pojavov, dejstvo, da narašča neonacizem, pa si, denimo, ne zasluži pozornosti, kljub temu, da iz preteklosti vemo, da se je zgodil, da ljudje sami niso vedeli kdaj.

Napovedujemo, vabimo

Ljudje najdejo rešitve

12. maj, ob 9.00, Klubski prostor Maximarket

Okrogla miza o poslanstvu nevladnih organizacij in kaj pomenijo v življenju posameznikov. Svojo zgodbo v povezavi z UTŽO Ljubljana bo predstavila Nada Serajnik Sraka, študentka in vrtna prostovoljka – kulturna mediatorica v Botaničnem vrtu Ljubljana.

Pravice starejših – ali jih poznamo? Beseda in moč starejših

13. maj ob 10.00, Poljanska 6, dvorana pritličje levo

Pogovor z Vlasto Nussdorfer, varuhinjo človekovih pravic
Prijava: Urša Kramberger, info@univerzatri.si

Oddaja Storž »48 od 1623«. Radio Slovenija 1

13. maj ob 11.30

Sodeluje Meta Kutin s svojimi študentkami.

Razstava ustvarjalcev keramike UTŽO Ljubljana (mentorica Lučka Šičarov)

15. do 24. maj, Štefanova ulica 2

Izložbeni prostor Ministrstva za notranje zadeve

Srečamo se v kinu

Torek, 26. maj, ob 10.00, kino Komuna

Srečamo se ob ogledu filma *Razredni sovražnik* režiserja Roka Bička. Učitelja nemščine dijaki krivijo za sošolkin samomor (...). Učitelj je dekle postavil iz oči v oči z njeno lastno svobodo, ki je ta ni zmogla (Slavoj Žižek).

Premierno predvajanje CINAGE filmov

Torek, 2. junij, ob 18.00. Slovenska kinoteka, Miklošičeva 28, Ljubljana

Premiera CINAGE filmov in okrogla miza na temo filma in dejavnega staranja.

Druga poletna univerza v Ljubljani

Kako obvladujemo medosebne odnose? Mentorica prof. dr. Ana Krajnc

1. do 5. junij, Poljanska 6

Uporaba pametnih telefonov in tablic. Mentor: Robert Mlakar
15. do 17. junij, Poljanska 6

Računalniška predstavitev, glasba in video. Mentor: Robert Mlakar
17. do 19. junij, Poljanska 6

Obdelava, objava in izmenjava fotografij. Mentor: Robert Mlakar
22. do 24. junij, Poljanska 6

Programi Poletne univerze v Ljubljani so plačljivi. Več informacij in prijave: Urša Kramberger, info@univerzatri.si, tel.: (01) 433 20 90

Novice U3-6 2015

Na vseh nas je, da družba ostane takšna, da bomo lahko ponosni nanjo. *Stephane Hessel*

Foto: Maša Bizovičar

Četrto regijsko posvetovalno srečanje Grosuplje, 6. maj 2015

Srečali so se predstavniki gostiteljice UTŽO Grosuplje, kjer že dolga leta skrbi za preplet svojega dela s knjižnico, osnovno šolo, zdravstvenim domom; predstavniki Društva Lipa - UTŽO Domžale. Zdaj tam študira preko 800 študentov, veliko vsekakor! Prihajajo od vsepovsod, tudi iz širše okolice; UTŽO Sevnica združuje 250 članov in vsak teden je na njihovih predavanjih čez 70 udeležencev; UTŽO Ivančna Gorica se usmerja v medgeneracijsko izobraževanje in prenos spretnosti na mlajše; UTŽO Trebnje združuje študente iz štirih občin, te tudi sofinancirajo njihove dejavnosti. Ponosni so na to. V Grosupljem so bili tudi predstavniki UTŽO Krško. Povedali so, da njihovo delo finančno podpirata občina in "nuklearka". Navzoči so bili še predstavniki UTŽO Šmarje pri Jelšah, Šentjur, Rogaška Slatina in Kočevje. Udeleženci so drug drugemu predstavili svoje delo. Seznanili so se s standardom kakovosti za nevladne organizacije. To so smernice in navodila, ki tem pomagajo razvijati programe in projekte, celotno organizacijo, zaposlene, prostovoljce in urejati finančne vire. Predavala je *prof. dr. Ana Krajnc*. Srečanje je koordinirala *Maša Bizovičar*.

Pogovor posameznikov in "mrež" v salonu Maximarket

Ljudje najdejo rešitve. Mreže so druga drugi vir informacij, znanja, rešitev, opore Ljubljana, 12. maj 2015

Rešitve so podali, ne le iskali, predstavniki konzorcija šestih vsebinsko različnih mrež nevladnih organizacij, ki jih finančno podpirata Evropski socialni sklad in Ministrstvo za javno upravo RS: Slovenska filantropija (vprašanja mladih beguncev), Šent (vprašanja psihiatričnih bolnikov), Mreža organizacij invalidov, nevladne organizacije za izobraževanje starejših in Slovenska UTŽO. Slednjo je s svojo osebno zgodbo iskanja novih možnosti učenja in prispevanja po upokojitvi predstavila *Nada Serajnik Sraka*, študentka naravoslovnih študijskih krožkov ter študentka in kulturna mediatorica - vrtna prostovoljka v Botaničnem vrtu, s katerim je Slovenska UTŽO vzpostavila skupen program študija in prostovoljstva. Kadar starejši dajemo, darujemo znanje in čas za druge, presežemo svoja drobna vprašanja in zastopamo obče interese. Možganov pa tudi ni moč upokojiti, pa naj te okolje še tako sili v to. O poslanstvu UTŽO je spregovorila *Dušana Findeisen*. Mreže so potrebne, ker so tkivo civilne družbe, ker so najbližje ljudem, ker se vanje ujame človeški in mentalni kapital v korist vseh, ker so vir informacij, znanja in s tem rešitev. "Prinašajo nove vizije za najrazličnejša področja", je dodal *Filip Borkowski*, predstavnik Evropske komisije.

Pravice starejših. Pogovor z Vlasto Nussdorfer, varuhinjo človekovih pravic Ljubljana, 13. maj 2015

Pravice starejših do fizičnega obstoja, ekonomskega, družbenega in kulturnega obstoja in dostojanstva so zapisali v neki deklaraciji o pravicah starejših (ni slovenska!). *Vlasta Nussdorfer* je predstavila svoje delo in pobude, ki jih prejema v povezavi s starejšimi in njihovimi vprašanji. "Ali starejši v domu starejših lahko samostojno izberejo svojega zdravnika?", so vprašali navzoči. Kaj storiti, če jim je ta pravica kratena? Kaj narediti, da se odločevalci približajo starejšim državljanom? Naj organiziramo v ta namen četrtne okrogle mize ali dneve, srečanja podjetij, nevladnih organizacij, lokalne oblasti? Kako lahko starejši vplivajo na oblikovanje javnih politik, da te ne bi bile podvržene stereotipom o starejših. Verjetno vpis v politično stranko ni obča rešitev itd. Takšna in drugačna je bila razprava na UTŽO Ljubljana.

Od izmere do delovne skice in še dlje

Darovali so svoje oblikovalsko znanje za lepše javne površine Ljubljane.

Zelena prestolnica Evrope 2016, Ljubljana, maj 2015

»Zavod za oskrbo na domu Ljubljana« zdaj domuje v prenovljeni secesijski vili. Pod taktirko Zavoda za varovanje naravne in kulturne dediščine so bile restavrirane secesijske freske, ohranjeni prvotni tlaki. Potrebna preureditve pa je ostala manjša zelena površina pred objektom. Člani študijskih krožkov "Ustvarjamo vrtove" (UTŽO Ljubljana, mentor krajinski arhitekt Mitja Škrjanec) so se odzvali povabilu, načrtali vrt, usklajen z objektom in prijazen obiskovalcem zavoda. Zasnovali so ureditev, ki bo pod krošnje dreves povabila mimoidoče in postala del javnih parkovnih ureditev Mestne občine Ljubljana. Študenti so po natančnih izmerah stanja v naravi svoje znanje iz urejanja vrtov prelili v skice in načrte ureditve manjše parkovne površine z nekaj klopmi za mimoidoče. Z veseljem pričakujemo zasaditev parkovne površine na Poljanski cesti 97, našim študentom in njihovemu predanemu mentorju pa iskreno čestitamo za sodelovanje pri oblikovanju javnih površin Ljubljane, Zelene prestolnice Evrope 2016. (Vir: Tamara Jare)

Prvo srečanje s Kapitalom

Irwinov Kapital - zakaj ga ne razumemo?

Ljubljana, 20. maj 2015

V Moderni galeriji je dr. Rajka Bračun Sova (mentorica z UTŽO Ljubljana) predstavila spoznanja svoje najnovejše raziskave. Intervjuvala je obiskovalce razstave *20. stoletje. Kontinuitete in prelomi*. Zanimalo jo je razumevanje likovnih umetnin, med drugim slikarske instalacije "Kapital". Delo skupine Irwin, poimenovano po Marxovem Kapitalu, je nastajalo tik pred razpadom Jugoslavije in v času velikih družbenih sprememb. Pogost motiv so križi Kazimirja Maleviča, nagačene živali in ponovno interpretirana dela slovenske umetnostne zgodovine (Kofetarica, Sejalec). S tem so se avtorji odvrnili od zahodnega, ameriškega modernizma in se umestili v tradicijo slovenske umetnosti. Skupina Irwin se ustanovi leta 1983, kasneje se priključi Neue Slowenische Kunst (NSK) - glasbeni skupini Laibach, Gledališču sester Scipion Nasice, oblikovalskemu tandemu Novi kolektivizem. Glavnina vprašanih, ugotavlja avtorica, težko razume koncept in likovni izraz "Kapitala", ali ga ne želi razumeti. Delo vzbuja nelagodje. "Tule se sploh ne počutim dobro. Mogoče bi morala kaj več prebrati o tem." Razumljivo! Šele poznavanje umetnostne zgodovine in razlaga družbenih okoliščin obiskovalcem omogočita sprva razumevanje in kasneje tudi občutenje umetnin.

Evropo najbolj približajo društva, mediji ne dovolj, politikov ni čutiti Pariz, Ljubljana

Organizacija Old up iz Pariza in Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje sta prispevali vzorec za raziskavo Evropa in vi o odnosu do Evrope, ki jo je izvedla Old up. Nekaj kvalitativno pridobljenih odgovorov v obeh državah. *Oklevanje*: "Težko je ustvariti enotno Evropo. Primerna bi bila "Evropa po nadstropjih". *Sovražnost*: "Volim, a le tiste kandidate, ki so sovražni Evropi". *Navezanost*: "Želim si lepe Evrope, seveda. Evrope miru". *Popustljivost*: "Ne smemo biti preveč kritični! Evropa ima kratko zgodovino." *Pričakovanja*: "Evropa narodov, kjer bo razprava o velikih družbenih vprašanjih in ljudeh, še zlasti mladih, kjer bo parlament učinkovit, politike pogumneje zastavljene, bolj navzoče, z več stališči in zavzemanja". Evropo ljudem najbolj približajo društva. Mediji bi lahko bolje opravili nalogo. Politikov ni čutiti.

Slovenj Gradec, mestno jedro

Majski pozdrav iz Slovenj Gradca

Zdenka Turičnik, članica študijskega krožka *Kako pripraviti dober prispevek*, je na Koroškem radiu orisala 3. mednarodni festival znanja in kulture starejših. UTŽO Slovenj Gradec sicer redno poroča na lokalnem radiu o svojem delovanju. Tako raste zanimanje za izobraževanje vseh, ne le starejših. Slovenj Gradec je sedež edine koroške mestne občine ter pravno, gospodarsko, bančno, šolsko, informacijsko, zdravstveno, oskrbovalno, prometno središče Mislinjske doline in Koroške nasploh. Je tudi izobraževalno središče z izrazito intelektualno in mednarodno tradicijo.

Bilo ji je v absolutno čast. CINAGE na študentski televiziji

Ljubljana, 7. maj 2015

Meta Žgur (UTŽO) je podala organizacijski okvir tečaja CINAGE in strukturo vsebine. Poudarila je, da so študenti prevzeli vse filmske vloge: bili so filmski režiser, producent, scenarist, snemalec, kostumograf, asistent režije itd. *Majo Križnik*, mentorico za scenaristiko, je veselilo, da njih, mladih mentorjev, starejši študenti niso ocenjevali "preko let" (tudi stereotipov o mladih je veliko!). "V absolutno čast" ji je bilo sodelovati s starejšimi vedoželjnimi študenti. *Janez Goršič* je pripovedoval o tem, kako se je priključil tečaju in o svojem doživetju snemanja. Več: Od 39' dalje.

Video: [AKTV - TV Študent - 7.5.2015](#)

Mentorici in študentke v oddaji Storž

Ljubljana, 13. maj 2015

V zadnjem mesecu so poslušalcem radia Slovenija predstavili arhitektko Meto Kutin in njeno raziskovalno skupino ter germanistko profesorico Emo Andoljšek.

Prisluhnite jim!

<http://4d.rtvlo.si/arhiv/storz/174331671>

<http://4d.rtvlo.si/arhiv/storz/174334163>

Z objavami ostrijo novinarsko pero Ljubljana, maj 2015

Člani *študijske skupine novinarstva* z UTŽO Ljubljana so v petih letih - poleg individualnih prispevkov - kot skupina objavili nad 300 novinarskih prispevkov in nad 500 fotografij. Kje? V revijah Vzajemnost, Naša žena, Jana, Zdravje, v Niki, prilogi Dnevnika, v Nedeljskem Dnevniku in drugod. Sodelovali so v publikacijah UTŽO. Strinjajo se, da je to res imeniten dosežek. Pišejo reportaže, potrete, poročila z dogodkov, drugo. Objavljajo, kajti novinarsko pero se ne more ostriti brez pisanja in objave. Pisali so tudi v Pisma bralcev, za začetek. Do leta 2008, ko so se zbrali v skupino, se nihče ni ukvarjal z novinarstvom. Imeli so raznolike poklicne izkušnje, formalno so izobraženi na družboslovnem, pedagoškem, ekonomskem, zdravstvenem, tehničnem in naravoslovnem področju. Končali so srednjo šolo, diplomirali na univerzi ali pristali pri znanstvenem doktoratu. Navedena različnost je bogastvo in prednost, a skupna jim je, in ta je najvrednejša, vedoželjnost. Skupaj načrtujejo, analizirajo, ocenjujejo prispevke, sami in seveda ob pomoči mentorice, novinarke Neve Železnik. (Vir: Pavla Rapoša Tajnšek)

Neznosna lahkotnost statističnih podatkov Ljubljana, maj 2015

Izšlo je poročilo o staranju, ki prinaša tudi podatke za Slovenijo. Poročilo o staranju (angl. Ageing Report) nakaže, kako se bodo po projekcijah gibal stroški z izplačilom pokojnin. Številke seveda ne zajamejo še drugih stroškov, ki se pokrivajo iz različnih blagajn, denimo zdravstvene blagajne, iz proračuna RS ali občinskega proračuna. Bralec dobi občutek, da so starejši obravnavani zgolj z ene strani, odhodkovne.

Več: [Poročilo o staranju](#)

Auguste Rodin: Katedrala

Auguste Rodin v Meštrovičevem Zagrebu. Odkrili, od kod tretje in četrto življenjsko obdobje. Po poteh študijske skupine Ljubljana, 20. maj 2015

Namesto v Pariz se odpravijo v nam bližji Zagreb na razstavo Rodinovih stvaritev. "Auguste Rodin v Meštrovičevem Zagrebu" v Umetnostnem paviljonu na Trgu kralja Tomislava. Z vlakom ob 8.25 iz Ljubljane. Par korakov peš do Umetnostnega paviljona, skupno kosilo na vrtu na Kapitlju preko poti katedrale. Še kratek prost sprehod po Pontočaku, kava v vrtu Arheološkega muzeja in ob 18.37 z

vlakom proti Ljubljani. Pa še to, odkrili so, od kod poimenovanje *tretje življenjsko obdobje*. Geriater Jean Huet ga je leta 1956 povzel po starogrškem pesniku Hesiodu. Izkušnja drugih kultur in predvsem urbano doživetje. Lep zaključek študijskega leta. Priporočamo!

Film Mia madre je v Cannes-u požel deset minut dolg aplavz Cannes, maj 2015

Najvidnejši sodobni italijanski režiser Giovanni Moretti (Habemus papam) se je vrnil v Cannes s filmom Moja mati, z zgodbo Margherite, filmske ustvarjalke, ki ji med snemanjem njej pomembnega filma umira mati. Moretti sam je nedavno izkusil smrt matere, spoštovane profesorice latinščine. Film je portret Margherite, anksiozne osebe, ki se težko zazre v resnico materine smrti. Pokaže, da smo v odnosu do smrti vsi drugačni, pa tudi, kako je treba smrt in življenje strniti v eno.

Napovedujemo, vabimo

Z menoj po mojem mestu. Ponatis

Na željo bralcev smo ponatisnili vodnik Z menoj po mojem mestu. Tematske poti po Ljubljani, analiza arhitekture in urbanega prostora, arhitekturna fotografija, pretekle prigode meščanov v mestu. Ponatis je deležen simbolne finančne podpore MOL. Cena: 10,00 EUR. Knjižico lahko poravnate in prevzamete od 10. junija dalje na UTŽO, Poljanska cesta 6 (pritličje levo).

Srečamo se v kinu

Torek, 26. maj, ob 10.00, kino Komuna

Srečamo se ob ogledu filma Razredni sovražnik režiserja Roka Bička. Učitelja nemščine dijaki krivijo za sošolkin samomor (...). Učitelj je dekle postavil iz oči v oči z njeno lastno svobodo, ki je ta ni zmogla (Slavoj Žižek).

Sv. Primož pripoveduje ... predstavitev fresk poznosrednjeveškega slikarstva

Sobota, 30. maj, ob 11.00, cerkev sv. Primoža nad Kamnikom

Vabljeni vsi, ne le študenti umetnostne zgodovine, na predstavitev poznosrednjeveških fresk v cerkvi sv. Primoža nad Kamnikom. Odlikuje jih likovna kakovost, izrazna moč, bogata vsebina simbolnega, mističnega in vsakdanjega sveta naših prednikov. *Dr. Rajka Bračun Sova*, mentorica za umetnostno

zgodovino, vas na lokaciji pričakuje ob 11.00 uri. Izhodišče Stahovica, do vrha pa uro zmerne hoje. V primeru slabega vremena v soboto se predstavitev prestavi na nedeljo. Če tudi takrat dežuje, odpade.

Luč, kamera, aktivna starost, premierno predvajanje CINAGE filmov. V sodelovanju z AGRFT in Slovensko kinoteko

Torek, 2. junij, ob 18.00, Slovenska kinoteka, Miklošičeva 28, Ljubljana

Premierna projekcija kratkih filmov CINAGE in pogovor z ustvarjalci

Most znanja in prijateljstva

Torek, 2. junij

Srečanje študentov UTŽO Zagreb in UTŽO Ljubljana

Druga poletna univerza v Ljubljani

Kako obvladujemo medosebne odnose? Mentorica prof. dr. Ana Krajnc

1. do 5. junij, Poljanska 6, Ljubljana

Uporaba pametnih telefonov in tablic. Mentor: Robert Mlakar

17. do 19. junij, Poljanska 6, Ljubljana

Obdelava, objava in izmenjava fotografij. Mentor: Robert Mlakar

22. do 24. junij, Poljanska 6, Ljubljana

Programi Poletne univerze v Ljubljani so plačljivi. Več informacij in prijave: Urša Kramberger, info@univerzatri.si, tel.: (01) 433 20 90

Strokovni posvet Slovenske UTŽO in 18. seja Sveta mreže

Sreda, 27. maj, ob 9.00, Poljanska 6, Ljubljana

Na posvetu bomo skupaj z Ministrstvom za izobraževanje razmišljali o nadaljnjem razvoju izobraževanja starejših in mreže ter predstavili izsledke analize in srečanj o medgeneracijskem sodelovanju. Ob zaključku srečanja bo potekala 18. seja Sveta mreže, kjer bomo spregovorili o pomenu povezovanja in potrebah za nadaljnji razvoj mreže.

Zakaj se moramo starejši osebno razvijati?

Sreda, 27. maj, ob 11.00, Poljanska 6, Ljubljana

Usposabljanje starejših in strokovnih delavcev, ki delajo s starejšimi (vodje in mentorji slovenskih UTŽO)

Osnovne kompetence ljudi v sodobni družbi (prof. dr. Ana Krajnc)

Biti in ostati v odnosu (dr. Dušana Findeisen)

Usposabljanje sofinancira Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Razstava ustvarjalcev keramike z UTŽO Ljubljana

15. do 24. maj. Izložba Ministrstva za notranje zadeve, Štefanova ul. 2, Ljubljana

Ustvarjalci keramike pod mentorskim vodstvom Lučke Šćarov se predstavljajo.

Narava doma in po svetu

21. maj do 31. avgust 2015, Prirodoslovni muzej Slovenije, Prešernova 20, Ljubljana

Razstava študijske skupine *Narava - znana neznanka* v Prirodoslovnem muzeju Slovenije pod mentorskim vodstvom dr. Staše Tome

Novice U3-7 2015

Ne gre za to, kaj starejši naredimo za mlajše, in kaj mlajši naredijo za starejše, marveč za to, kaj naredimo skupaj

Alan Hatton Yeo o medgeneracijskem učenju na konferenci ECIL v Sofiji

Najbolj se morajo spreminjati starejši, da ne bi postali "cokla razvoja" **Ljubljana, 27. maj 2015**

Strokovni posvet o temeljnih kompetencah starejših je pritegnil predstavnike vseh članic mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje. Razvoj zahteva drugačne osebne kompetence kot nekoč. Nekoč so cenili konformizem, danes ustvarjalnost in samoiniciativnost. Nekoč smo morali biti ubogljivi, danes odgovorni za svoje odločitve. Najbolj se morajo spreminjati prav starejši, da ne postanejo »cokla razvoja« in razvijati štiri temeljne kompetence: komunikativnost, hitro in pravilno odločanje, zmožnost uravnavanja medosebnih odnosov in vodenja svojega učenja. Udeleženci so prejeli knjigo in študijsko gradivo. Posvet je tekel v okviru projekta, ki je deležen podpore MIZŠ. Vodili sta ga predsednica mreže Ana Krajnc in predsednica UTŽO Ljubljana, Alijana Šantej.

Del omizja medgeneracijskega srečanja

Zakaj mečemo proč človeški kapital? **Ljubljana, 27. maj 2015**

V okviru projekta Slovenska mreža za izobraževanje starejših in medgeneracijsko sodelovanje - deležen je podpore Ministrstva za javno upravo in ESS, vodili sta ga predsednica SUTŽO Ana Krajnc in vodja projekta Maša Bizovičar - je steklo še zadnje medgeneracijsko srečanje (MISS in SUTŽO). Razgrnilo je pomembna spoznanja. Pričakovali smo različnost, začudeni smo odkrili podobnost. Razumljivo! Mladi in stari, živimo v isti družbi, vidimo podobne probleme, želimo spremembe, nove načine življenja, iščemo rešitve. Podobno doživljamo socialno izločenost in diskriminacijo po starosti – tudi mladi! Zakaj mečemo proč človeški kapital, zdaj, ko ta edini daje podlago za preživetje? Postali smo zavezniki in prijatelji. (Vir: Ana Krajnc)

Seja sveta, pregled opravljenega dela in načrti za novo študijsko leto

Ljubljana, maj 2015

Srečali so se člani Sveta SUTŽO. Zaključek študijskega leta in smernice za novo študijsko leto odlikavajo stanje v praksi, širša družbena pričakovanja in potrebe po izobraževanju starejših, ki je samo zase dejavno staranje. Navzoči so dobili vpogled v rezultate regijskih posvetov o delovanju posameznih članic. Skupno načrtovanje nadaljnjega razvoja je pogoj za uspešno delovanje mreže. Po udeležbi v izobraževanju starejših smo zdaj prvi v Evropi (EUROSTAT), v Sloveniji pa ena od šestih nosilnih mrež izobraževanja odraslih. Kljub temu nas novi razpisi v občinah ali na državni ravni izpustijo? V diskusiji smo iskali različne možnosti financiranja (sodelovanje z regionalnimi razvojnimi agencijami, občino) za pokrivanje osnovnih stroškov prostovoljnega dela. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je letos vsaki od članic mreže namenilo 1427 EUR, sredstva iz katerih nastane veliko, ogromno. Priporočilo MIZŠ, da se šolski prostori uporabljajo brezplačno, bi pomembno zmanjšalo stroške, šole pa odprlo v skupnost. Med seboj si lahko pomagamo na razne načine.

Pablo Picasso: Velikanska parada

Parada učenja naredi izobraževanje in učenje vidno

Parado izvede sabljač, ki občinstvu prikaže spreten udarec meča, izvede jo sredi turnirja konj, ki se postavi na zadnji nogi, da je viden in občudovan, parada je navsezadnje prizor v veseloigri, ki pritegne množice. Kaj pa parada učenja? Je vseslovenski dogodek Andragoškega centra Slovenije, ki poveže in naredi vidne in vidnejše mnoge izvajalce izobraževanja odraslih in izobraževanje samo. Z nami je že dolga leta in Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje se ji po svojih močeh vsako leto pridruži. Letošnje uvodne prireditve v Črnomlju se je udeležila Urša Kramberger z UTŽO Ljubljana.

Več: <http://tvu.acs.si/paradaucenja>

Festival študijskih krožkov in skupin UTŽO, pot v kulturni turizem

Krško, 25. maj 2015

V Tednu vseživljenjskega učenja je Ljudska univerza Krško predstavila delovanje študijskih krožkov svoje UTŽO: Spoznajmo kraje v svoji okolici; Pa zapojmo eno po slovensko; Ustvarjajmo z zelišči; Likovni krožek -Tihožitja, portreti, vedute z razstavo slik; Angleščina 10; Spoznaj sebe in najdi svojo pot in študijski krožek Povezani. Pozornost je šla tudi razstavi ročnodelskih izdelkov. Znanje, ki ga ti študijski krožki ustvarjajo, je moč vplesti v lokalni razvoj in tako pospešiti kulturni turizem v kraju (širjenje razgledanosti in čustveno doživljanje ob odkrivanju kulturne dediščine in ozemlja, na katerem se kulturna dediščina pojavlja). Prireditve sta spremljala mala glasbenika, brat in sestra Vidmar (podjetje Glas citer), vezno besedo je imela Andreja Bukovinski. Navzoči so bili tudi Ana Nuša Somrak, podžupanja Občine Krško in predstavniki društev. (Vir: Monika Novšak)

Prof. dr. Marija Pirjevec, dr. Elena Cerkvnič v Peterlinovi dvorani, mestu srečevanja zamejskih Slovencev v Trstu

Izobraževanje starejših - most med Slovenijo in zamejskimi Slovenci v Trstu

Študijska skupina Trgi, ulice in stavbe okoli nas sodeluje s tržaškim Društvom za žensko toponomastiko. Zapleteno ime, toda to društvo, tako kot Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, s svojim delovanjem opozarja na družbena razmerja, tista, ki se v post moderni rušijo ali preoblikujejo. Slovenska in italijanska stran sta skupaj ugotovili, da poimenovanja ulic po moških in poimenovanja ulic po ženskah niso niti v številčnem, niti v prostorskem sorazmerju. V Ljubljani, denimo, le 48 od 1623 ulic nosi žensko ime. V Trstu ni ulice, ki bi nosila žensko ime, četudi je tam slovenski živelj bil zmeraj številčen. "Če je Ljubljana srce slovenstva, so njegova pljuča Trst", je dejal Ivan Cankar po navedbi slovenistke prof. dr. Marije Pirjevec v njenem uvodnem predavanju. Tako kot v Ljubljani so tudi v Trstu ulice poimenovane po ženskah na robu mesta. Ulice s slovenskimi in ženskimi imeni so potisnjene na periferijo, tudi v okoliške občine. Ali lahko govorimo o dvojni diskriminaciji, ki jo velja zavzeto popravljati, tudi z izobraževanjem (starejših) odraslih?

Študijsko leto so zaključili z drugega zorišča, z zelene vodne gladine

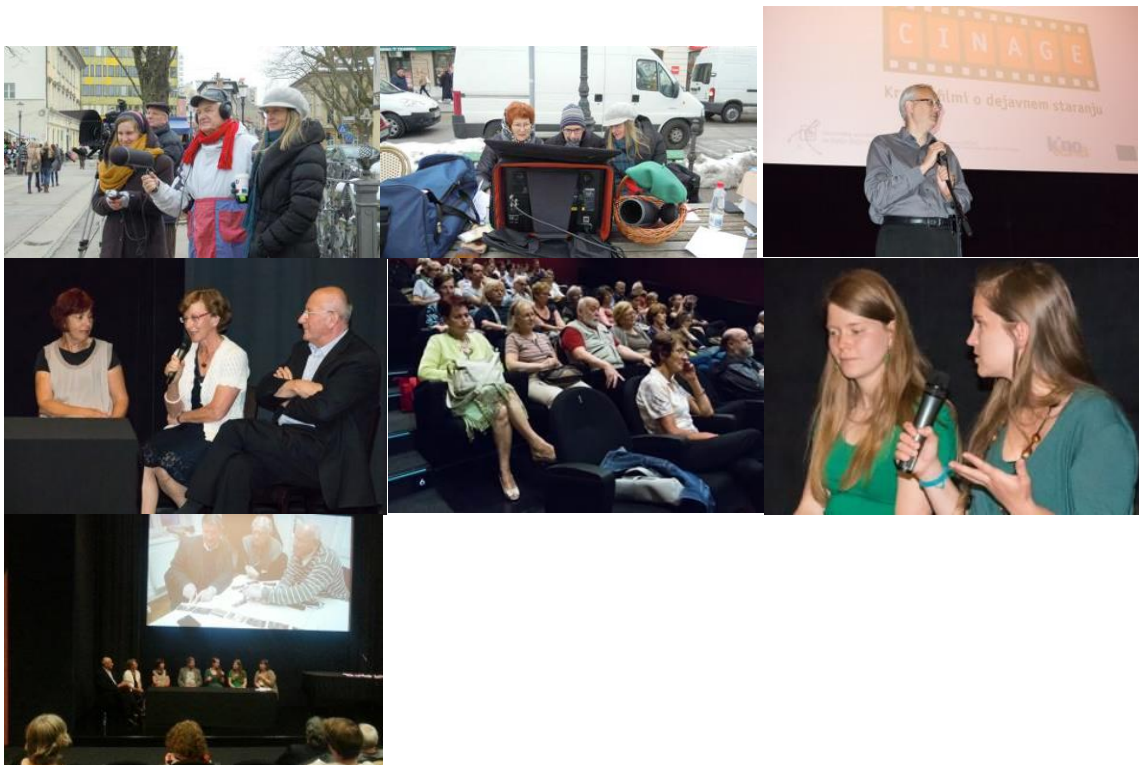
Ljubljana, junij 2015

Trideset starejših študentov, dve študijski skupini v programu *Dom, kultura bivanja, oprema in prenova* na UTŽO Ljubljana (mentorica arh. Barbara Železnik Bizjak), je spoznavało Ljubljano z vodne gladine. Od Plečnikovih zapornic do Livade si je bilo tako pod vodstvom muzealcev Muzeja za arhitekturo in oblikovanje moč ogledati z Evropsko nagrado za urbani javni prostor za leto 2012 prepoznana ljubljanska nabrežja, množico mostov in Plečnikova dela. (Vir: Barbara Železnik Bizjak)

Luč, kamera, aktivna starost. Naj spregovorijo fotografije

Ljubljana, 2. junij 2015

Premierna projekcija kratkih CINAGE filmov. Projekt CINAGE- je deležen podpore Evropske komisije- plod sodelovanja Slovenske UTŽO, Akademije za gledališče, film in televizijo ter Slovenske kinoteke se je odvila v zadovoljstvu in ponosu sodelujočih in občinstva. Spregovorila sta Ana Krajnc, predsednica UTŽO in Miran Zupanič, dekan AGRFT. Okroglo mizo z ustvarjalci in mentorji je vodila Dušana Findeisen. Naj spregovorijo o tem dogodku fotografije. Pa še to, podeljeni so bili "prehodni oscarji" in to prav vsem, ki so se učili in zavzeli za nastanek treh kratkih filmov.

Maja, Primož, Mateja/ Andrej, Silva, Mateja Snemanje filma Ples limon, na lokaciji
Miran Zupanič, dekan AGRFT/ Jasna, Zdenka, Uroš/
Gledalci/Meta, Maja
Okrogla miza z ustvarjalci

Zagreb in Ljubljana, Ljubljana in Zagreb, enaindvajseto letno srečanje Ljubljana, 2. junij 2015

Stik in izmenjava znanja in izkušenj z UTŽO Zagreb (Most znanja) ter njihov pogled na naše delo, je zmeraj - tudi tokrat je bilo tako - vir novih zamisli in radosti. Odprejo se vprašanja, skupaj iščemo odgovore. UTŽO Ljubljana je leta 2006 konceptualizirala prostovoljno kulturno mediacijo ter ustvarila prakso kulturne mediacije in to smo želeli prikazati gostom in prijateljem. Pogled na Ljubljano z Ljubljanice jim je osvetlila s študijem na UTŽO pridobljenim pogledom urbanistov in arhitektov, tistih, ki vidijo celoto urbanega prostora, *Vida Vilhar Pobegajlo*. *Jožica Vinter* in *Nada Serajnik Sraka*, študentki UTŽO in vrtni prostovoljki - kulturni mediatorici, sta razčlenili oblike organiziranega prostovoljnega dela v Botaničnem vrtu (informiranje in usmerjanje obiskovalcev, hortikulturni pomočniki ipd.) *Alenka Marinček*, (Botanični vrt Ljubljana) in *Tamara Jare*, avtorica projekta vrtnih prostovoljcev (UTŽO Ljubljana), sta v ambientu vrta predstavili koncept, razvoj in pomen tega programa in partnerskega povezovanja dveh ustanov, ki si prizadevata za iste cilje, nevladne in javne. *Milena Majzelj* je v Prirodoslovnem muzeju Slovenije goste in domačine povedla po razstavi *Narava doma in po svetu*, ki jo je pripravila študijska skupina Narava – znana neznanka (mentorica *dr. Staša Tome*). Prikazala je tudi svoje prostovoljno delo v muzeju: sodelovanje v učnih delavnicah za otroke in na razstavi *Dotikanje dovoljeno*. Srečanje je zasnovala in vodila *Alijana Šantej*

Potenciali za trajnostno prihodnost. Posvet je dal misliti nevladnim organizacijam Ljubljana, 1. junij 2015

Slovenija se je pridružila Evropskemu tednu trajnostnega razvoja. V tem okviru je tekel posvet »Povezovanje potencialov za trajnostno prihodnost« o razvojnih zmožnostih Slovenije. Navzoči so si ogledali primere trajnostnih praks podjetja Domel iz Železnikov (družbeno odgovorno podjetje z zelenim konceptom in lastništvom zaposlenih), Razvojnega centra Srca Slovenije (inovativno povezovanje ljudi – integralno prepletanje podjetništva, turizma in samooskrbe), CAAP Maribor (platforma povezovanja in razvoja novih družbenih praks), Tkalka (inkubator socialnega podjetništva ter družbenega inoviranja) ter podjetja Steklarna Hrastnik (inovativno podjetje s poslovnim modelom, ki v ospredje postavlja ljudi in razvoj njihovih talentov). Trajnostni razvoj je vprašanje vseh akterjev, tudi nevladnih organizacij kot je UTŽO. Te lahko svoje znanje spremenijo v oblike socialnega podjetništva ali ga kako drugače prispevajo za lokalni razvoj. (Vir: Tamara Jare)

Izobraževalna geragogika ali andragogika poznejših let življenja

Izobraževalna geragogika ali andragogika poznejših let življenja. Ne glede na poimenovanje je študijsko področje doživelo številne spremembe. Skozi trideset let je tekla razprava glede gradnje teorij, odprlo se je vprašanje pravice starejših do kulturnega obstoja in pravice starejših do izobraževanja. Še zmeraj slabo odgovorjeno vprašanje je, kako narediti izobraževanje starejših koristno skupnosti, kaj so cilji izobraževanja starejših, kakšni so širši učinki učenja v starosti za posameznika in skupnost. Sprašujemo se o obstoju in pomenu medgeneracijskih praks, o povezanosti učenja starejših in vseživljenjskega učenja. Staranje svetovnega prebivalstva bo prineslo nova vprašanja.

Sloviti plakat avtorja Matjaža Vipotnika; "Marx na kolesu"

Poslušali smo, odkrili smo, priporočamo mentorjem Pariz, junij 2015

V sleherni manjši študijski skupini mentor večji del prvega srečanja posveti prebijanju ledu, medsebojnemu spoznavanju starejših študentov. Naslednji namišljeni intervju s Karlom Marxom je povzetek zanj značilnih mnenj, intervju pa je nastal navdihnjen z znamenitim vprašalnikom Marcela Prousta. Mentorji UTŽO ga lahko priredijo za svoje potrebe.

Katero vrlino imaš najraje? Preprostost, naravnost

Pri moškem? Moč.
Pri ženskah? Šibkost.
Kaj je zate najznačilnejše? Trma, vztrajnost.
Kaj najraje počneš? Požiram knjige
Kaj je zate največji greh? Podrejenost.
Kaj najlaže oprostiš? Zaupljivost.
Kaj je zate sreča? Boriti se.
Kaj je zate nesreča? Podrediti se.
Katerega pisatelja imaš najraje? Balzaca, Diderot-a, Lessinga, Hegla.
Katerega pesnika? Dante-ja, Shakespeare-ja.
Kaj je zate vodilna misel? Homo sum, humani a me nihil alienum puto. (slov. Človek sem, nič človeškega mi ni tuje)
Po čem se ravnaš? De omnibus dubitandum. (slov. Dvomiti v vse)

Podobe babic sveta in njihovih jedi. Primer je moč razširiti

Fotograf Gabriele Galimberti je zapisal recepte babic iz 58-tih različnih dežel sveta. V objektiv je ujel njihovo podobo, tik preden so pričele kuhati. Na podlagi njegove zamisli je nastalo podjetje start up, ki je v nekaj dneh prejelo dovolj denarnih sredstev za obstoj. Čez šest mesecev bo nared spletna platforma na temo. *Delicatessen With Love*. Tudi druge dejavnosti rodov starejših bi veljalo zabeležiti na podoben način. Postanejo naj predmet raziskovalnih nalog in projektov s področja etnologije, turizma itd. Več: gabrielegalimberti.com

Praktičen nasvet. Mestne blagajne so za nas

Ko odhajate s tega ali onega predavanja, se ogasite v glavni pisarni Mestne uprave Mestne občine Ljubljana, v Mačkovi 1. Tam lahko brez provizije poravnate račune za storitve: Energetika Ljubljana, Snaga, JP Vodovod-Kanalizacija, JP Ljubljanska parkirišča in tržnice in Žale. Plačate lahko tudi globo Mestnega redarstva, občinske upravne takse. Odprto ponedeljek – četrtek: od 8. do 17. ure. Petek: od 8. do 13. ure.

Napovedujemo, vabimo

Keramika v Metinem vrtu

8. do 23. junij, Kocjanova 7, Ljubljana-Šentvid

Študijski krožki za keramiko, UTŽO Ljubljana, razstavljajo v Metinem vrtu. Ogled razstave vsak dan med 16.00 in 19.00 uro.

Študijski obisk Burgundije

Francoski študijski krožki z UTŽO Ljubljana so odšli na študijski obisk francoske pokrajine Burgundija. Jezik sporazumevanja: francoski.

Zmorem, torej sem! Spodbujanje temeljnih zmožnosti odraslih

16. junij, Kranjska gora

Andragoški kolokvij in nacionalno odprtje EPALE Slovenija. UTŽO je redna dopisnica EPALE.

Mednarodna konferenca Aktivno in zdravo staranje - AHA.SI

17.-18. junij, Ljubljana

Družbena, kulturna, gospodarska vprašanja in vprašanja javnega zdravstva, ki jih prinaša staranje prebivalstva. Sodelujejo študenti UTŽO Ljubljana (Mirjam Bevc Peressutti, Danica Markovič), Tamara Jare, Alijana Šantej in Dušana Findeisen.

Mednarodna konferenca ESREA

18.-20. junij, Ljubljana

Sodelujejo Ana Krajnc, Alijana Šantej, Meta Kutin, Dušana Findeisen in študenti študijskega krožka Trgi, ulice in stavbe okoli nas.

Konferenca in filmski festival CINAGE v Leedsu

17.-18. julij, Leeds

Sodelujejo študenti, filmski ustvarjali filmov CINAGE, Meta Žgur in Alenka Gabrijela Čeh (UTŽO Ljubljana)

Srečanje DANET

18.-19. julij, Zagreb

Slovenska UTŽO je ustanovna članica evropskega združenja DANET.

Vpis v novo študijsko leto se prične 1. septembra. Dobrodošli tudi že prej, v zadnjem tednu avgusta. Pričakujemo vas, vabimo vas in se veselimo snidenja z vami.

Novice U3-8 2015

Želite ostati zanimivi svojemu okolju, biti v stiku s spreminjajočim se svetom? Se želite učiti, česar ste si zmeraj želeli ali kar potrebujete?

Želite spoznati nove ljudi, kovati nove načrte, uporabljati svoje znanje?

Od 1. do 18. septembra je čas za vpis na Univerzo za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani. Povejte tudi drugim!

Več kot 3500 starejših študentk in študentov

Več kot 4700 vpisov

Več kot 120 mentorjev

Več kot 50 študijskih programov

Več kot 300 študijskih skupin

Številni brezplačni izobraževalni dogodki

Poljanska cesta 6, tel.: (01) 433 20 90

Več: <http://www.utzo.si/studijskiprogrami.htm>

Veselite se učenja je nalezljivo! Kako je potekalo v CINAGE, projektu UTŽO in evropskih partnerjev, boste spoznali na naslednji spletni strani

Odlomki iz zakulisja: <https://youtu.be/H56tOGSiPgA>

Skupina jazzistov, olje 2015, avtor neznan

Vse smiselne dejavnosti dajejo strukturo življenju, izobraževanje daje še več

Vse smiselne dejavnosti dajejo strukturo življenju. Življenske navade ob njih postanejo bolj zdrave. Krepijo se stiki z ljudmi. Smiselne dejavnosti dajejo občutek pripadnosti (Mi, ki imamo radi jazz ...). Takšne dejavnosti odvrčajo od slabih navad in razvad. Vendar zgolj izobraževanje omogoča, da se veselimo dosežkov, daboljšamo spretnosti in zmožnosti, da se spoštujemo, da doživljamo izkušnjo učenja, da pričnemo razmišljati drugače, da spreminjamo odnos, pogled, da smo bolj zaupljivi, da imamo širše poglede in zanimanja (Hammond, 2004).

Ustanovili smo Inštitut za disleksijo

Ljubljana, 24. avgust 2015

Po večletnem sodelovanju v evropskih projektih za preučevanje disleksije pri odraslih (FORWARD in FORWARD TRAINER) in dvajsetletnem izkustvu testiranja skotopičnega sindroma v Sloveniji, ki mnogim ljudem povzroča bralne težave, smo na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje ustanovili *Inštitut za disleksijo*. Upoštevali smo današnje splošne potrebe po obravnavi in razvoju človekove drugačnosti. Svet Inštituta za disleksijo je na svoji ustanovni seji 24. avgusta izvolil

predstojnico Inštituta prof. dr. Marijo Kavkler in izvršno direktorico Ljubico Kosmač ter sprejel okvirni program dela. Testiranja skotopičnega sindroma in svetovanja so se že začela. (Vir: Ana Krajnc)

Prof. François Vellas (AIUTA) in bolgarski minister za znanost Todor Tanev

Srečanje evropskega združenja DANET

Zagreb 17.-19. julij 2015

Srečanje upravnega odbora Evropskega združenja DANET je bilo tokrat v Zagrebu in Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je ustanovna članica tega združenja, ki si prizadeva za znanstveno osnovanost izobraževanja starejših, participacijo starejših v družbi, dialog med generacijami. Stanje osveščenosti je v različnih državah različno. Medtem, ko smo se pri nas v tridesetih letih nazadnje prepričali, da izobraževanje v družbi znanja pripada vsem, je, denimo, Todor Tanev, bolgarski minister za znanost in izobraževanje, izjavil, da bodo v Bolgariji ustanovili prvo univerzo za tretje življenjsko obdobje. Ob tem je doživel številne žolčne napade. *Ministrova zamisel je med drugim posledica mednarodnega delovanja Slovenske UTŽO in njenih bolgarskih partnerjev v združenju DANET.* Srečanje v Zagrebu je bilo posvečeno upravnim zadevam združenja in pripravi Dneva sodelovanja (civilnih organizacij) znotraj Podonavske strategije (EUSDR), ki bo potekal v Ulmu.

S pisateljico Evelino Umek so spomin zasidrali v večkulturni stvarnosti

Sežana, 30. junij 2015

Srečanje s slovensko tržaško pisateljico Evelino Umek še živi v članih *Univerze za tretje življenjsko obdobje Kras*. Sodelovali so vodstvo Doma upokojencev Sežana in *Nadia Roncelli*, odgovorna urednica Tržaške založbe Mladika, pogovor z gostjama pa so vodile članice študijske skupine *Berem in se*

pogovarjam. (Prvo študijsko leto te skupine je bilo posvečeno obravnavi vrednot v leposlovnih in strokovnih delih, drugo medsebojnim odnosom). Prizorišče prireditve so postavili v park, ki ga urejajo domski stanovalci, kulturni program so prispevali pevski zbor stanovalcev in ljubiteljski kitaristki. Književno delo *Eveline Umek* je obsežno, zajema čez sedemdeset scenarijev Radovednega tačka, prevode italijanskih avtorjev, več odmevnih mladinskih del, med njimi *Sprehod z baronom* in *Malka gre v Trst* ter dela za odrasle (*Mandrija* in druge zgodbe, *Frizerka*, *Hiša na Krasu*, *Po sledih fate morgane*, življenjska zgodba *Marice Nadlišek Bartol*). Evelina Umek v svojem najnovejšem delu *Sidrišče* spomina slika tankočutne človeške odnose v večkulturni stvarnosti in zaokroži tržaško tematiko. (Vir: Nada Mislej Božič)

Prvič so stopili po Štrekljevih učnih poteh

Gorjansko, 7. mali srpan 2015

Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras si želi, da bi tudi Slovenci širšega slovenskega kulturnega prostora bolje poznali etnologa, slovenista in jezikoslovca dr. Karla Štreklja, rojenega v vasi Gorjansko, kjer ima UTŽO Kras svoj sedež. Za pripravo in izvedbo dogodka *Prvič po Štrekljevih poteh* je UTŽO Kras pridobila podporo članov Vaške skupnosti in Raziskovalno kulturno-turističnega športnega društva Gorjansko ter Zavoda dr. Karla Štreklja. Etnološko obarvani dan in dogodek se je pričel z zborom pred vaškim domom, od koder so navzoči krenili po poti od "hiške do hiške" (iz vasi mimo cerkve sv. Andreja, Štrekljeve domačije, znamenja iz leta 1900 za popotnike, novejšega znamenja iz leta 2005, dela kamnoseka Aleša Kavčiča, in kamnitih hišk po obrobju vasi Volčji Grad, Nadrožica in Brje v Gorjansko). Pred in po kosilu je bil mogoč ogled muzejskih zbirk in zbirk domačinov Milana Subana in Borisa Rebule v Štrekljevi domačiji. V vaški cerkvi so prisluhnili predavanju umetnostne zgodovinarke Tine Ban o likovni ustvarjalnosti Toneta Kralja. Sledila je etnološka delavnica z Marjeto Malešič v vaškem domu, spoznavanje zdravilnih rastlin in priprava namazov z mag. Stipetom Hećimovićem in Vero Lah na borjaču Štrekljeve domačije, ljudsko petje z Olgo Kmetec in srečanje z Dušico Kunaver, avtorico številnih del o slovenski ljudski dediščini. Veliko sodelujočih, veliko ustvarjalnih stikov, ki krepijo identiteto kraja in prebivalcev ter možnost, da nastane nova tematska pot v podporo lokalnemu kulturnemu turizmu. (Vir: Nada Mislej Božič)

Filmski festival v Leedsu je bil krona in hkrati zaključek projekta CINAGE

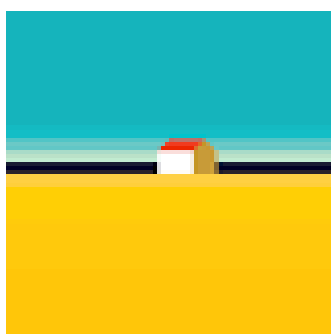
17.-19. julija sta se v Leedsu odvila konferenca CINAGE in filmski festival CINAGE. Lokalne filmske

dvorane so napolnili ljubitelji kratkega filma, študenti filmske šole Beckett University, domačini in obiskovalci iz drugih evropskih držav. CINAGE filmom je bila podeljena skupna nagrada (navsezadnje je šlo za učenje v skupnosti in ne za tekmovanje). Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je doslej skozi desetletje in več vodila vrsto evropskih projektov, sleherni projekt je dal dobre nacionalne rezultate, spodbudil je nove dejavnosti, nove načrte in nove projekte. A redko se zgodi, da evropski projekti ustvarijo tako tesno sodelovanje in ponudijo možnosti starejšim za tako pogostno pojavljanje v javnosti (kogar ni v javnosti, je družbeno mrtev!). Redko so projekti tako pisani na kožo ljudem, kot je bil CINAGE (evropski film za dejavno staranje, ki ga je sofinancirala Evropska komisija). Projekt je povezal kognitivno učenje (glava), doživljajsko učenje (srce) in ročne spretnosti (roke). Vrh tega je šlo za tipično učenje v skupnosti. Film je nastajal v skupnosti in je ustvaril medgeneracijsko skupnost. Partnerji v projektu bodo zdaj povsod po Evropi pripravili filmske šole znotraj K1 Erasmus+, Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje pa bo z mladimi mentorji z AGRFT vodila tudi celoletni študijski program "Kako gledamo filme". Srečanja v Leedsu so se poleg Alenke Gabriele Čeh in Mete Žgur udeležile tudi Bojana Žokalj Jesih, Violetta Botazzo in Jasna Tepina, udeleženke tečaja CINAGE. Največje priznanje in povabilo na več filmskih festivalov je požel naš film Nalezljivo veselje.

Nekaj statističnih podatkov o generacijah, ki jim je več kot 65 let Berlin, 2015

Statistične podatke za Nemčijo je predstavil Roderich Egelerer, predsednik Zveznega statističnega urada. Delež tistih v starosti med 65 in 69 let, ki gredo v pokoj zaradi zmanjšane zmožnosti dela ali invalidnosti, je bil leta 2005 6 %, od takrat do danes se je podvojil na 14 %. Bolj se upokojitvena starost viša, pomembnejša postaja zmožnost dela. Približno 39 % oseb med 65 in 69 let, ki so zmožne dela, živi samostojno ali skrbi za odvisne sorodnike. V letu 2014 je bilo na nemških univerzah 57 % »svobodnih« študentov starih nad 65 let. Pred desetimi leti je bil njihov delež zgolj 31 %

Bivališča Bayabaga za starejše ženske

Francozinja Therese Clerc pri 65-tih letih ustanovi prvo hišo za starejše ženske (prepriča upravljalce Stanovanjskega sklada). Hišo stanovalke upravljajo same, v duhu dejavnega državljanstva, ekološko osveščeno, posvetno in solidarno v skladu z vrednotami, zapisanimi v statutu hiše. Gre za samostojno življenje, za medsebojno pomoč, za delo z lokalno skupnostjo. Ustanoviteljica je želela s tem domom

ustvariti tudi podlago za drugačno politiko starosti in staranja, za drugačno starost, daleč od tistih pogledov, ki vidijo starejše kot breme, kot odvisnost (tudi finančno), daleč od "srebrne ekonomije", kjer si mnogi želijo starejšim zgolj prodajati križarjenja in potovanja, naprave pametne hiše in robotike, kar ni za tiste, ki imajo manj kot tisoč evrov na mesec. Nasprotno pa imajo ti čas, da si izmislijo drugačne načine življenja in življenja z malo denarja

Konferenca o oskrbi in oskrbovanju starejših bo v Goeteborgu

Predstavitev konference o oskrbi in oskrbovanju starejših v starajoči se družbi (angl. Care and caring: future proofing the new demographics), ki bo od 3. do 6. septembra v Goeteborgu, je nekonvencionalna. Prične se z opozorilom feministične aktivistke, da imajo odločevalci v mislih predvsem neprofesionalne oskrbovalce. Neformalna skrb za ostarele sorodnike in druge starejše v stanju odvisnosti bo naredila, da bodo oskrbovalke zaslužile manj kot moški in imele nižjo pokojnino. Vrhu tega bo prišlo do še večjega razslojevanja. Oskrbovalci (skrbniki) bodo namreč predvsem tisti iz nižjih družbenih plasti in s podeželja, kjer ni dovolj profesionalnih oskrbovalcev. Oskrbovalci so pogosto starejši, zanje je ta vloga preveč naporna. Veliko upov polagajo v novo "tehnologijo blaginje". To pa pomeni nujno računalniške izobraženosti vseh udeležениh. Oskrbovalci potrebujejo različno specializirano znanja za oskrbovanje prizadetih starejših (možganska kap, demenca itd). Psihološko znanje za oskrbovanje ostarelih staršev UTŽO posreduje v programu "Moji starši so stari: kritična geragogika"... ter programu Medsebojni odnosi.

Napovedujemo, vabimo

Blejski strateški forum 2015

1. september od 16.00 do 17.30. Bled, hotel Golf, dvorana Concordia

Diskusijska okrogla miza: Starajoča se družba in razvoj. Je napredek brez sprememb mogoč? Okroglo mizo moderira dr. Dušana Findeisen, Slovenska UTŽO

Enci benci na kamenci: keramične interpretacije ilustracij Zvonka Čoha v keramiki

1. do 30. september. Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, Ljubljana

Razstavlja jo keramiki UTŽO Domžale in UTŽO Ljubljana pod mentorstvom Lučke Šičarov

Značilnosti izobraževanja starejših: uvajalni seminar za nove mentorje Slovenske UTŽO

2. september ob 9.00. Ljubljana, Poljanska 6, Ljubljana

Udeležba je brezplačna, seminar sofinancira MIZŠ. Več informacij: Alijana Šantej, univerza-3@guest.arnes.si

CINAGE po CINAGE-u

22. september ob 11.00. Ljubljana, Poljanska 6, Ljubljana

Spoznanja in rezultati evropskega projekta CINAGE in projekcija izbranih kratkih filmov

Jezik, znanje, kultura

24. september ob 17.00. Hiša Evropske unije, Breg 14, Ljubljana

Okrogla miza Slovenske UTŽO na Evropskem tednu jezikov

Ta svet je učenja vreden

30. september ob 17.00. Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, Ljubljana

Slavnostni uvod v novo študijsko leto Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani

**Želite biti v stiku s spreminjajočim se svetom?
Se želite učiti, česar ste si zmeraj želeli ali kar potrebujete? Želite
spoznati nove ljudi, kovati nove načrte, uporabljati svoje znanje?**

V septembru je čas za vpis na Univerzo za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani. **Poljanska cesta 6, tel.: (01) 433 20 90.** Svetovalci vas pričakujejo. Povejte tudi drugim.

Več kot 3500 starejših študentk in študentov

Več kot 4700 vpisov

Več kot 120 mentorjev

Več kot 50 študijskih programov

Več kot 300 študijskih skupin

Številni brezplačni izobraževalni dogodki

Članarina (letna in mesečna) vam omogoča obiskovanje izbranega izobraževalnega /kulturnega programa, prejemanje elektronskih novic, daje vam možnost proste uporabe računalnice in knjižnice, proste udeležbe v skupnih izobraževalnih programih, dogodkih in projektih UTŽO. Program teh napovedujemo sproti v elektronskih novicah. In še dosti več.

Udeleženci okrogle mize na bsf

**Slovenska UTŽO na 10. Blejskem strateškem forumu. Finančna pismenost državljanov? Miselna paradigma o starejših obstaja, zdaj so potrebna dejanja
Bled, 1. september 2015**

Na 10. Blejskem strateškem forumu je *Dušana Findeisen* moderirala okroglo mizo Starajoča se družba, je napredek brez spremembe mogoč? O kakšni spremembi je bil govor? Evolutivni, revolucionarni, spremembi ob pomoči ustreznih politik, ki zrcalijo potrebe in dajejo glas starejšim, ob pomoči pravnih mehanizmov in instrumentov? Kako lahko napreduje starajoča se družba v ekonomiji znanja, kjer se znanje menja, zbira, gradi skupaj? Zgolj z ljudmi! Od udeležencev (*James Collins, Zoran Stančič, Anja*

Kopač Mrak, Elsa Fornero, Alexander Sidorenko, Vitalia Gaucaite Wittich) je želela predvsem misli o tem, kaj storiti, da starejši postanejo sooblikovalci družbenega in ekonomskega razvoja. »V dvajsetih letih se je miselna paradigma o starejših spremenila, a posledičnega delovanja ni dovolj! Potrebne so akcije, konvencije itd.«, je poudaril *Alexander Sidorenko*, svetovni ambasador staranja. *Elsa Forneri*, nekdanja ministrica v vladi Maria Montija in avtorica italijanske pokojninske reforme (la riforma della Fornero) ter reforme trga dela in *Anja Kopač Mrak*, slovenska ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, sta načeli vprašanje reforme državnih blaginjskih sistemov. *Elsa Forneri* priporoča delno upokojevanje, zgodnji razmislek o prihrankih za stara leta, pretok pokojninskih sredstev od bogatih k revnim. V državah, kjer je veliko nezaposlenih, pa je treba ohranjati pokojninske sisteme nespremenjene! Na njih počiva celotna družbena struktura. Državljeni naj bodo finančno pismeni! Finančno opismenjevanje naj bo umeščeno v državljansko vzgojo. *Vitalia Gaucaite Wittich*, UNECE, pravi, da je treba slišati starejše, njihove predloge prevesti v politike. V letu 2015 je Evropska socialna deklaracija stara 50 let, Združeni narodi pripravljajo socialni program za obdobje po letu 2015, Konvencija OZN o pravicah starejših naj bi ugledala luč? Starejši potrebujejo več družbene pravičnosti, ne le na distributivni, marveč tudi na kulturni in simbolni ravni, kajti ageizm je povsod, v zdravstvenih in izobraževalnih ustanovah, v medijih in umetnosti, v podjetjih, socialnih službah itd. Starejši so tako potisnjeni na rob ekonomskega dogajanja, ponekod v svetu tudi izkoriščani, kar je kulturno sprejemljivo za druge, ni pa kulturno sprejemljivo, če prihaja od njih (npr. da bi osemdeset let stara zdravnica v Gruziji delala, saj pokojnina za polnost življenja ni dovolj). Starejši so pogosto nevidni. Naj bodo še tako veliki strokovnjaki, se jih več ne vpraša za mnenje, se jih ne povabi na konference ali v televizijske programe. Nimajo dostopa do javnega prostora, a kogar v javnem prostoru ni, je za družbo mrtev in izgubljen. Kakšna škoda za vse nas! Še več, starejši naj postanejo subjekt in ne zgolj objekt srebrne ekonomije.

32. študijsko leto trka na duri. Uvodno izobraževanje novih mentorjev Ljubljana, 2. september 2015

Na UTŽO Ljubljana se je zbralo 26 novih mentorjev iz več regij in z več slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje. *Alijana Šantej* je spregovorila o organizaciji in strukturi univerze, o mreži 49 UTŽO po Sloveniji, o povezovalni, raziskovalni, razvojni in svetovalni vlogi ter poslanstvu Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Kdor želi postati UTŽO, mora sprejeti model in koncept delovanja, se usposablja. Mentorje je *Ana Krajnc* seznanila z značilnostmi in posebnostmi izobraževanja starejših, mentorji so prejeli navodila za samostojno učenje in uporabo virov. V razgovoru z *Robertom Mlakarjem* je ilustrirala doživljanje vloge mentorja. *Alenka Gabriela Čeh* je predstavila rezultate nedavne raziskave o pomenu študijskega krožka - primarne socialne skupine. Študenti tam prejmejo znanje, čustveno in materialno oporo. Odnosi so in ostajajo pomembni, so tkivo študijskega krožka. Študenti ga zapustijo, če jim ne ustreza ozračje v skupini ali mentor, ali kadar nastopijo življenjske krize. Na izstop vplivajo, a v manjši meri, tudi vsebine in metode, če so v nasprotju s pričakovanji. Znova se je izluščil pomen čustev za izobraževanje starejših. *Meta Žgur* je predstavila film *Nalezljivo veselje*, nastal znotraj projekta CINAGE. Udeleženci so se seznanili z e-novicami in njim namenjeno publikacijo *Mentor in znanje*.

Karikaturist Božo Kos, 1984. V podporo takrat nastajajoči UTŽO

STORŽ: Starejši bolje prisluhnejo sami sebi. Mentor poveča zaupanje v nove tehnologije. Okrog dvesto jezikov pozna dvojino

Ljubljana, 9. september 2015

V oddaji STORŽ Radia Slovenija 1 so sodelovali mentorji UTŽO v Ljubljani, umetnostna zgodovinarica dr. Rajka Bračun Sova, komunikolog Robert Mlakar in jezikoslovec Matic Pavlič. Starejši pravijo, da se z umetnostno zgodovino v času šolanja niso dovolj družili. V poznejših letih pa se želijo družiti z lepoto, bolje prisluhniti sebi. Zanimajo jih sodobna slovenska umetnost, pa tudi srednjeveška, baročna umetnost, slovenski realizem itd. Robert Mlakar zaupa, da današnji starejši študenti računalništva natanko vedo, kaj želijo, saj so vsaj deset let uporabljali računalnike za delo. Želijo spoznati boljše, krajše poti, socialne mreže, bloge, digitalne fotografije, tablice, odprtokodne programe. Nova študijska skupina *Izvor in učenje jezikov* prinaša razpravo o različnosti jezikov, o tem, kako se jezik usvoji (vidiki biologije, lingvistike, nevrologije). Dvojino ima več kot 200 jezikov.

Več: <http://4d.rtvsllo.si/arhiv/storz/174359030>

Ni kulturnih meja, nasprotno. Študenti UTŽO Ljubljana znova v Krminu

Krmin, 6. september 2015

Študenti dveh študijskih krožkov z UTŽO Ljubljana, italijanskega in zgodovinskega, pri mentoricah Katarini Koren in Ani Jevševar so bili nedavno znova v Krminu. Gre za nadaljevanje zdaj že tradicionalnega sodelovanja med sorodnima ustanovama. Dobrodošlico slovenskim kolegom so izrekli predsednik UTŽO Karmin dr. Michele Di Maria, mentorji in študenti. Slovensko delegacijo je sprejel tudi župan Luciano Patat. Krmin je mesto z bogato zgodovino na italijanski strani Goriških Brd, znano po odličnih vinih, sadju in jedeh. Sprehod gostov je tekel po starem mestnem jedru. Mesto je turistično središče pokrajine z zanimivo večstoletno arhitekturo. V prvem septembrskem vikendu se je odvijal »Praznik grozdja« (Festa dell'Uva) z množico prireditev in obiskovalcev. Na trgih in ulicah se je odvijal kulturni program. Glasbeniki, narodne noše, stojnice in nastopi otrok so razveseljevali množico domačinov in turistov. Naslednje, »povratno«, srečanje bo v Ljubljani. (Vir: Alenka Gričar)

Predstavljamo izobraževalne programe

Ne čakaj na maj

Kako gledamo filme

“Izobraženi morajo poznati vsaj šest filmskih režiserjev in njihovih stvaritev”, pravi francoski sociolog Pierre Bourdieu. Ob izrednem uspehu našega projekta CINAGE smo spoznali, da se je treba učiti gledati filme, gledati jih z vidika njihovega nastajanja in z vidika filma na zaslonu, z vidika rezultata. Razprava o njih je povezujoča, udeležence bogati, védenje se prenaša v življenje. Morda veste, kaj je “road movie”? Veste, kaj je scenosled? Veste, kakšno vlogo ima ta ali oni kader? Veste, kaj je avtorski film? V skupini si boste ogledali izbrane filme in menjali vtise pod vodstvom tistih, ki znajo. Ki so sami scenaristi ali filmski režiserji.

Človek in njegove pisave (lepopisje). Program, ki pomirja ... zaradi lepote

Marko je vnuku za osemnajsti rojstni dan napisal pismo, popotnico v življenje. Ana je poslala kaligrafsko napisano pismo prijateljici v sosednjo vas. Poštar ji je že na vratih s ponosom izročil prelepo okrašeno pismo, kakršnih danes več ni. Teoretični del programa študente uvede v zgodovino pisave. V praksi se učijo rimske kapitale in minuskule, prelepe karolinške pisave, tudi gotice in še nekaterih drugih pisav. Ob zvokih gregorijanskih spevov počasi, natančno in umirjeno vlečejo črke ali s čopičem rišejo iluminacije črk. Spoznajo skrivnosti zlatenja, vrste papirja. Pišejo voščilnice, vabila, jedilne liste, oblikujejo koledarje ...

Henrika Jeti Šantel, Pri kavi ali dama s psičkom

Slovenska umetnostna dediščina nam pomaga vedeti, kdo smo

Slovenija ima bogato slikarsko, kiparsko, arhitekturno in drugo umetnostno dediščino - gradove, dvorce, cerkve, samostane itd. Študijski krožek je namenjen spoznavanju umetnosti na Slovenskem od prazgodovine do sodobnega časa. Posebej so zanimivi umetnostni vrhunci v obdobjih gotike,

baroka, 20. in 21. stoletja ter avtentične prvine v umetnosti na Slovenskem, znanje pa je uporabljivo marsikje. V času globalizacije moramo še bolj vedeti, kdo smo, kaj smo dosegli!

Klinična vaja z dr. Charcot-jem

Ageism dolgujemo Butlerju, geriatrijo Charcot-u, gerontologijo Mešnikovu

Dr. Robert Niel Butler je diskriminacijo starejših - ta še zdaj ni zajeta v pravno zavezujoče konvencije o človekovih pravicah - prepoznal leta 1968, ko je skoval izraz "ageizem" (sistematično slabšalno stereotipiziranje starih). Prejel je Pulitzerjevo nagrado, saj je napovedal vpliv staranja prebivalstva na ameriško družbo. Leta 1982 je ustanovil prvi oddelek geriatrije, dokaj pozno v primerjavi z Evropo. Jean-Martin Charcot (1825-1893) je bil na praksi v eni pariških hiralnic. Charcot je tam opazoval "bolezni starih". Njegova neobjavljena geriatrična opazovanja so shranjena v bolnišnici Salpêtrière v Parizu. Izraz gerontologija (1903) pa pripisujejo ruskemu biologu in zoologu, Nobelovemu nagrajencu Iliji Iljiču Mešnikovu (Ilya Ilyich Mechnikov, 1845–1916)

Bodite pozorni na čas - Take care of time - Staranje v Gruziji v očeh starejših državljanov in UNECE. Projekt, vreden posnemanja Gruzija, 2015

Bodite pozorni na čas. Staranje v Gruziji je fotografsko esejistični prikaz starosti v tej deželi. Vprašani odgovarjajo tudi na to, kaj pričakujejo od vlade. Vsi poudarjajo, kako težko je, če ti ne dovolijo ali dajo možnosti biti koristen, uporabljati svoje znanje. »Moje znanje ni vključeno v pokojnino, ki mi jo dajo«, pravi 80 let stara zdravnica in upa, da znanje starim kdaj v prihodnosti ne bo odvzeto. Projekt *Bodite pozorni na čas* je izpeljal UNECE (Ekonomska komisija Združenih narodov za Evropo). Pobudnico Vitalijo Wittich smo srečali na Blejskem strateškem forumu. Fotografskim in drugim študijskim skupinam na univerzah za tretje življenjsko obdobje priporočamo, naj naredijo podobno raziskavo in jo širijo po spletu.

Več:

http://www.unece.org/fileadmin/DAM/pau/age/Capacity_building/Road_Maps/Georgia/Publication/Take_care_of_time_-_Ageing_in_Georgia.pdf

Zgodbe civilne družbe delujejo počasi, a zanesljivo, pravi Peter Alheit

Strukture (politika, mediji, gospodarstvo) so miti, ki vplivajo na zgodbe posameznikov in skupnosti. Zdajšnji diskurz o globalizaciji, denimo, je mit, v katerega verjamemo, mit, ki ne mara kritičnega izobraževanja odraslih. „Vseživljenjsko učenje, tisto, ki poudarja le zaposljivost, je prav tako mit, družbeni konstrukt in tako ne smemo verjeti strukturam“, pravi Alheit. Pomembnejše od njih so pripovedi, zgodbe, podzgodbe. Morda so te manj vplivne, morda delujejo počasi, a delujejo zanesljivo. To so zgodbe, ki se godijo v civilni družbi in izobraževanje odraslih je bilo zmeraj v njenem središču. Tu se godi tudi intenzivno biografsko učenje dejavnih subjektov, ki z refleksijo organizirajo svoje izkustvo, osmislijo svojo življenjsko zgodbo, si ob tem ustvarjajo identiteto. Potrebno je povezati zgodbe civilne družbe s strukturami, kar na UTŽO počnemo že trideset let. Izobraževalci odraslih bi morali poznati tudi mite ekonomske realnosti, kajti gospodarstvo določa prihodnost izobraževanja odraslih in postavlja nove meje izobraževalcem. (Alheit, Peter: *Stories and structures: Historical time and narrative*, 2002)

Več: <https://youtu.be/q4tQ6VvPPc4>

Napovedujemo, vabimo

Portret je delo študentke v skupini Želve

Pripravljamo nov izobraževalni program za razumevanje pribežnikov

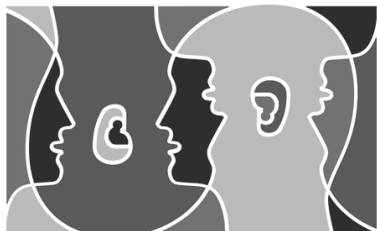
Povedali so mi, da v Evropi ne streljajo na ljudi. Program za razumevanje kulture pribežnikov iz držav Sredozemlja. "Ljudstvo zagotavlja tujcem zatočišče, če so bili pregnani iz svoje dežele, ker jim je bila tam kratena svoboda", pravi 20. člen francoske ustave iz leta 1793. S tem besedilom se prične oblikovati sodobni koncept azila, toda pisec koncepta opozori na nujo, da se išče kompromis med abstraktno opredelitvijo pravice do azila, omejeno darežljivostjo države ter ohranjanjem nacionalne identitete. Od tod izhajajo današnja nasprotja in dvomi države in državljanov glede prosilcev za azil. Teh je veliko. Prihajajo v množicah, največkrat iz revnih držav. Predložiti morajo dokaze, da so bili mučeni in preganjeni, kar je največkrat težko ali nemogoče storiti, kar jih znova potisne v preživete travme. Je prav, da države nadaljujejo s politiko dvojne morale, politiko močno omejene naklonjenosti in človečnosti, ponižujočega dvoma v tujce? Ali lahko govorimo o človekovih pravicah tako, da ob tem slabimo demokracijo? Cilji programa? Spoznati zgodovino in kulturo držav Sredozemlja (navade,

običaji, književnost, umetnost itd.). Seznaniti se s psihologijo prebežnikov. Razumeti razliko med islamom in islamizmom. Preučiti genezo političnih dogajanj v Sredozemlju. Pripraviti se na sobivanje in sodelovanje s pribežniki. Združiti se in iskati rešitve za nastanitev pribežnikov in dajanje pomoči.

CINAGE po CINAGE-u

22. september ob 11.00. Poljanska 6, Ljubljana

Spoznanja in rezultati evropskega projekta CINAGE in projekcija izbranih kratkih filmov

Jezik, znanje, kultura. Okrogla miza Slovenske univerze za tretje življenjske obdobje v Evropskem tednu jezikov

24. september ob 17.00. Breg 14, pred Hišo Evropske unije, Ljubljana

Na konferencah, v evropskih projektih, v medsebojni komunikaciji med pripadniki evropskih narodov uporabljamo angleščino. Skupaj s tem tujim jezikom pa usvajamo tudi zanj značilne miselne koncepte in kulturo. Tedaj ni čudno, da nam je angleščina postala nekaj povsem domačega, da je meja med maternim in angleškim jezikom vse tanjša. Je v današnji Evropi angleščina postala lingua franca, kot so nekoč imenovali jezik, ki ni pripadal nikomur, jezik, ki so ga več stoletij uporabljali v Sredozemlju za stike s tujci in pripadniki drugih religij, za trgovanje in v konfliktnih situacijah. Angleščino uporabljajo in se je učijo tudi študenti in študentke UTŽO. Z njimi in njihovimi mentorji bomo spregovorili o naravi jezika, njegovih funkcijah, o tem, zakaj in kako se učimo tujih jezikov na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje. Spraševali se bomo, kako občasna in manj občasna uporaba angleščine vpliva na osebno identiteto starejših in identiteto skupnosti. S primeri s Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje bomo osvetlili ta in druga vprašanja. Sodelujejo: dr. Dušana Findeisen (moderatorica), Matic Pavlič, univ. dipl. jezikoslovec (mentor UTŽO), Lidija Bertoncelj, prof. angleščine, poznavalka šolskih učbenikov, Lučka Cizelj, prof. francoskega in španskega jezika (mentorica UTŽO), Andrej Šolar (študent UTŽO), ing. Zdenka Jerala (študentka UTŽO).

Enci benci na kamenci: keramične interpretacije ilustracij Zvonka Čoha

1. september do 30. oktober. Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, Ljubljana

Razstava keramikov UTŽO Domžale in UTŽO Ljubljana pod mentorstvom Lučke Šiçarov

Tivoli in spomeniki, kulturna in naravna dediščina

29. september ob 10.00. Družbeni center Bežigrad, Linhartova cesta 13, Ljubljana

Univerza za tretje življenjsko obdobje in Osnovna šola Savsko naselje v medgeneracijskem prenosu znanja na Dnevih evropske kulturne dediščine

Ta svet je učenja vreden

30. september ob 17.00. Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, Ljubljana

Slavnostni uvod v novo študijsko leto Univerze za tretje življenjsko obdobje z glasbo in poezijo Terske doline v spomin profesorice Milene Kožuh

Gledališče ob petih je plod sodelovanja UTŽO in Slovenskega mladinskega gledališča V letu 2015/2016 si lahko ogledate

Rokova modrina. Režija: Matjaž Pograjc, ki postavlja na oder zgodbo Roka Petroviča: samosvoje, drzno inovativno – tako, kot je smučal Rok.

Butnskala. Režija: Vito Taufer. *Butnskala* je slavna zapuščina žlahtne slovenske norosti iz druge polovice rajnkega dvajsetega stoletja, h kateri se moramo vračati, da bi se spomnili, da nas nista ena sama pridnost in pokornost.

Glengarry Glen Ross. Režija: Vito Taufer. Nenavadna, kruta, a hkrati zabavna igra o neizprosni svetu nepremičninskih agencij

Srce na dlani. Režija: Marko Bulc. Režiser Mare Bulc se skupaj z Drago Potočnjak in s svojimi umetniškimi sodelavci ukvarja s transplantacijami, z darovanjem organov, z darovalci in prejemniki. E-svet, ki me navdihuje!«, pravi režiser.

Predstave odpirajo aktualna družbena in osebna vprašanja, zato pogovor po predstavi ne bo odveč.

Vpišete se lahko v Prodajni galeriji SMG, Trg francoske revolucije 5, Ljubljana, do 30. oktobra, vsak dan od 12.00 do 17.30 ure; telefon: 01 425 33 12. Cena: 29,00 € za štiri abonmajske predstave. O datumih predstav vas bomo naknadno obvestili.

Novice U3-10 2015

Ob podelitvi občinskih priznanj

Že polnih dvajset let tječe, tječe bistra voda. Čestitke za občinsko priznanje Ilirska Bistrica, junij 2015

Spominska plaketa občine, priznanje za polnih dvajset let uspešnega dela za kraj ter širše, je bila podeljena *UTŽO Ilirska Bistrica*. Načelom vseživljenjskega izobraževanja je UTŽO Ilirska Bistrica sledila ves čas. Tistim, ki so se že upokojili, tako omogoča, da živijo dejavno in ustvarjalno, da sodelujejo v oporo sebi, kraju in lokalnemu razvoju. Društvo medse sprejema tudi mlajše in tako nevsiljivo goji medgeneracijsko sodelovanje. Novo znanje, nove veščine, ohranjanje kulturne dediščine, razvijanje novih umetnostnih in kulturnih dejavnosti privabljajo - kljub krizi, ali nemara tudi zato - vse več članov. (Povzeto po oceni Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanje Občine Ilirska Bistrica). Plaketo je iz rok župana *Emila Rojca* sprejela *Nevenka Tomšič*, predsednica UTŽO Ilirska Bistrica. Čestitamo! (Vir: Marija Gaberščik)

Foto: Alenka Gabriela Čeh

Na univerzi človek dobi, kar želi, hoče in zmore Ljubljana, 30. september 2015

V prostorih Mestne knjižnice Ljubljana se je odvil slovesen uvod v novo 32. študijsko leto Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje ob navzočnosti delegacije Terske doline, Dejana Crneka, podžupana Mestne občine Ljubljana, Metke Zupanek, predsednice UTŽO Domžale, študentov in mentorjev UTŽO Ljubljana. Scenarij prireditve in izvedba so pripadli študentom (France Stražar, Vida Vilhar Pobegajlo, Milena Majzelj). Ubesedili so spoznanja o tem, kaj jim univerza pomeni in omogoča. »Na univerzi človek dobi, kar hoče, pričakuje, zmore«, je dejala študentka Mirjam Bevc Peressutti, ki spada med tiste študente UTŽO, katerih starši so že pred desetletji sedli v njene klopi. Skupina *Beneške korenine* in Igor Černo so občinstvo popeljali v govorico in melos Terske doline v Beneški Sloveniji (Pleši pleši roža ma od doline do doline). Leta 1910 je tu govorilo slovensko 469 družin, danes le 15? A med Terjani so zmeraj bili tudi 'Čedermaci' kot dr. Viljem Černo in tudi zato se nadaljuje tkanje vezi UTŽO s to dolino, dediščina, ki nam jo je predala v negovanje profesorica Milena Kožuh. Sledila je otvoritev skupne razstave keramikov UTŽO Ljubljana in Domžale. (Vir: Alijana Šantej)

Glavna slovenska vrata v stolnico Sv. Nikolaja. Kipar Tone Demšar, ulitek Roman Kamšek

Že drugače razmišljam. Grem mimo stolnice, pa si rečem: "Bi šla noter." Ljubljana, september 2015

Težnje, potrebe, vzgibi, želje, vse to se skriva v izrazu motivacija. Mentorji spoznavajo motivacijo študentov, da bolje razumejo, kako se ti učijo in jim pri tem bolje pomagajo. Kaj "žene" starejše

študente v študij umetnosti na Slovenskem? Strukturiranje časa: Jaz sem šla na tretjo univerzo, da nadomestim bivši delovni čas, da se zaposlim. Vedoželjnost: Da izvem še kaj drugega. O tuji umetnosti lahko več prebereš kot o slovenski. Tule pa vidiš, kaj se je tu dogajalo. Slovenskega pa malo poznamo. Osebnostna rast: Da naredim nekaj zase. Mi zelo pomaga, da lahko globlje zadiham. Saj si zadovoljen v celem življenju, ampak nekaj, nekaj, tisto fino. Gremo po Ljubljani, aha, to je to, to je to, to je to. Zdaj pa že drugače razmišljam: grem mimo stolnice, pa si rečem »bi šla noter«. Kompenzacijsko učenje: Umetnostne zgodovine se ni dalo študirati. To ni bil poklic, ni bilo štipendije, službe. Sem bil tehnik. Takrat smo vsi šli v ekonomske šole, potem pa služba. Oče mi je srednjo šolo zrihtal, tako da smo se dokopali do srednje šole. Študirat nisem mogla it', sem morala gospodinjstvo prevzeti, je mama umrla. Bila sem v računovodski službi, to so bile same cifre. (Vir: Rajka Bračun Sova)

CINAGE po CINAGE-u. Vedo, kaj so in kaj niso dejavna poznejša leta **Ljubljana, 22. september 2015**

Na zaključnem dogodku in projekciji so se zbrali predstavniki nevladnih organizacij, CMEPIUS-a, centrov za socialno delo, Rdečega križa Slovenije ter filmski ustvarjalci UTŽO. V filmih CINAGE ni stereotipov o starosti! Ni napačne interpretacije potreb starejših in njihovega življenja! Ni politik, ki starejše silijo v neambiciozno preživljanje prostega časa in stanje odvisnosti! Ni večnih razprav o pokojninah! Ni medikalizacije starosti!

Jutro v Sredozemlju

Lingva franka je bila sporazumevalni jezik žensk, tujcev, trgovcev Sredozemlja **Ljubljana, 24. september 2015**

Okrogla miza Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje *Jezik, znanje, kultura* je potekala v Hiši Evropske unije. Popeljala nas je od Matije Čopa, "bisera kranjske dežele", poznavalca različnih skupin jezikov ter madžarščine in hebrejščine sredi večkulturnega Avstro-ogrskega cesarstva, mimo Janeza Gradišnika, jezikoslovca in "izganjalca" tujejezičnih prvin, do današnje večkulturne Evropske unije. Danes v Evropski uniji najpogosteje uporabljamo angleščino, tako kot so nekoč v Sredozemlju uporabljali lingvo franko (jezik Frankov). To je bil sporazumevalni jezik beguncev, trgovcev in žensk, preden so se naselili v rimskem cesarstvu in privzeli latinščino. Še posebno majhni narodi z malo govorcev se učimo jezikov. Teh je na svetu približno 6000, prava strast jih je primerjati! Medkulturnost bogati predvsem majhne narode, večje pa bolj preseneča (Andrej Šolar). Materni jezik je nujen korak k učenju tujih jezikov. In kaj je materni jezik? Je to, denimo, ljubljanski dialekt? Za nekatere že! Materni jezik vsekakor ni standardna slovenščina, kot bi morda mislili, tako kot pravopis ni slovnica! Pravopis je v marsikaterem jeziku lažji ali težji kot v slovenskem (Matic Pavlič). Francozi priredijo vsako leto narek na nacionalni ravni. V ogromni dvorani pišejo vsi ... vseh slojev, izobrazbe, starosti so. Brez napak ni nobeno tako zapisano besedilo (Lučka Cizelj, mentorica za francoski jezik). Zdenka Jerala je pripovedovala o svoji izkušnji rabe angleškega jezika v projektu CINAGE, Andrej Šolar pa v projektu Z menoj po mojem mestu. Lidija Bertonec se je osredotočila na tuj jezik v učbenikih, na tamkajšnjo razmerje med slovenskim in tujim jezikom, na jezikovne korpuse. Uspešno okroglo mizo nameravamo

ponoviti.

Urša Kramberger na Festivalu Lupa, na stojnici Slovenske UTŽO

Človekoljubje in lasten interes nastopata v paru. Na festivalu LUPA tudi Slovenska UTŽO Ljubljana, 24. september 2015

Sejem nevladnih organizacij bil je živ, obiskovalcev veliko, kljub grozečim oblakom. Zdi se, da prostovoljstvo, značilno za nevladne organizacije, vse bolj izgublja nekdanjo stigmo delovanja, ki ne ustreza profesionalnim kriterijem. Zaposleni v tem sektorju so namreč v poprečju bolj izobraženi od tistih v zasebnem in vsaj enako kot tisti v javnem. Javne ustanove jim zaupajo vse več svojega dela. Tako so bile stojnice videti še kako profesionalne! Pa še to! Strinjali smo se, da prostovoljstvo nima dosti opraviti z zgolj »dobrim srcem«. V vsakem prostovoljstvu sta v paru navzoča dva motiva: človekoljubje in lasten interes. (Vir: Meta Žgur)

V družbi s spomeniki

Postavitev spomenikov in odkrivanje njihove simbolike, sama zase praznik Ljubljana, 29. september 2015

Iztekli so se *Dnevi evropske kulturne dediščine*, posvečeni praznovanju. Študijska skupina *Spoznajmo svoje mesto in domovino* (mentorica mag. Olga Paulič) je imela zamisel, da razišče temo *Tivoli in spomeniki, kulturna in naravna dediščina*. Posebnost? V raziskovanje in spoznavanje raziskovalnih metod starejših študentov so se po svojih močeh vključili učenci z *Osnovne šole Savsko naselje* v Ljubljani (učiteljica Silva Seliškar). Praznovanje? Ja, »praznik je, ko ima nekdo ustvarjalno zamisel«, pravi francoski filozof Gilles Deleuze. Postavitev spomenikov in odkrivanje njihove simbolike sta tako sama zase praznik. (Vir: Olga Paulič)

Boginja Justitia s simboli pravičnosti

Andragoško društvo Slovenije o izobraževanju odraslih in družbeni pravičnosti Ljubljana, 29. september 2015

Sestanek so člani izvršnega odbora društva posvetili vprašanju vključenosti ranljivih skupin v družbo ob pomoči izobraževanja njih samih in tistih, ki delajo z njimi. V pripravi je konferenca, ki naj združi andragoge in izobraževalce odraslih balkanskih dežel. Beseda je tekla o rezultatih raziskave o odnosu občin in županov do socialnega razvoja in izobraževanja odraslih. O financiranju izobraževanja odraslih. Nedopusten in neodgovoren se zdi načrt odločevalcev, da neselektivno premestijo finančna sredstva iz nevladnega v javni sektor, brez premisleka o posledicah za ustvarjeno, za državljane in področje. »V tisto, kar je dobro, kar združuje teorijo in prakso, ne posegamo«, je leta 2007 po predstavitvi Slovenske UTŽO dejal prof. dr. Soji Shiba, velika osebnost svetovnega marketinga, reformator indijskega gospodarstva, glavni svetovalec Champions for Societal Manufacturing itd. »Iz njegovih ust v božja ušesa«, so govorili nekoč. (Vir: Dušana Findeisen)

Pošljem v oblak? Ne, hvala Ljubljana, 30. september 2015

Predstavitve z razpravo bi lahko imenovali okroglo mizo Kaj prinašajo e-storitve in e-uprava starejšim v Sloveniji na Festivalu za tretje življenjsko obdobje. Z UTŽO Ljubljana se je udeležil *Robert Mlakar*, vodja računalniškega izobraževanja. Odprl je vprašanje motivacije posameznih starejših za računalniško izobraževanje, opozoril na vse večjo digitalno in tehnološko vrzel med generacijami. Pa vendar se ne zdi prav, da izhajamo iz strahu (nekaterih) starejših pred neznanim, veljalo bi izhajati iz pričakovanj do njih. Sodelujoči so predstavili digitalno poslovanje hranilnic, potrebo po živem stiku z bankirji, hranilnico kot javni prostor, kamor starejši radi prihajajo, njihovo željo, da vidijo in otipajo svoj denar. Virtualne transakcije so jim tuje, transakcije v oblaku še bolj. Občinstvu so predstavili sistem e-zdravja, e-napotnic, e-odpustnic, e-anamnez, centralnega registra pacientov. Javna uprava

se prav tako digitalizira. Digitalizacija se zlagoma uteleša, večji problem pa je stik z uporabniki. To pa je že vprašanje izobraževanja.

Collete Fellous: Pravica do različnosti

Če projekta Active 80+ ne bi bilo, bi si ga morali izmisliti **Rim, oktober 2015**

Če projekta Active 80+ ne bi bilo, bi si ga morali izmisliti! Starejših nad osemdeset let je vse več. V raziskavah, politikah, zavesti javnosti pa se podoba starejših danes najpogosteje razcepi na dva dela. Prvi skupini, tistim, ki so stari do 70 let, se pripiše zmožnost prispevanja družbi. Ti naj bi bili prostovoljci, varuhinje vnukov, redkeje tudi zaposleni. Te se vidi kot vir, kot tiste, ki lahko darujejo čas, znanje in denar drugim generacijam. Tiste nad 80 let pa se navadno obravnava kot pasivne, potrebne pomoči in kratkočasnja. Še več, starejši nad osemdeset so predmet raziskav, v zavest javnosti vstopijo le takrat, ko delajo v društvih. Tam delajo, ker si želijo ohraniti telesno zdravje, duševno zdravje in čustveno neodvisnost, ker želijo biti in ostati vključeni v skupnost. Biti prepoznan, potreben in priznan je v visoki starosti - in sicer - vir zadovoljstva. Kadar se od starejših nad osemdeset let pričakuje, da bodo ustvarjalni, pride do pozitivnih kognitivnih učinkov. Avtorji projekta Active 80+ načenjajo resnično družbeno vprašanje. V pripravi je učbenik za tiste, ki delajo s starejšimi v visoki starosti in podlage za sprejemanje ustreznih politik na temelju opravljenih raziskav. (Vir: Sergio Andreis v zasebnem pismu)

Več: <http://www.act-80plus.eu/>

Možgani na paši. (fr. *La tête en friche*, nem. *Das Labyrinth der Wörter*, ang. *My Afternoons with Margueritte*)

Humorno grenak film. Srečanje med Germainom, 45 let, (Gerard Depardieu), ki ima slabe spomine na šolo. Učitelj ga sramoti, ker ne zmore brati. Mati ga zanemarja. Zdaj je odrasel in funkcionalno nepismen. Njegovo razmišljanje, njegove asociacije prihajajo zgolj iz njegovega neposrednega okolja. Nekateri ga branijo, drugi sramotijo. Sreča Margueritto, 94 let, ki mu odkriva lepoto besed in stavkov.

Prebira mu Camusovega Tujca ... Priporočamo naprednim študijskim krožkom francoskega/nemškega/angleškega jezika.

Več: <https://www.youtube.com/watch?v=-XY2c7HCsYc>

Michel Caron: Odvetniki

Za glasilke odvetnikov in učiteljev je upokožitev lahko nevarna **Pariz, 2015**

Ko se staramo, se glas spreminja, ni pa nujno, da se stara, kajti stara se le, če glasilke zgubljajo gibljivost. Glas lahko zgubi "barvo, se posvetli", lahko se zniža, postane grlen. V prvem primeru je vzrok atrofija glasilk, mišic je manj in v glasilke spustijo preveč zraka, kar naredi glas utrudljiv za poslušalce. To se rado zgodi odvetnikom, učiteljem, ki so skozi leta naprezali glasilke. Lahko pride tudi do hormonalnih sprememb, zaradi katerih so glasilke manj vlažne. Glas je pomemben za izražanje, saj je ogledalo bitja in duše. (Jean Abitbol: Odiseja glasu; fr. L'odysee de la voix)

Kako razvijati uspešnost starejših sodelavcev

Kako razvijati uspešnost starejših sodelavcev (nem. Erfolgspotenzial ältere Mitarbeiter: Den demografischen Wandel souverän meistern) avtorja Norberta Hermanna je razprava o vprašanju današnjih dni. Vsakdo mora prevzeti odgovornost za lastno zaposljivost (zdravje in vitalnost, samomotiviranje in upravljanje s seboj, zanimivost poklica in nove kompetence). Problematična skupina bodo v prihodnosti tisti, ki so zdaj stari 40 let in ne tisti nad petdeset. Prvi so slabo pripravljeni na daljše delovno obdobje. Do 65 ali 67 let bodo morali biti v polnem "pogonu". Nimajo časa razmišljati o prihodnosti (sluh, infarkt, psihične težave, sindrom izgorelosti). Podjetja morajo zaposlene pripravljati na samoodgovornost. Z delavci nad 45 let morajo delodajalci vsaka tri leta opraviti razgovore, da bi bili ti bolj motivirani uporabiti svoje zmožnosti, ki se medtem povečujejo.

Zrcalna pisava ... slab spomin

Drobtinice za boljše razumevanje disleksije **Ljubljana, september 2015**

Ko je odrasel, je želel opisati svojega očeta. Naloga, ki si jo je zadal slavní novinar, ni bila lahka, kajti spominov ni mogel priklicati. Res nenavadno zanj, ki zmore naštetí imena vseh vratarjev nacionalnega

nogometnega kluba, a spominov v povezavi z očetom ne priključuje. Kadar spusti pero na papir, se vselej nanizajo miselne povezave in privrejo na dan čudoviti spomini. Novinar ima nezmotljiv spomin za tisto, do česar ima strast, in tega je veliko: šport, film, gledališče, književnost. Čim pa omeni godrnjavega očeta, se podobe zameglijo. Vse postane le nejasen spomin. Osebe z disleksijo so močno odvisne od čustev.

Napovedujemo, vabimo

8.-9. oktober 2015, Brescia. Active Ageing, New Attitudes And Approaches

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje bo predstavila vpliv evropskih politik in pravnih mehanizmov na starost in staranje in poglede na dejavno staranje na temelju lastnih raziskav.

12. oktober 2015, Frankfurt. Predstavitelja filma Nalezljivo veselo v režiji Bojane Žokalj Jesih z UTŽO Ljubljana in ekipe CINAGE na Evropskem filmskem festivalu generacij (nem. Europaisches Filmfestival der Generationen).

26.-29. oktober 2015, Ulm. Carmen Stadelhofer in Dušana Findeisen (DANET in Slovenska UTŽO) moderirata delovno skupino na temo "Capacity building and lifelong learning" (slov. Gradnja lokalnih zmognosti in vseživljenjsko učenje).

Srečamo se v kinu

27. oktober ob 10.00, Ljubljana, kino Komuna. S filmsko predstavo Smeti se nadaljuje letošnji abonma Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje (in za izven)

Stephen Daldry, režiser filmov *Ure do večnosti*, *Billy Elliot* in *Bralec* razvije v filmu *Smeti* zgodbo o prijateljstvu otrok z družbenega dna. Najstniki mirno životarijo na smetišču brazilskega vele mesta, dokler nekega dne ne najdejo denarnice neznanega lastnika. Pogoltnim policistom in kriminalcem, ki se zgrnejo nadnje, ni mar človeških življenj, nasprotno pa otroci izkazujejo presenetljivo moralno trdnost. Ogledu filma sledi pogovor z voditeljem dr. Filipom Breskvarjem in občinstvom (študenti UTŽO).

Novice U3-11 2015

Podoba iz filma *Nalezljivo veselo* - pred rdečo zaveso Meta Žgur o projektu CINAGE

Nalezljivo veselje Bojane Žokalj Jesih na Srebrnem zaslonu, festivalu generacij Frankfurt, 12. oktober 2015

Delavnica CINAGE, spremljevalni dogodek festivala, je potekala za udeležence iz več kot deset evropskih držav. Rezultate projekta CINAGE je moč uporabljati v izobraževanju starejših, v medgeneracijskih praksah, v domovih starejših za izobraževanje osebja in drugod. Film Nalezljivo veselje je bil predfilm ob odprtju festivala generacij. Kadar je izobraževanje starejših družbeno angažirano, ima veliko moč, ki ne ugasne ob koncu projekta. Sledi sestanek v Bruslju. In vendar se vrtil. (Vir: Meta Žgur)

Več: <http://www.festival-generationen.de/english.php>

Ustanovljena je bila delovna skupina za zagovorništvo Ljubljana, 3. november 2015

Študentke UTŽO Ljubljana (Mirjam Bevc Peressutti, Danica Markovič, Jasna Bačac) in predsednice UTŽO Velenje (Marija Vrtačnik), UTŽO Ilirska Bistrica (Nevenka Tomšič), UTŽO Škofja Loka (Borjana Koželj), UTŽO Radovljica (Mateja Rozman Amon) sestavljajo jedro nove delovne skupine Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Njihova naloga bo med drugim dajanje in oblikovanje pobud za boljši položaj izobraževanja in starejših ter vzdrževanje stika z odločevalci. Odločitev je bila ena od sprejetih na letnem zboru Društva za ITŽO.

Vino, kruh ter okus Donave, nov prostovoljski evropski projekt Ulm, Ljubljana, oktober 2015

K sodelovanju vabimo srednje šole, ki vzgajajo prihodnje peke in univerze za tretje življenjsko obdobje iz Obdonavske regije. Tema se zdi preprosta, namenoma, zato, da se v projekt lahko vključimo vsi in vsak na svoj način. Slovensko UTŽO zanimajo zgodbe mladih in starejših v povezavi z vinom in s kruhom. Pitje vina, uživanje kruha sta prijetni dejavnosti, pogovor o njima tudi. Ta je del nesnovne kulturne dediščine. Cilji projekta: zbiranje in primerjava zgodb mladih in starejših, preučevanje ustreznega jezika preteklosti in sedanjosti, povezovanje mladih in starejših, zbiranje receptov in preizkušanje.

Nova spletna stran UTŽO Grosuplje, obiščite jo Grosuplje, november 2015

Staro spletno stran UTŽO Grosuplje, plod dela študentov, je v dveh letih obiskalo nad 100 000 ljudi. Vsebine nove sledijo temu, kar je obiskovalcem že znano: aktualne novice, delo posameznih študijskih krožkov. Da bi stran postala še bolj njihova, vabijo vse, da jo pomagajo oblikovati z zanimivimi vsebinami. Stran bodo še naprej urejali *Marija Samec, Ivo Puhar* in *Vida Curk*.

Več: <http://www.utzog.si/>

Nova UTŽO v Brežicah. Izhajali bodo iz kulturnih, naravnih, človeških danosti **Brežice, 20. oktober 2015**

Na dan, ko so se v okolico Brežic zgrinjale množice premočenih, utrujenih, žejnih in lačnih beguncev, so članice upravnega odbora UTŽO Brežice in predsednica *Lilijana Žiroš* dokazale, da so priprave za novo UTŽO, Društvo Modra sova, bile uspešne. Dobro povezana skupina prostovoljk je sprejela statut društva, z le nekaj popravki. Potrjen je bil logotip in študijski program za leto 2015 /16. Radi bi čim tesneje sodelovali z drugimi društvi in ustanovami v občini, kot samostojen socialni subjekt prevzemali v občini tudi odgovornost za posamezne naloge. Prihodnost društvu zagotavljajo tudi podpora Mestne knjižnice, župan in podžupanja. Pri razvoju UTŽO Brežice bodo izhajali iz kulturnih in naravnih danosti občine in prebivalcev. Sestanka sta se udeležila predsednica mreže Slovenska UTŽO *Ana Krajnc* in vodja računalniškega izobraževanja *Robert Mlakar*. Upravni odbor je Ano Krajnc imenoval za častno članico. (Vir: Ana Krajnc)

Za medkulturnost in boljše sožitje **Ljubljana, 3. november 2015**

Sredi razmaha globalizacije geografske meje postajajo neresnične. Ostaja pa drugačna meja, ki je subtilnejša, bolj temeljna, ki je včasih ne poznamo, ali jo puščamo vnemar. To je meja, ki jo med nas postavlja različnost naših kultur. Vsebine, ki nam približajo kulturo pribežnikov (drugačnost, ki jo bolje poznamo, nas ne plaši), so v svoje programe vnesli različni mentorji UTŽO Ljubljana. *Izr. prof. dr. Jernej Zupančič* obravnava vzroke in posledice za nastanek kriznih območij, *dr. Damir Josipovič* se ukvarja z demografskimi vprašanji, *dr. Boštjan Plut* z zgodovino in civilizacijami Bližnjega vzhoda. *Dr. Dušana Findeisen* v študijski skupini angleškega jezika obravnava vprašanje pribežnikov skozi modificirano besedilo povzetka misli Slavoj Žižka. Žižek uporabi teorijo umiranja Elisabeth Kübler Ross, da prikaže evolucijo našega odnosa do pribežnikov: zanikanje, jeza in ogroženost, pogajanje. Pove, da manjka zadnja faza, sprejetje, oziroma vseevropski načrt za integracijo beguncev in jasna pravila sožitja. Poudari, da so pribežniki cena, ki jo oni in mi vsi plačujemo za svetovni kapitalizem, intervencije v zvezi z njim, nove oblike suženjstva, podnebne spremembe.

Lučka Šičarov: Otok Lampedusa

Tisoč in ena noč keramičarke in mentorice Lučke Šičarov v Kulturnem centru Vrhnika

Iz spremne besede dr. Mirjam Milharčič Hladnik k razstavi: "Keramičarka *Lučka Šičarov* svoje razumevanje zgodovinskih in sodobnih poti migrantov in migrantk iz naših krajev v svet in iz sveta k nam izraža s tortami. [...] Torte so simbol udobja in obilja, dobrega in lepega življenja, varnosti in sreče, družine in veselja, po katerih hrepenimo vsi ljudje. To hrepenenje poganja migracije skozi celotno zgodovino človeštva. Migracij ne morejo ustaviti zidovi, žice in razburkana morja, zaprte meje in negostoljubne politike. [...]"

Raziskave o produktivnosti starejših ali kdaj si nadeti plašč in oditi v pokoj Pariz, 2010

Raziskave o produktivnosti starejših (industrija, trgovina, storitve) kažejo, da starejšim izkušnje lahko pomagajo, da se njihova produktivnost po 60-tem letu poveča. Pa vendar se zaposljivost (usklajenost osebnih lastnosti s trgom dela) starejših navadno zmanjša zaradi zunanjih vzrokov (diskriminacija ob zaposlovanju, višje plačilo, višji strošek odpuščanja). To so pokazali odgovori na vprašanja: Povejte kaj o starejših pri vas? Kako opredeljujete starejšega delavca? Koliko jih imate? Kakšna delovna mesta zasedajo? Imate namen zaposlovati starejše? Se vam zdi prav, da so starejši delavci bolj ščiteni? Kaj so prednosti/slabosti starejših? Kako izboljšati vrednost starejših na trgu dela? Odgovore na vprašanja je raziskovalec pospremil z opazovanjem obnašanja sogovornika: agresivnost, formalnost, mirnost. *V različnih dejavnostih je človek starejši pri različnih letih. Starejši so tisti, ki so telesno prizadeti. Starejši so tisti, ki so v pokoju. Starejši so vir, so kultura, so znanje, so kvalificiranost, so miselno stanje.* (Vir: Pierre Besnard)

Hommage Mariji Debelak Ljubljana, september 2015

Kot študentka se je pridružila UTŽO Ljubljana pred tridesetimi leti. Njena pot je zgodba o ljubezni in nesreči, ki jo je doživela kot dekle, o mučni rehabilitaciji ter vzponu ob pomoči izobraževanja. Svoj smisel za življenje v skupini je Marija Debelak vgradila v vlogo animatorice v francoski študijski skupini. V času nastajanja Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje je v francoščini spremljala dogajanja po svetu, prevajala vredne članke, se spoprijateljila z *Ano Mlakar*, predavateljico na AGRFT in mentorico študijskega krožka Zvočna podoba slovenske besede. Prevedla je dve zbirki Aninih pesmi

Nežno moči zvezdni dež pričakovanja, A duša je mlada in bila med prvimi nagrajenci Andragoškega centra Slovenije. Spominjamo se je, radi, in s spoštovanjem.

Več: <https://www.youtube.com/watch?v=VgrYA2Yc4Jl>

Henri Lebasque: Fant pri branju, 19. st.

Kaj odgovoriti tistim, ki se čudijo, da se pri svojih letih izobražujete London, 2015

Glavni dobitek izobraževanja ni zaposlitev, marveč za življenje boljše usposobljen človek. Če se pripravljamo za službo, usvajamo poznano znanje (usposabljanje), ki zastari, še preden prispemo na delovno mesto. Z izobraževanjem pa večamo zmožnosti za življenje, saj odkrivamo nepoznano.

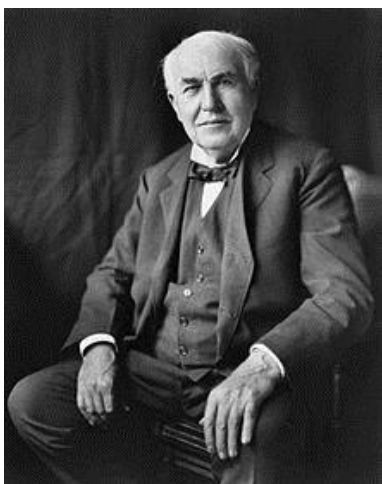
Več: prof. Amos Witztum: https://www.youtube.com/watch?v=Lq4HXW_JYd4

Ana Krajnc in Inštitut UTŽO za disleksijo v oddaji med Štirimi stenami Ljubljana, 19. oktober 2015

Prof. dr. Ana Krajnc je v oddaji Med štirimi stenami predstavila pojav, ki ga obravnavamo na Inštitutu za disleksijo v okviru Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Dislektiki ne vedo, kako računajo. Branje povzroča težave, ker ne vidijo črk. Črne črke na belem papirju bleščijo. Dislektik ne misli le po liniji vzrok-posledica, marveč misli zvezdasto, ustvarjalno. Šola s preveč pravili uničuje učence z disleksijo.

Več: <http://radioprvi.rtv slo.si/2015/10/disleksija/>

Thomas Alva Edison, izumitelj

Z Enajsto šolo v knjigarni v novo študijsko leto. Disleksija med genialnostjo ...

Ljubljana, 3. november 2015

Bili so polnoštevilni, prišli so tisti vedoželjni in tisti prepričani. Prišli so, da bi razumeli svoje vnuke, otroke ali sebe. Povedali so svoje, zvečine uspešne zgodbe, a izpovedali so tudi grenkobo, ker so bili ničkolikokrat zavrženi, nerazumljeni, ker so pritiskali na njih, jih silili, da pišejo z desno, medtem, ko so bili levičarji itd. Ali pa, kot starši so verjeli učiteljem, da so njihovi otroci leni, raztreseni, da nočejo brati, niso se postavili v bran svojim otrokom z disleksijo. Niso vedeli, da gre za disleksijo. A otroci so kljub temu postali arhitekti, igralci, doktorji znanosti na področju informatike, elektrotehnike, kemije, industrijski oblikovalci, slikarji, novinarji, svetovalci v japonski avtomobilski industriji. Niso pa pozabili omeniti, da dislektiki lahko tudi končajo v zaporu (40 % zapornikov je dislektikov) ali kot nezaposleni in funkcionalno nepismeni, vse zaradi okolja, ki jih ne sprejme, ker nimajo nikogar, ki bi jih podprl. Ker jih, otroke, okolje ni razumelo, ker so bili moteči, ker so bili drugačni, so jih silili v »pomožno šolo« ali iz šole. Tako kot Edisona. Zgodbo je povedala Ljubica Kosmač, izvršna direktorica Inštituta za disleksijo pri Slovenski UTŽO. Nekega dne je Edisonova mama iz šole prejela pismo, ki se je glasilo: »Vaš otrok je zaostal. Naj ostane doma. Sami se učite z njim.« Edison, ki sam ni mogel brati, je vprašal, kaj piše v pismu. Občutljiva mati je dejala: »Vaš sin je genialen, naj ostane doma, učite se z njim, mi mu nimamo več kaj ponuditi.« Občinstvo je tudi popisalo nekatere svoje izjemne učne strategije, vredno bi jih bilo zapisati. Pred temi izpovedmi je *prof. dr. Ana Krajnc* imela uvodno predavanje o disleksiji in skotopični občutljivosti. Enajsta šola v knjigarni je plod programskega sodelovanja Slovenske UTŽO in ljubljanske knjigarne Konzorcij.

Peter Opeka in Evropsko leto razvoja na konferenci CMEPIUS

Brdo pri Kranju, 21. oktober 2015

Konference CMEPIUS sta se udeležili *Dušana Findeisen* in *Tamara Jare*. Spoznanja? Oblast mora ostati polno odgovorna državljanom (pravno in socialno državo je treba dejavno ohranjati!). Izobraževanje ni edino zdravilo za vse, za ekonomijo nedvomno ni, kajti Madagaskar ima univerzo, proizvaja diplomirane mlade ljudi, a zaradi splošne nerazvitosti in amoralnega familiarizma ter nenadzorovane globalizacije jih gospodarstvo ne more vsrkati vase. Animator popravlja družbene krivice, mora imeti moč, da se istoveti s "projektom", se odziva na ljudi, uvaja dejavnosti, ki jih povezujejo. Mora nenehno osebno rasti, biti dobro izobražen, se boriti, iti proti toku, kajti družbene spremembe nastajajo počasi. Podobno tudi izobraževanje starejših nastane iz družbenih razlogov, zato mora vzporedno spreminjati družbo, miselnost politikov, strokovnjakov, javnosti, zagovarjati starejše, prinašati inovativne spremembe.

Nočni pogled na katedralo v Ulmu. Foto: Dušana Findeisen

Razmišljanja na rob ... Je begunska kriza cena za globalni kapitalizem?

Ulm, 28. oktober 2015

Konference *Skupna dediščina-skupna prihodnost* v Ulmu ali Participation Day v podporo ciljem Obdonavske strategije (EUSDR), kjer je Dušana Findeisen moderirala delovno skupino *Vseživljenjsko učenje v individualno dobro in dobro skupnosti*, smo se udeležili v imenu Slovenske UTŽO in Evropskega združenja DANET. Zanimiva je bila predstavitev široke (iz oči v oči in drugače, z več tisoč državljani) konzultacije ministrov z državljani za pripravo razvojne strategije Latvije 2003 (Prof. Roberts Killis). Iz neformalnih pogovorov z *Giselo Erler*, državno svetovalko za civilno družbo in sodelovanje vlade Baden- Württemberg, povzemamo: Evropa je na eksistenčni preizkušnji, državljani ne zaupajo vladam, da bodo kompetentno reševale vprašanje beguncev. Potrebna je strategija vključevanja za nadaljnjih deset let in takojšnja vključitev otrok v šolanje, tako kot na Švedskem! Begunska kriza je cena za globalni kapitalizem, podnebne spremembe, nove oblike suženjstva in s tem povezane intervencije. Tako kot v najbogatejši nemški deželi Baden-Württemberg je potrebno tudi drugod ustanoviti komisije, ki delujejo kot posrednice (prevajalke miselnih konceptov) med lokalno oblastjo in civilnimi organizacijami.

Srečali so se v kavarnici popravil

Kaj ima UTŽO skupnega s krožnim gospodarstvom in kavarnicami popravil

Brdo pri Kranju, 3. november 2015

Udeležili smo se konference o krožnem gospodarstvu v organizaciji Ministrstva za okolje in prostor ter društva Ekologi brez meja. Krožno gospodarstvo ne pomeni le recikliranja, marveč tudi osveščeno nakupovanje. Pritegnila nas je avstrijska zamisel verige kavarnic popravil (Repair Cafes). Imate pokvarjeno napravo? Prinesete jo v kavarnico. Skupaj z vami jo tam bolj ali manj tehnično izobraženi prostovoljci skušajo popraviti. Kaj ljudje prinašajo, ob vnaprej določeni uri in dnevu, v kavarnico popravil? Tablice, pametne telefone, majhne televizijske aparate, kavne mlinčke. Aparate, ki se jih da prinesiti v roki. Prinesejo tudi dodatno opremo: kable, CD-je, DVD-je. UTŽO vidi še drugačne možnosti

v teh kavarnicah: razvoj izobraževalnih programov in prakse ter poudarek na recipročnem učenju, pa tudi ponovno uvedbo svojih programov za pametno trošenje. (Vir: Tamara Jare)

Napovedujemo, vabimo

10. november ob 17.00, Slovensko mladinsko gledališče, Vilharjeva 11, Ljubljana

Srce na dlani, prva predstava v abonmaju Gledališče ob petih

11. november, ob 9.00, Ljubljana, Poljanska 6, dvorana. ***Posvet in Svet mreže Slovenska UTŽO***

18. november ob 10.00, Poljanska 6, dvorana. ***Prvo izobraževalno srečanje v ciklu Znanje za varno vožnjo in udeležbo v prometu.*** Sodelovanje Slovenske UTŽO in Javne agencije RS za varnost v prometu.

24. november ob 10.00, kino Komuna, Cankarjeva 1, Ljubljana. ***Srečamo se v kinu ob filmski predstavi Povratne steklenice Jana Svěra.***

25. november ob 15.00, Kinodvor, Kolodvorska 13, Ljubljana. ***Filmska srečanja ob kavi. Ogled filma Locke Stevena Knighta.***

Novice U3-12 2015

»Moč domišljije je v tem, da si zamislimo boljši in ne slabši svet«

Pozorni navzoči na seji sveta

Posvet in 19. seja sveta mreže Slovenska UTŽO izjemno obiskana **Ljubljana, 11. november 2015**

Zbrali so se predstavniki domala vseh univerz. Seja *Sveta mreže* je povezana s strokovnim posvetom, kar "opraviči" pot v Ljubljano in strokovno podpre sklepe sveta. Lahko bi rekli, da je to srečanje prijateljev, živahno razpoloženje, zavzetost in navdušenje, novi skupni načrti za delovanje in naš razvoj. Tokrat je bil strokovni posvet osredotočen na elektronsko informiranje, delovanje in upravljanje. Nova domača spletna stran mreže odpira nove kategorije delovanja in informiranja. Raziskava o spletnih straneh posameznih UTŽO je pokazala realno sliko. Le malo UTŽO zdaj še nima svoje spletne strani, drugod manjkajo povezave z mrežo in drugimi sodelujočimi organizacijami. Vsakdo je lahko ugotovil, kam se uvršča njegova UTŽO. Na seji sveta so udeleženci sprejeli nove obveznosti na področju elektronskega komuniciranja, poročanja v e-novice, gibanja »Znaš, nauči drugega«, računalniškega usposabljanja za mentorje in zagovorništva. Pri mreži je bila izvoljena delovna skupina za zagovorništvo. Vodi jo Mirjam Bevc Peressutti. »Bodi viden! Pridobi si več družbene moči!« je pravilo, ki velja tudi za UTŽO, je poudarila Ana Krajnc, predsednica mreže. (Vir: Ana Krajnc)

Vedeti, uskladiti se, misliti globalno. Koordinacija izobraževanja odraslih **Ljubljana, 17. november 2015**

Koordinacijskega srečanja smo se udeležili vidni predstavniki izobraževanja odraslih in slovenskih ministrstev. Ministrstvo za okolje in prostor (dr. Darja Piciga), Ministrstvo za kmetijstvo, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (mag. Irena Kuntarič Hribar). Vsa vlagajo v izobraževanje odraslih, ga izvajajo ali/in podpirajo. Dr. Darja Piciga poudarja, da velja zajeti v izobraževanje različne cilje - probleme današnje družbe, zajete v *Trajnostni Agendi OZN 2030*. Pomembno je krožno gospodarstvo, recikliranje hrane, varčnost z energijo, vodo itd. Nam zanimiva je bila finska ugotovitev, da se danes tudi učimo drugače, ker se vse nenehno povezuje v inovativne rešitve, tako tudi učne zmožnosti, ki jih imamo (angl. Knowledge and competencies for the future). Izobraževanje za podeželje je tradicionalno dobro razvito, še posebej se je to pokazalo v času žleda. Ministrstvo za delo podpira izobraževanje za delo, pa tudi pridobivanje delovnih navad, denimo s projektnim učenjem mladih (PUM).

Rezultati konferenc AHA, kje ste? **Ljubljana, 18. november 2015**

Udeležili smo se več konferenc AHA. Ugotavljamo, da so rezultati ob koncu zadnje zelo podobni

izhodiščem, podanim v prvi, da so partnerji v projektu in mi z njimi, kljub naporom, uspeli narediti le majhne korake. Zakaj? Konference potekajo po vseh državah pod obetavnim naslovom Aktivno in zdravo staranje (AHA, ang. Active and Healthy Ageing). Udeležencem pa je v resnici dana zelo majhna možnost vplivanja na predhodne odločitve. Smo vsi skupaj, tudi partnerji v projektu, le statisti neke oddaljene politike? Kako dolgo še? Prebiranje dela Luca Boltanskega *Novi duh kapitalizma* nas naredi bolj pozorne na pojave, ki jih slutimo v Evropi in tudi v Sloveniji, a se jih ne zavedamo.

Michael de Ruyck: Stari avto

Znate voziti varno zase in za druge? Večina nepravilno vozi v krožiščih Ljubljana, 18. november 2015

V sodelovanju z Javno agencijo RS za varnost prometa je steklo prvo v ciklu predavanj *Znanje za varno vožnjo in udeležbo v prometu*. Predavatelj Jože Kozic je z udeleženci obnovil znanje o cestno prometnih predpisih in vrstah znakov. Opozoril je na pomen pravilne nastavitve voznikovega sedeža. Primeri vožnje po avtocesti so pokazali, kako se pravilno vključiti v promet, izračunati varnostno razdaljo, ravnati v primeru okvare vozila. V Ljubljani večina voznikov napačno vozi v krožiščih! Udeleženci so predavatelju postavljali številna vprašanja glede zelo specifičnih situacij, kot je na primer, kako doseči spremembe v ureditvi cestišč in križišč. (Vir: Urša Kramberger)

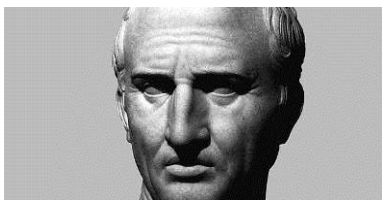

Žerjavi letijo v nebo? Foto: Miklavž Čuk

Napreduje, odkriva nove talente, se zabava. Učenje z radostjo da krila? Ljubljana, november 2015

Raziskava avtorice Alenke Gabriele Čeh o psiho-socialnih in drugih oblikah medsebojne pomoči v študijskih skupinah UTŽO je pokazala, da vprašani na UTŽO sklenejo nova prijateljstva (45 %), preizkušajo, kaj zmorejo (36 %), zaradi obiskovanja UTŽO so bolj razpoloženi (38 %), zaradi obiskovanja študijskih krožkov vstopijo v javnost (35 %), uresničujejo svoje neizpolnjene želje (28 %), počutijo se koristne (21 %), spet verjamejo v svoje sposobnosti (18 %), bolj optimistično gledajo v prihodnost (18 %), se počutijo bolj svobodne (16 %), imajo občutek »da so živi« (15 %), niso več osamljeni (9 %), čutijo, da so zdaj bolj enakovredni (9 %). Obiskovanje študijskih krožkov vpliva tudi na percepcijo lastnega zdravja. Kar 7 % vprašanih zaradi obiskovanja študijskih krožkov ne misli več na bolezen 2% jih pravi, da jim je všeč, da jih mlajši občudujejo. Na univerzi vprašani utrjujejo delovne in učne navade, pridobivajo ali utrjujejo znanje na prijazen način. S pomočjo univerze se enakopravno

vključujejo v skupnost, njihovo življenje je znova strukturirano. Eden od vprašanih je zapisal:
 »Napredujem, odkrivam nove talente, se zabavam.«

Ciceronova podoba

Inštitut Antona Trstenjaka nam podarja Ciceronove misli o starosti Ljubljana, november 2015

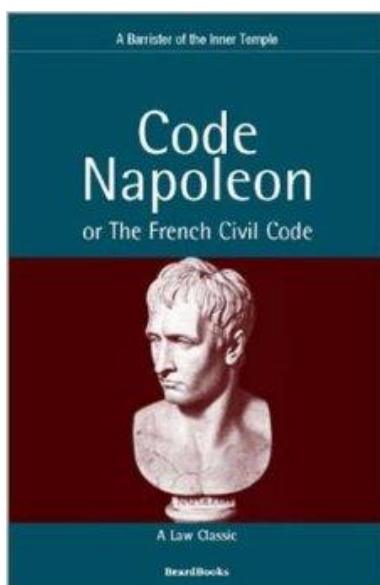
Ko piše Cato Maior de senectute v začetku 44 leta pr.n.št., takrat, ko gre umirajoča Republika h koncu, Ciceron, ki mu je tedaj dvainšestdeset let, kruto občuti teža let. Takrat si zamisli kratek filozofski pogovor o starosti in smrti in ga umesti v slavnata leta Rimskega cesarstva, 150 let pr. n. št. Mladi Scipio Africanus in Gaius Laelius Sapiens od starega, a še zmeraj krepkega Catona - katerega starost je dolga, saj šteje že visokih štiriinosemdeset let - prejmeta življenjski nauk. Razmišljanja, ki jih Ciceron pripiše nekdanjemu cenzorju, vplivajo nanj kot napoj in obliž, položen na njegove osebne rane starosti in razočaranja nad politiko. Misli so močne in jasne, kot je močan in jasen pisec. To drobno, a dragoceno delo, so nedavno sebi in slovenskim bralcem podarili Inštitut Antona Trstenjaka, urednik prof. dr. Jože Ramovš, prevajalka Vida Pust Škrkulja. Uvod je napisal akademik Kajetan Gantar. Gre za klasično delo, ki ga od nekdaj uporabljajo pri študiju latinskega jezika, kulture in zgodovine. Več: Mark Tulij Ciceron: Pogovori o starosti

Za boljše razumevanje potrebe po sodobnejšem družinskem zakoniku Ljubljana, november 2015

V študijski skupini angleškega jezika pri dr. Dušani Findeisen je na željo študentov tekla beseda o stari definiciji družine (Georges Murdock, 1949). To je socialna skupina, katere člani imajo otroke, skupno bivališče, med njimi je ekonomsko sodelovanje. Zakonca živita v družbeno potrjenem spolnem razmerju. Družina ima funkcije: primarna socializacija, psihološko zavetje odraslim osebam, edukacija (Talbot Parsons). Družina je danes pod pritiskom spreminjajoče se družbe. Kaj pa družinski zakonik? Se spreminja? Skupina je preučila Napoleonov Civilni zakonik, podlago za zakonike v dvajsetih evropskih državah. Poroka mora biti javna. Ne moremo se poročiti, če smo že poročeni, če je drugi že poročen, če smo premladi, če nam je odvzeta opravilna sposobnost, če smo v krvnem sorodstvu itd. Veliko je omejitev! Zato je francoski zakon »Poroka za vse« že v imenu lažen. Otrok mora pripadati nekomu, imeti očeta in mater. Zakon določa, da ne more imeti dveh mater, dveh očetov! Izkazuje se potreba po vnovični opredelitvi temeljnih pravnih konceptov: posvojitev, očetovstvo, starševstvo, afiliacija (komu otrok pripada, od kod izvira). Da bi prišlo do nujne afiliacije, je treba otroka najprej posvojiti. Kaj se zgodi z otrokom, če se istospolni partnerji ločijo? Kaj je s pravico do socialnega varstva pri istospolnem paru? Pri vprašanju zakonika ne gre za čustvena, moralna, vrednostna vprašanja, gre

predvsem za pravne kategorije, ki jih je treba znova opredeliti.

Napoleonov Civilni zakonik in obveza vzdrževanja prednikov, tudi tasta/tašče **Ljubljana, 11. november 2015**

Civilni (državlanski) zakonik je bil po Napoleonovem mnenju njegov največji dosežek. Revolucionarne vlade so namreč v nekaj mesecih sprejele več kot 14000 zakonov. Leta 1801 pa so napisali nov državljanski zakonik, mešanico liberalizma in konservatizma. Vanj so zapisali, da morajo otroci skrbeti za očeta in mater, druge prednike, pa tudi za tasta in taščo, razen v primeru, če se tašča znova poroči. Obveza vzdrževanja je odvisna od potreb vzdrževane osebe in bogastva tistega, ki vzdržuje. Če nekdo dokaže, da finančnega vzdrževanja ne zmore, mora vzdrževano osebo sprejeti v svoj dom, jo hraniti in podpirati. Napoleonov zakonik je postal podlaga za zakonike v najmanj dvajsetih državah.

Rusisti na gradu Bogenšperk ali čemu služijo občudijske dejavnosti **Ljubljana, november 2015**

"Rusi" pri mentorici *Alli Gorše* z UTŽO Ljubljana so se podali na študijski izlet: Jurčičeva domačija na Muljavi - samostan Stična - Pristava - grad Bogenšperk. Izvedeli so marsikaj zanimivega. Spoznavali so nekdanje življenje Slovencev, od življenja tistih najrevnejših v Krjavljevi koči, do življenja elite - bogatašev in znanstvenika na Bogenšperku. Dovolj za primerjavo z današnjo družbo, slovensko ali rusko. (Vir: Peter Černigoj, foto: Tine Stanovnik)

Edgar Degas: Plesalka

Baletne konice v poznejših letih življenja. Oglejte si lepoto giba in glasbe

"Prve lekcije so bile razmeroma lahke. Drugi dan sem dejala, da sem uporabila mišice, za katere sploh nisem vedela, da jih imam. (...) Rada bi bila elegantna, rada bi izboljšala držo. Ko sem pri baletu, si domišljam, da sem gracilna. (...) Ko sem odhajala, sem se resnično dobro počutila. (...) Nisem vedela, da te glasba in ples lahko tako zelo osvobodita. Prelesto. (...) Mentorica pravi, da ni tu zato, da sodi. Morda bi veljalo razviti program spoznavanja zgodovine baleta (1 ura na mesec), čemur naj sledijo baletne vaje (3 ure).

Več: <https://www.facebook.com/PetiteDanse/videos/783846435059247/>

Akcija 4-ih generacij, debatni klub. Ekonomska demokracija - prednosti in pasti Ljubljana, 16. november 2015

Akcija 4-ih generacij je debatni klub, ki združuje tiste, ki jim je mar, kaj se dogaja z našo državo. Uvodničarji zadnje debate Ekonomska demokracija - prednosti in pasti so bili *prof. dr. Franjo Šlibar*, *Tadej Slapnik*, pri vladi je odgovoren za sodelovanje s civilno družbo (strategija socialnega podjetništva) in *mag. Franc Žnidaršič*, predsednik Demokratske stranke dela. Franjo Šlibar je dejal, da je ekonomska demokracija nadvladala politično oziroma demokracijo mnenja, da nosilci oblasti politično demokracijo doživljajo kot nepotrebno, jo dušijo in manipulirajo. Je referendum sploh lahko predrag? Komu služi današnji kapitalizem? Eliti (1 %)? Ljudstvu (99 %) pa je prepuščen privid demokracije, odločanje o nebitvenih stvareh. To opažamo na nacionalni in evropski, tudi svetovni ravni. A ne pozabimo: blagostanje človeka je odvisno od zadovoljitve osnovnih materialnih potreb ter od zadovoljitve družbenih, ekoloških, okoljskih, kulturnih potreb in želja. Medse vabijo vse generacije. Tudi zato so si nadeli takšno ime.

Več: <http://akcija4generacij.si/>

Potrebujejo prenos znanja z generacije na generacijo in med spoloma Pariz, 2015

V velikih podjetjih je delo organizirano po procesih (proizvodnja, dobava, prodaja, razvoj, finance). Pridobivanje skritega znanja je najboljšje v delovnih timih članov različne starosti. Pri France Telecom so združili starejše, ki si želijo prispevati osebno rasti (znanje, spretnosti, spoštovanje, priznanost, samozavest) ter mlade, ki se hočejo razvijati in učiti. Podjetje priznava izkustveno znanje, spodbuja prenos neformalno pridobljenega znanja o tem, kako se kaj naredi. *Zaposleni ugotavljajo, česa bi se radi učili, pa tudi, kako se želijo učiti.* V sodelovanju z mentorji mladi zaposleni ugotavljajo in dokumentirajo praktično znanje predhodnikov. Odgovarjajo na vprašanja predhodnikov. Nedavno so ustvarili tudi "dvojice talentov", starejših vodilnih moškega spola in mladih talentiranih žensk (v podjetju je namreč premalo ženskega vodstvenega kadra). Želijo si prenašati znanje z generacije na generacijo, pa tudi z moških na ženske. (Vir: Rethinking careers and how to deal with longer working lives in human resources processes, CSR Europe.)

Več: <http://www.csreurope.org/sites/default/files/Rethinking%2oCareers.pdf>

Napovedujemo, vabimo

- 1.- 3. december 2015, Beograd. **Sestanek društva DANET, podonavski sosedje**
7. december 2015, Ljubljana: **Gradimo mostove, konferenca Andragoškega društva Slovenije**. D. Findeisen, M. Žgur: Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, od projekta do projekta
8. december ob 10.00, Knjižnica Domžale. **Enci benci na kamenci. Razstava ilustracij Zvonka Čoha in keramičnih izdelkov ustvarjalcev UTŽO Domžale in UTŽO Ljubljana**. Razstava je na ogled do 12. decembra.
9. december 2015 ob 18.00, Ljubljanski grad. Na razstavi **UNICEF-ove punčke iz cunj** sodelujejo ustvarjalke punčk, prostovoljke UTŽO Ljubljana.
15. december 2015, Ljubljana. **Obisk hiše eksperimentov**. Prosimo za predhodne prijave: Urša Kramberger, info@univerzatri.si

Naj bo leto 2016 srečno in optimistično darilo vsem nam

Študentom, mentorjem, animatorjem, prostovoljcem, sodelavcem, partnerskim ustanovam in somišljenikom pravim: "Srečno v letu, ki prihaja. Uspešna naj bodo tudi vaša nadaljnja prizadevanja za znanje, za vredno življenje in družbeno pravičnost. Velika in iskrena hvala za vse, kar ste storili že doslej, ponosni smo na vaše ustvarjanje, prizadevanje in uspehe." Prijetne praznike vam želimo Ana Krajnc in sodelavci UTŽO Ljubljana.

Vsak prvi torek v mesecu tečejo seminarji na UTŽO Sevnica Sevnica, 1. december 2015

Razmere, v katerih živimo zadnje desetletje ali več, nas silijo, da manj verjamemo v socialno skupnost. Okrog nas je preveč egoizma, grabežljivosti in ignorantskega odnosa do ljudi, da bi povprečen človek še verjel vanjo. In vendar do miru v duši, osebne sreče in mirnega spanca prideš, če si povezan z ljudmi. Pomen vezi nakaže že naslov predavateljčine knjige *Spoznaj sebe in druge*, ki je nedavno izšla v ponatisu. Vsak mora braniti svoje osebne čustvene potrebe, znati poiskati pravo zavetje, razumevanje in naklonjenost drugega. Ali učimo otroke, da izrazijo svoje potrebe? Doma in v šoli lahko vzgojimo zmagovalce ali 'zgubarje', jim tako damo odločilno popotnico za življenje. Pohvala ali graja, odobravanje ali nasprotovanje v odnosih pišeta življenjske zgodbe. Ana Krajnc je opozorila, da je znanje za spoznavanje sebe in drugih obsežno in ga enodnevni seminar ne more zajeti.

Praznično torto sta ob slovesni dvajsetletnici razrezali skupaj Ilirska Bistrica, 11. december 2015

Za UTŽO Ilirska Bistrica je bilo letošnje leto praznično. Dvajset let delovanja! Slavnostna govornica

prof. dr. Ana Krajnc je poudarila »Sledili ste idejam vseživljenjskega učenja, podprli ste vitalno in dejavno staranje. Iz skromnih, a trdnih začetkov ste zrasi v izobraževalno skupnost starejših, prepoznavno v lokalnem in vseslovenskem prostoru«. Rast UTŽO Ilirska Bistrica je plod dela vseh: dveh izjemnih predsednic, *Marije Šlenc Zver* in *Nevenke Tomšič* ter skrbno izbranih mentorjev, animatorjev in vseh zvestih in uka željnih članov. Bistriška UTŽO odpira vrata brezposelnim in mladim, število študijskih skupin nenehno raste. *Zala Šajn* je predstavila zbornik Tječe, tječe, številne dejavnosti in avtorje. Za svoje vsestransko delo skozi dve desetletji je slovesno prejela naziv častne članice. Nastopili so pevski zbor, glasbene skupine in recitatorji. Praznovanje je teklo dalje ob veliki torti, ki sta jo simbolno, skupaj, razrezali nekdanja in sedanja predsednica UTŽO Ilirska Bistrica. (Vir: Marija Gaberšnik)

Dogajanja v mreži. Sestanek delovne skupine za zagovorništvo

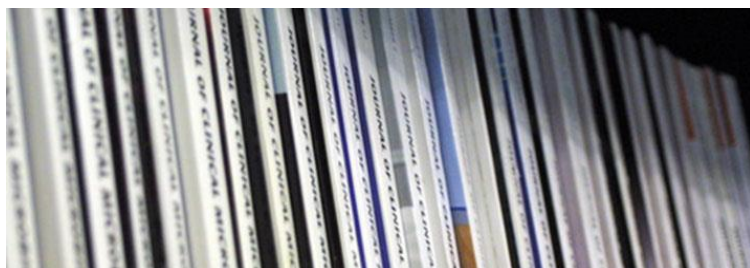
Ljubljana, 14. december 2015

V nadaljevanju že tradicionalnega *dialoga predstavnikov SUTŽO* s politiki na lokalni in nacionalni ravni so se članice komisije za zagovorništvo (predstavnice UTŽO Domžale, Ilirska Bistrica, Velenje, Škofja Loka in Ljubljana) dogovorile o programu dela v naslednjem letu. Sestale se bodo s predstavniki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, z Marijo Pukl, državno sekretarko Vlade Republike Slovenije, s predstavniki Ministrstva za javno upravo in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. UTŽO-jem, društvom v javnem interesu, katerih delovanje temelji na prostovoljnem delu, naj bi občine zagotovile vsaj minimalne materialne možnosti za njihovo delo. Zagovorništvo in javna kampanja Mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje bosta prispevala k sistemski umestitvi izobraževanja starejših. (Vir: Maša Bizovičar)

Koordinacijsko srečanje pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport

Ljubljana, 16. december 2015

V decembru se je že tretjič sestala skupina, ki jo sestavljajo predstavniki več mrež izobraževanja odraslih in ministrstev. SUTŽO je nosilna nacionalna mreža za izobraževanje starejših. Potrebe po novem znanju skokovito naraščajo, pritiski gospodarstva in digitalizacije javne uprave dokazujejo, kako velike so, četudi politične odločitve dajejo vtis, da izobraževanje ni najboljša naložba za delo in življenje. Sredstva za izobraževanje odraslih so minimalna in še ta so v zadnjih nekaj letih upadla za 80 % (Vir: Strokovni svet za izobraževanje odraslih). Ministrstva za kmetijstvo in okolje, za zdravje, za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti so na srečanju razgrnila svoje izobraževalne programe, kljub vsemu vedoč, da brez znanja ni razvoja. Novi zakon o financiranju izobraževanja odraslih ne bo rešil potreb po znanju, če bodo sredstva preskromna. (Vir: Ana Krajnc)

Ali intenzivna javna kampanja spreminja javno/strokovno mnenje?

Ljubljana, december 2015

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO) je redno gostujoče pero na platformi EPALE. Od aprila do konca novembra 2015 je SUTŽO na EPALE objavila 35 prispevkov. Večina jih je bila v slovenskem jeziku (26 objav oz. 74,3 %), nekaj tudi v angleškem jeziku (9 objav oz. 25,7 %).

Prispevki so izpod peresa dr. Dušane Findeisen, dve objavi je prispevala prof. dr. Ana Kranjc in dve Tamara Jare. Najpogostejše članki obravnavajo izobraževanje starejših, pomembna strokovna in znanstvena spoznanja (48,6 %). 28,6 % objav je na temo družbene transformacije odnosa do starosti in staranja (dejavno staranje, izobraževanje in vključevanje starejših v družbo, stereotipi o starejših). Tretja kategorija so novosti, ki se uvajajo ali bi jih veljalo uvesti (22,8 %). Te opisujejo primere dobrih zamisli in praks izobraževanja odraslih in starejših, ki se uvajajo pri nas ali drugje po svetu (npr. različni projekti). (Vir: Maša Emeršič, študentka pedagogike in andragogike na FF).

Snemanje prispevka o disleksiji na SUTŽO za Tednik, TV Slovenija 1

Barvne folije in očala lahko pomagajo osebam z disleksijo **Ljubljana, december 2015**

Sodelavci Inštituta za disleksijo pri SUTŽO si prizadevajo tudi za odpravljanje predsodkov o tem pojavu. Disleksija ni bolezen in ni učna težava. Prof. dr. Ana Krajnc poudarja: "Namesto, da bi bili starši ponosni na drugačnost, posebnost in talentiranost svojega otroka z disleksijo, to skrivajo pred javnostjo". Potrebno je utrditi pozitiven pogled na drugačnost oseb z disleksijo. Večina njih nima težav v šoli, ker hitro usvojijo branje in pisanje. So med odličnimi. Šola zazna, ker so moteči, samo tiste z učnimi težavami. Otrok z disleksijo bere holistično, stran fotografira in če mu dovolimo, da bere po svoje, »požira« knjige. Težko bere linearno kot zahteva šola. Če bere glasno, mora tako (linearno), da bodo tudi drugi razumeli. Zato raje bere tiho in zase, in tedaj milijoni možganskih procesov dojamajo v trenutku celo stran. Moralne obsodbe "Se ne potruji, ne sodeluje, je len" so krivične, ker se trudi bolj kot drugi v razredu. Posledica? Upade samozavest, samopodoba postane negativna. Testiranje sindroma skotopične občutljivosti pokaže, da pogosto otrok skoraj ne vidi črk in bel papir mu blešči. Barvne folije in barvna očala so lahko rešitev. (Vir: Ana Krajnc)

Več o tedniku: <http://ava.rtvsl.si/predvajaj/ko-crke-zaplesejo/ava2.174378428/>

Mentorji/-ice, študent in občinstvo

Jezik, znanje, kultura, tokrat tudi v Enajsti šoli v knjigarni **Ljubljana, 1. december 2015**

Udeleženci in občinstvo Okrogle mize SUTŽO *Jezik, znanje, kultura* so spregovorili tudi o (ne)odobravanju tujih jezikovnih prvin, vse od kar se je oblikoval slovenski knjižni jezik (1550). Na slovenski jezik je pritiskala zlasti nemščina, od leta 1918 dalje pa še srbohrvaščina, italijanščina in madžarščina. Danes se preveč prilagajamo angleškemu jeziku pri državnem sporočanju in sporazumevanju. Politiki bi morali dajati zgled glede rabe slovenskega jezika. Poznavanje latinščine bi

morebiti nadomestilo rabo angleščine? Učitelji, novinarji in uslužbenci bi morali obvezno uporabljati negovano slovenščino. Državni zbor naj za svoje poslance poskrbi, da se bodo izobraževali iz slovenskega jezika. Angleščina je lingva franca zaradi virtualnosti, pa tudi zato, ker smo danes izrazito mobilni.

Barvita zavzetost. Delavnica zavijanja daril na UTŽO Ljubljana

Kdor praznikov ne spoštuje, ga prazniki zapustijo. Prigodno zavijanje daril Ljubljana, 30. november 2015

“Odnos lahko razkrijejo predmeti, dejanja ali povedi”, pravi sociolog Erving Goffman (1973). Obdarovanje je tako dobrodošel obred, ki potrjuje navezanost in darila povedo, da se naš odnos, naša čustva do bližnjih (sodelavcev, šefa, prijateljev, družine) niso spremenili, Božič ali rojstni dan brez daril pa bi lahko doživeli tudi kot prekinitev vezi. Obdarovanje ima vsekakor pomembno simbolno vrednost v medsebojnih odnosih, a enako velja tudi za to, kako darilo zavijemo in predamo. Na Japonskem ima celo večji pomen od darila samega. V tradicionalni novoletni delavnici *Zavijanje daril* pod vodstvom mentorice *Mojce Močnik* so študentke in študenti tudi letos spoznali različne tehnike zavijanja, materiale in njihovo izraznost. (Vir: Urša Kramberger)

Carine. C. Vertot: Prehodna ulica

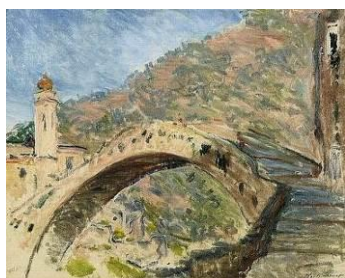
Promet v svojem okolju obvladamo, a kako? Ljubljana, 18. november - 9. december 2015

Cikel Znanje za varno vožnjo in udeležbo v prometu na SUTŽO sta izvedla predavatelja *Jože Kozic* in *Mateja Markelj* z Javne agencije RS za varnost prometa. Teme? Cestni predpisi, napake udeležencev v prometu (praktični primeri v Ljubljani, na avtocesti itd.), pešci in kolesarji v prometu. Dragoceno je bilo opozorilo, da so danes avtomobili močnejši, v prometu se gibljejo drugače, da zdravila lahko vplivajo na voznika ali pešca. Zaznavanje prometa se spremeni ob slabi prekravljivosti, stanje vida je treba pogosto pregledovati, pitje tekočine je pomembno za telesne funkcije voznikov in pešcev. Občinstvo je spoznalo kritična ljubljanska križišča, vključevanje na avtocesto, rabo smernikov v krožiščih. Največ vprašanj udeležencev je bilo glede kritičnih odsekov cest in križišč v *njihovem* okolju (prednosti, umeščanje v promet, pravilno razvrščanje ipd.). Zadnje predavanje je bilo posvečeno najbolj ranljivim udeležencem v prometu, pešcem, kolesarjem in starejšim. (Vir: Alijana Šantej)

Upravni odbor evropskega združenja DANET na sotočju Save in Donave Beograd, 1.-3. december 2015

Udeleženci srečanja (Slovenska UTŽO je ustanovna članica DANET) skupaj pripravljamo prostovoljski (a zato nič manj evropski!) projekt *Vino, kruh in začimbe v obdonavski regiji*. Kruh nameravamo prikazati z vidika različnih ved. Na *Inštitutu za spodbujanje razvoja kulture* (srb. Institut za poddržavanje razvoja kulture) smo si ogledali film o meščanskih navadah in družinskih proslavah (krsna slava), o krušnem kolaču, ki se krasi s podobo knjige za boljše učenje, z žitnimi jagodami za srečo itd. Videli smo, kako se kolač razdeli med navzoče, kakšen je ta obred. V »Vukovoj zadužbini« (1871), ki za fasado v značilnem moravskem slogu hrani misli in delo velikega reformatorja Vuka Karadžića, smo se srečali tudi z vodstvom Mestne knjižnice, s številnimi razumniki in izvedenci za različna področja. Zadužbine (skladi) so značilno srbske institucije, nastale z donacijami mecenov v podporo kulturi in izobraževanju. Zadužbine so bile močne nosilke izobraževanja odraslih.

Claude Monet: Stari most nad Nervio

Položeni so temelji za gradnjo mostov v izobraževanju odraslih Ljubljana, 7. - 8. december 2015

Po dolgotrajni prekinitvi tradicionalnega srečevanja nekdanj jugoslovanskih andragogov in izobraževalcev odraslih je bilo na pobudo Andragoškega društva Slovenije znova vzpostavljeno tradicionalno letno srečanje strokovnjakov in političnih akterjev na področju izobraževanja odraslih iz tim. dežel v regiji. Konferenca je dala pregled dogajanj, četudi predvsem na področju sistema in (evropske in domače) zakonodaje, ki ureja izobraževanje odraslih. Na Kosovem, denimo, so uvedli izobraževanje za malo izobražene deklice in žene, kar je posebnost. Primer slovenske dobre prakse sta prispevala *Andrej Sotošek*, direktor ACS in *Dušana Findeisen*, slednja s prikazom razvoja Slovenske UTŽO in projekta CINAGE. Udeleženci so več o svojem delu povedali v delovnih skupinah. Navdušila sta nas obisk in izvrstnost BIC, Ljubljana (Biotehnični izobraževalni center). Nasvidenje naslednje leto v Mostarju!

Zdravila so družbeno dobro. Potrebno jih je preverjati, njihove cene tudi **Pariz, december 2015**

Če se moramo zdraviti, razlike v cenah zdravil niso sprejemljive. Pri knjigah, denimo, je enotna cena predpisana, šest mesecev je ni moč zvišati ali znižati. Zakaj? Ker gre za splošno dobro. Z zdravili ni tako! V nekaterih državah so ugotovili, da je razlika v ceni tudi šestkratna. Uživanje zdravil postaja kot katerikoli drugo. Danes večjim lekarnam proizvajalci dajejo popust. Tako se pojavljajo prve samopostrežne lekarne, kamor se pacienti stekajo tudi od daleč. Velik pritisk prihaja tudi iz velikih trgovskih hiš, ki si želijo prodajati zdravila. Farmacevtska industrija pogosto manipulira zdravnike. Kaj pa paciente? Potrebno je preverjati cene zdravil in ohraniti vlogo farmacevta, svetovalca. Slika: University of Michigan. (Vir: TV5 Monde)

Bolnica v postelji, 1802

Kanadske bolnišnice je društvo Bolnik na spletu naredilo znosnejše **Kanada, december 2015**

Vpišete se v kanadsko društvo Bolnik na spletu (fr. Patient en ligne), izberite bolnišnico, greste tja, dobite številko, se vrnete domov ali na delo in iz daljave spremljate odvijanje čakalne vrste. Ko se bliža vaš vrstni red, prejmete SMS in greste v bolnišnico. Preprosto? Učinkovito!

Več: <http://www.patientinline.com/index.html>

Ali umetnost pomaga v bolezni? **Frankfurt, december 2015**

Städel-Museum v Frankfurtu in geriatri raziskovalci z Goethe-Universität so začeli medicinski projekt ARTEMIS (ART Encounters: a Museum Intervention Study). Želijo ugotoviti, če umetnost in posredovanje umetnosti lahko pomagata osebam z demenco. Hipoteze? Dementna oseba ima močna čustva in zazna čustva. Tudi umetnost doživljamo emotivno.

Več: <http://info.arte.tv/de/kunst-gegen-alzheimer#sthash.U6N8hbkx.dpuf>

Napovedujemo, vabimo

Srečamo se v kinu ob filmu Hektor in iskanje sreče

Torek, 29. december 2015, ob 10.00 uri, Kino Komuna, Cankarjeva 1, Ljubljana

V svetu Aboriginov. Enajsta šola v knjigarni Konzorcij vsak prvi torek v mesecu ob 11.00 uri

Predavanje dr. Boštjana Pluta, mentorja programov *Zgodovina*, *Arheologija* in *Tradicionalna ljudstva sveta* na UTŽO Ljubljana.

Torek, 5. januar 2016, ob 11.00, Knjigarna Konzorcij, Mladinska knjiga, Slovenska 29, Ljubljana

Ali razumemo okolje? Podnebje, trajnostni razvoj, zelena Slovenija

Predavanje dr. Darje Picige, sekretarke na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje

Sreda, 13. januar 2016, ob 10.00 uri, UTŽO Ljubljana, Poljanska cesta 6

Vabimo k vpisu v filmski abonma *Srečamo se v kinu* 2016

Projekcije se odvijajo *vsak zadnji torek v mesecu* ob 10.00 uri. Po predstavi sledi voden pogovor o filmu, v katerem sodelujejo mentorji in študenti UTŽO in moderator dr. Filip Breskvar. Cena abonmaja (12 filmskih predstav) je za študente Univerze za tretje življenjsko obdobje 36,00 €. Cena obiska posamezne filmske predstave je 4,50 €. V abonma se lahko vpišete vsak dan med 9. in 20. uro v Kinu Komuna, Cankarjeva 1, kjer prejmete, izpolnite in oddate prijavnico.

Program predstav za leto 2016:

26. januar: Mia Madre

23. februar: Diplomacija

29. marec: Marina

26. april: Aleksandrinke

31. maj: Še vedno Alice

28. junij: Volčji totem

26. julij: Dvoboj stoletja

30. avgust: An

27. september: Mladost

25. oktober: Francoska suita

29. november: Sprehod po gozdu

27. december: Silencio

